

LYUBOMIROVICH

I L I

PRIATEL PRAVI

I G R O K A Z

Vu Tròjem Zpelyivanyu

p o

*Mat. Jandrich Pleb. vu Czirkveni
izpiszan.*

*y po Th. Miklouschich F. E. Lt.
na szvètlo vàn dàn.*

Vu Zagrebu

Pritizkan Szlovami Novoszelskemi.

1 8 2 1.

Zavjetek Igrokaza.

Priateljstvo je kinch društva, y sivilènya polehchicza: Ovo vídisze vu *Lyubomírovichu*, koi priatela szvòga *Postènovicha* y nyegovu szeztru rajshi szréchne vuchiniti, kak szerdcza poselènye naszléduvati je hotel. *Zkupozt* je sitka chemer, y neszréchnéh poszlédkov zviralische: ovo saloztna *Fabiana Szlancza* példa pokáse. Dobro naszléduj, zlo y odurno ter posten y blàsen budesh.

I g r a v c z

- Lyubomírovich* — Priatel právi.
Fabian Szlànecz — Plemenitáh ztári, zkupecz, Otecz Rozike.
Rozika Kchì *Fabiana*, *Postènovicha* Zaruchnicza.
Susa Dekla ztára *Rozike*.
Gyurina Szlúga ztároga *Fabiana*.
Bartol Szlúga ztári *Lyubomírovicha*.
Postènovich, Zaruchnik *Rozike*.
Maricza Szeztra *Postènovicha*, Zaruchnicza *Lyubomírovicha*.

Igrokaz napervoztávlyasze vu *Zagrebu*.

Zpelyivanye I.

Izhod I. (*Hisa vu Ztanyu Postènovi-
cha: Lyubomírovich számsze shéche, y
govori*)

Eh! naj bú! szerdchno léztor! ja móram
chín ov iztinzkoga priatelztva izkázati! —
Priatelztvo je jakshe vezilo od vszega —
ovomu mórafze laztovíta haszen zapozta-
viti: za ovo mórasze vszaka teskócha, y
nepílíka podneztí: dapache izto sívlénye,
ako je potrébno, alduvati. Ej! Bartol!
(*zove szlugu*)

Izhod II. Bartol, y Pervi.

Bart. Naj zapovédaju!

Lyubom. Hitro dugoványa moja po-
zpravi, hodi na Postu, naredi Kuchiju,
ja odbádyam.

Bart. Kam, za Boga! tak nenadéjano?

Lyubom. Idem vu Varasdin.

Bart. Tak naglo? kajsze je tak nepo-
volynoga pripetilo? morebitíh je gdo
zbantuval?

Lyubom. Za vezdati nikaj vishe nevelim — na pututi vsze povem.

Bart. Nyih milozti! naj oproztiju, da nyihov szluga je tak zvedlyiv; ovo moja proti nyim vernozt chinì: morejusze zpomenu-ti, kak nyihov Gozpon Ztricz mene vszigdar szvojega ztaroga Bartola je rad imel: on je meni vszigdar szvoje nakanyenye odperl; kajti je vu meni zaufanozt imel, ymoja verna szlusba, kaksze ufam, negovu od mene miszel né prevkanila — — ja, nyih milozti! lépo proszim, najmi doztoju zrok szvoga nakanyenya odprèti.

Lyubom. Dràgi Bartol! vréme prehàdya, jasze z-ovém razgovorom zabavlyati nemo-rem: na pututi vre zroke moje povem: za vezda budi zadovoljen: hodi, priredi taki kuchiju, kakszèmti vre rekel.

Bart. Ali — znàjuli to ova Gozpoda? znàli hise Gozpodar, da oni oditi kànjiju?

Lyub. Neznaju, ali ja nyim to na berzom povem: jaìmsze zpricham, zahvãlim, y odidem.

Bart. Ali véndar, kajim recheju, kada nyih zroka pitali budeju?

Lyub. Kaj rechem? rechem, daszèm od Ztricza lizta dobil, y naglo oditi moram.

Bart. Ali — ovo bude sal Gozpodichni Mariczi, ona nyih jako rada vidi.

Lyub. Iztina je, Maricza je vrdna Gozpodichna: nyoj chlovek nemore ne-

priatel biti: ali véndar — mene zdersati nemore.

Bart. Ali — ovo bude sal y nyeinomu Bratu, Gozponu Postènovichu.

Lyub. Postènovich je moj priatel: priatel, velimtî, takov, dagâ bolshega, y dragshega na szvétu némam: znám, damû nekuliko bude sál, ali — jamû pomochni nemorem: za nyegovu vôlyu jaszêm vu Zagreb doshel: jaszêm nyega vu Varasdinu vu mojoj hisi, kakti rodyenoga Brata dersal, y nyemusze zapriszegel, damû îztinzki véren priatel oztati hochu: vezdaszêra vu nyegovoj hisi zkoro mészecz dàn, y sešelbi dugshe josh oztati, alisze zadersati nemorem: — hitro pojdi, moj Bartol! y prirèdi kuchiju.

Bart. Ali — barem naj pochákaju, dok Gozpon Postènovich domom dojde.

Lyub. Tak on né doma?

Bart. Néje.

Lyub. Nego kam je preshel?

Bart. Jaszêm nekaj malo zarazmel, da je odishel gledet jednoga perztana za Gozpodichnu Roziku, y da nyu bude vzèl.

Lyub. To je drugo! — no tak odhàdyaj: negubémo vrémena: zproti pojdi na Postu: pòl dàn bude taki.

Bart. Ej bude! josh menkaju tri vure: idem predi poizkati Gozpona Postènovicha, morebitgâ najdem pri Roziki.

Lyub. Szlobodno! — ali né! — neischi-gâ vu hisi.

Bart. Pak, akogâ nebude, bili mogli oditi, dagâ niti pozdravili nebi?

Lyub. To ravno biti nemóra: kadszêm-gâ dozta dâl izkati.

Bart. Ali — zakaj nebi oni szâmi tam ishli? Znâju dobro, dabi nyih pri Roziki vszi radi vidéli: à — — —

Lyub. Odhâdyaj, kakszêm tî rekel, dvé szamo vure menkaju do pôldana (*gle-dèch na vuru*).

Bart. Ali najsze konchemar kômu tomu vu hisi oglâsziju, predi kak odideju.

Lyub. Hodi z-Bôgom! véndar znâsh, da vrémena némam.

Bart. Zbilya! nyih milozti! zkorofzêm pozâbil: Rozika je nekak chudno po nyih zbrivala, ona je, Bogmê! vu nyih jako zalyublyena.

Lyub. (*Naszmejuchsze*) Ej! hodi, moj Bartoi! szamo mê neizkushâvaj!

Bart. To je to, kaj bude y ona rekla? (*na szmehsze dersèch*)

Lyub. Daj, lépotê proszim, zkerbi za tu kuchiju.

Bart. Ah! Bog moj! toszû y tak chudni hiri!

Lyub. Odhâdyaj, velimtî, pakmi vech od toga neferfraj, kada ja kaj zapovédam, tvoja dúfnozt je poszlühnuti, a ne tuliko tepzti.

Bart. Proszim za odproztchénye! (*Zrészno, kaksdabi oditi hotel*)

Lyub. Kam idesh?

Bart. Za tu kuchiju gledét.

Lyub. Szim hodi.

Bart. Zapovédaju!

Lyub. Pazi, da bude lépo szédétí.

Bart. Oh! to vre bude moja zkerb.

Lyub. Ako Gozpona Postènovicha gdé zeztànesh, povechmû, da ja odhádyam.

Bart. Razmem! (*naklonisze*)

Lyub. Ali ja znám, da ti nyega pojdesfh izkat: à kudbigâ izkal?

Bart. Pri nyegovoj Drági!

Lyub. Hm! (*na szméhsze dersèch*)
ftimash pri Roziki.

Bart. Jasze úfam, da nebudem falel.

Lyub. No! tak ako nyu búsh vidél,
reczi jòj, da ù ja pozdrávlyam.

Bart. Á od púta nebi nyoj nikajrekel?

Lyub. Nikaj! —

Bart. Nikaj? (*chudèchisze*)

Lyub. Tak je!

Bart. Nekaj bijòj véndar móral rechi.

Lyub. Ej! reczijâ — — ali ne, ne! —
bash nit réchi.

Bart. No! tak ja idem, paksze nyoj
niti nenajavím.

Lyub. (*Pogleda na oblok*) Na! togâ
imash! Maricza ide szim: odhádyaj.

Bart. Anda! pri chemszém?

Lyub. Znash, kaj? tische nikam nena-
vràchaj.

Bart. Tak anda niti na Postu?

Lyub. Na Postu vre, na Postu zaradi
kuchìje.

Bart. A potlam?

Lyub. Odhádyaj! najmî višhe zaba-
vlyati.

Bart. (*Proti gledavczem malo na
szméh, y szam kakti szobum*) Najbûm
ja josh jenkrat ovak ztâri magarecz, ako
moj Gozpon né zalyüblyen vu Roziku,
nego szamo da szvojemu priateľu szréchu
neprepréchi, na kânifzeje z-pûta vugnuti:
prav je, y zaizto morem rechi, da moj
Gozpon je prav zrészen priatel (*odide*)

*Izhod III. Lyubimirovich szâm sheche-
sze, malo miszli, y veli:*

Eh! kaj bi to? ja y tak nemorem oditi,
doklam môga priatela nevidim: budem
chakal, doklam dôjde, y ondagâ lyublye-
no zagerlim: y pak oditi, da nebi vidél
Rozike, y nyoj barem rekel: Z-bogom!
ovofzû dve chudné ztvâri! Postènovicha
imam rad, kakti mene; arsze vre od dè-
tinztva poznamo: alimê pak z-drúge ztrá-
ne lyubav peche: (*pogleda na oblok*) â
Maricza je vre ovdé: môga szerdcza bore-
nye móram malo zakriti: hochufze kâzati
vefzeloga, da nebude mogla nikaj szum-
lyiti.

Izhod IV. Maricza y perveshi.

Maricza. Dobro jutro! Gozpon Lyubo-
mïrovich!

Lyubom. Szlùga ponizen, miloztivna Gozpodichna! ravnoszêm se lel imeti miloschu nyih vidétj, proszim, naj doztojû! (*dà Ztoleza*).

Mar. Kaj budû z-menum zapovédali?

Lyub. Jaszêm hotel proziti, dabi oproztili na nepriliki, kojuszû z-menum ovo vrème imeli; y nyim zahváliti na priatelztvu, kojeszûme izkázali: y ako kaj imaju zapovédati vu Varasdinu? —

Mar. Kaj? vu Varasdin? pak gda?

Lyub. Ov hip! vreszêm na Postu poszlal.

Mar. Aaa! onisze shà'iju!

Lyub. Za iztinu! dràga Gozpodichna! vre je dokonchano!

Mar. Ali — za Boga! zakaj tak na naglom?

Lyub. Lízť Ztriczá mojega vèse mè na to ov hip.

Mar. Pak znàli za to moj Brat?

Lyub. Nèszêm nyemu josh nikaj povédal.

Mar. Onih, Véca! nebude puztil.

Lyub. Jasze úfam, da szuprotiven biti nebude mogel.

Mar. Naj oni meni vèrujú, da bude.

Lyub. Dober priatel, kak je nyihov Gozpon Brat, bude léhko zroke prerazmeti mogel, zato úfamsze, da on mòga kvàra nefeli.

Mar. Ako ih y on puzti, ja vszu mòch okrènem za nyih vztaviti.

Lyub. Ja nyih nerazmem, oni vu chudném glászu govorê: pak z-kakvôga zroka bi oni mene mogli vztaviti?

Mar. Predi neg odídeju, najmì poverneju, kajszûmì vzèli.

Lyub. Kak? takszêm ja nekaj vkrazti mòral?

Mar. Ter jako vnogo!

Lyub. Dobro! ja povernem, szamo naj povéju, kaj je takvôga.

Mar. Toje jedno malo pritesko povédati.

Lyub. Nò! akoszêm kaj vkral, tobû moja szramota, ne nyihova.

Mar. — — Oniszû meni vzèli moje szerdcze.

Lyub. Jasze radújem, da ova tatbina néje moja krivnya.

Mar. Nego chija? — kakbi to moglo biti?

Lyub. Kajti ono, kaj botonczè néje vchinyeno, krivnya biti nemore: ja ovu tatbinu vchiniti nigdar niti pomiszlil, josh menye seel jezem: anda nitiszêm zagre-fhil, nit kastige kakve vréden.

Mar. Ako oni nészû seeli mòga szerdcza, jezsem ja nyihovo.

Lyub. No! tak znáju kaj? misze vu tom lehko pogodimo: oni naj zadersê szvoje szerdcze, á moje naj puztiju: oni z-szvojém oztaneju vu Zagrebu, ja z-mojém idem vu Varasdin: Bog znà, kadasze vech videli budemo.

Mar. Ja nyih véndar na vék budem lyúbila.

Lyub. To je za mē prevech komplimentov, to ja néščēm zafzlúfil.

Mar. On szû véndar dúfni lyúbav moju naplat ti!

Lyub. Ovo je malo pritesko dugoványe!

Mar. Tak! — tak! oniszû dúfni (*kakti na szméh*)

Lyub. Ali — Drágo moje! zakaj?

Mar. Senzka gláva, koja szàma szebe obláda, y zkrovnozt lyúbavi szvoje odpre, vrédna je, dasze pomiluje.

Lyub. Ja nyih néščēm profzil ovu zkrovnozt odpréti.

Mar. Jaszēm múchala czéli méščecz, ali — vezda vech tajiti nemorem.

Lyub. Akoszû mogli czéli méščecz, mogelbisze bil y ov dán k-nyemu pribrojiti.

Mar. Jafze nikak zdersati néščēm mogla.

Lyub. Ne! ali — zakaj?

Mar. Hajtisze úfam, da y oni mene lyúbiju.

Lyub. Vrème prehádyá, drága Gozpodichna!

Mar. (*gledi szédèch na oblok*) Menisze vídi, da ravno moj Brat ide.

Lyub. Kak berse dójde, ondamúsze zprìcham, y zatém taki odlhádam.

Izhod V. *Postènovich y prvi.*

Postènov. Priatel! Szhúga nyihov povédalmî je novine, koje mê pecheju: tak oniszù nakánili mené oztaviti.

Lyub. Dràgi Postènovich! akoszù moj priatel, naj mê puztiju.

Post. Ja vídim, da nyihova lyúbav proti meni je malo pogafznula: oni rajshi szvoju hafzen, nego moju lyúbav: neznam, kajbi rekel: ja nyih szilití nemorem, medtémtoga úfamsze, da mî jednu malu miloschu nezkrátiju.

Lyub. Najmî odpreju! szerdcheni priatel mòra na vsze pripraven biti.

Mar. (*proti Postènovichu.*) Moj Brate! pak bili ti bil tak lehkek na to, dagà puztish? á znašli, zakaj bi rad odíti? jedna prazna nezaúfanozt nyega giblye: rekel je meni, da je vre mészecz dán vu nasvoj hifí: toje nikakovo zprìchanye: véndar med pravemi priateli tosze niti nerachuna; tri, chetiri mészecze, léto dánh naj pri nasz oztàneju, Dràgi gozpon Lyubomìrovich! kaj ne? Brate! (*proti Postènovichu*)

Post. Tak — tak, priatel! moja hisà je zkupa nyihova hifa: naj oztanú pri nasz! jaíh profzim, naj nestimaju, daszù meni neprilichni, véndar szàmi vídiju, da ja zarad nyih níkaj vishe netrosním.

Lyub. Znám, y vídim, ali — najmî oproztiju, ja móram odhádyati.

Post. Ja neznam, kajbi rekel.

Mar. Ali pítajgâ, zakaj tak nâgli? (*pro-
ti Bratu*)

Post. Zakaj anda, drâgi priatel! bi oni
tak hiteli?—

Lyubo. Kajti je moj Ztricz obetefal, y
jasze bojim, da neyumre: zato móram
kaj berse odhâdyati.

Post. Kad je tomu tak, jasze nemorem
szuprotztaviti.

Mar. Nut! vídish, ovotî je vkanlyivozt;
pred menum je rekel, dagâ lizt od nyego-
voga Ztricza vu Varasdin zove, â vezda
veli, da mûje Ztricz betesen?

Lyub. Jaszêm pravo rekel, da mê lizt
zove, koi je od mojega Ztricza govõril.

Mar. Aaaja! nészû mene kârte vkanile.

Lyub. Ja pako nyim iztinu povédam.

Mar. Najda nam toga lizta kaseju, bu-
demo naj bolye znali.

Lyub. Moj priatel Postènovich meni
prez vszâkoga lizta véruje, k-tomu né po-
tiéбно nikakvõga szvédochantva.

Mar. To je vsze szim, y tam, toszû
szâmi zapletki! hoche od nâsz oditi, kajti-
mûsze gruztî pri nâsz biti.

Post. To more biti, dasze je nyim mo-
je priatelztvo pridurilo.

Lyub. O! priatel drâgi! oni mene z-
vemi réchmî razpinyaju.

Post. Nego zakaj oditi hocheju?

Lyub. Kajti móram iti.

Mar. Jasze konchemar ùfam, da predi kak zevfzém odideju, mene josh jenkrat vidéli budú.

Lyub. Morebit imaju kaj zapovédati, ali naruchiti vu Varasdin?

Mar. Bi profzila za jedno dugovànye vu Varasdinu.

Lyub. Predi nego odidem, budeju szluseni.

Mar. (*Ztàneshze, y proti gledavczem reche*) Akomì szamo josh jedenpùt dòjde, y puztì ovak szlobodno szobum govoriti, vregã ja na moju ztiã dobim, dasze nebude mogel szuprotztaviti. (*odide*)

Izhod VI. *Lyubomirovich, y Postènovich*

Lyub. Drãgi Postènovich! ja, kakszém rekel, móram odhádyati, y oni meni znamenènye právoga priatelztva izkàseju, ako mē oditi puztiju.

Post. Ah! pokéhdobh drugach biti nemore, naj idú, jednu véndar milofchu profzim.

Lyub. Jaszém nyim vre obechal, y obechànye moje dersim.

Post. Dabi barem do zutra jutra pričakali.

Lyub. Jaìm toga zkràtiti nemorem, rajshibi véndar vezda odishel.

Post. Tak tak zutra; ar mî denesz jako potrebnì jeszu.

Lyub. Tak mî naj povéju , vuchem szlúfiti morem.

Post. Znāju , kaj? jabi rad vzèti Rozi-ku.

Lyub. (*szam szobum*) Aaa! togafzêmsze ja nadéjal! — —

Post. Naj mî poveju , jeli oni kaj od toga znāju?

Lyub. (*Kakti tajechsze*) Znám neku-liko.

Post. Nyim je znano moje sziroma-stvo: ja szúdim, dabiszî dobro pomogel z-onémi sheztémi jezermi skúdh, koje Otecz z-Roziakum dati hoche: á drugo je, damîsze jáko dopada; je divojka y do-bra, y lépa.

Lyub. (*szam szobum*) No! ov mene prez nósa kolye.

Post. Kak? kaj veliju? néli pak zbilya ofzebite lépote déte, dréchno, y krépo-ztno?

Lyub. O! ja neszrechni! (*szam szo-bum*)

Post. No kak? neveléli y oni to? pak kaj né lépa?

Lyub. ... Je... Je... lépa

Post. Onasze kàse, da mê lyúbi, y ví-dimîsze, dabi z-menúum szlofila: ali— y tak y tak, vre je nekuliko dánh preshlo, da je z-menúum bila, pakmîsze nekak odvinyena vídi, y nekak merzlo z-me-núum govori: bojimîsze, dasze lyúbav ne-bi premeníla.

Lyub. (szam szobum) Hmm! jászé szamo bojim, da toga zrok nebi ja bil.

Post. Jaszémsze terszil od nye iztinzku réch zvabiti, ali né bílo mogùche: jaszém nyoj rekel, da ona mene dobro pozna, y dabisze vezda za nyein dél, y zakonzku pogodbu zpomènuti.

Lyub. Pak kaj je na to rekla? (*veszelosze nasméjùch.*)

Post. Rekla je, da to pri nyeinom Otczu ztoji, y dasze ona nyemu neúfa kaj od toga zpomènuti, y da ja z-tém budi zadovoljen.

Lyub. Prav zpameten odgovor!

Post. Odgovor je zpameten, ali kaj hafznè, kad né znamènye lyúbavi.

Lyub. Eh! moj priatel! Ona nyim y tak dobro hoche: Senzke glàve vszigdar-szû navadne vu takovéh prílikah vszako-jachke préchke napervoztvlyati: y one imaju hìre szvoje: mòrati je nye poznati, y z-dalka obhádyati, kadaszû dobre vò-lye: — kada pak imaju szvoje hìre, vu nye nikaj nepehati.

Post. Imaju, Bogmè! prav; ja josh nészém bil vu toj skòli: je práva iztina, daszû na kratkom privèzane.

Lyub. Kak y mi muske glàve: — oni-bisze radi ofenili, daih gdo na gotovo zapelya: niti sene nemogu vszigdar jedne chudi biti: ako chlovek hoche, dasze nasméjù, mòraim kaj vugodnoga povédati.

Post.

Post. O! dràgi priatel! dabi hoteli oni szàmi k-Roziki odíti: pak naj nyoj nekaj od mene zpomèneju.

Lyub. Dràgi Postènovieh! najmê vu tom zprichanoga imaju; ja tam iti nikak vólje némam.

Post. Ali-zakaj ne? terbi mogli oni prejti, dasze nebi níti navernuli vu onu hisu, gdészû nyih tak prestimávali? vendar y Otecz Rozike nyih rad ima.

Lyub. Ja vrémèna za odvlàchiti némam: naj, prozím, oni od moje ztrané vsze vchiné.

Post. Ali véndar oztànû ovdé do zutra; toszû mì vre obechali.

Lyub. Najbû! oztànem ovdé pri nyih: ali Komplimentov dèlat mísze nèche.

Post. Menísze vídi, ovdé móra nekaj zkrovnoga biti, da oni k-Roziki iti nècheju.

Lyub. Kaj takvòga bi mogli oni miszliti? jaszém chlovek posten — nyihov priatel — zaiztomê zkoro vtedyùjú, kada od mene tak szùmlyiju.

Post. Ja mízlim, dasze je morebit nyein Otecz nyim vu chem zaménil.

Lyub. Áh! priatel! nigdàr nigdé: — no! tak do zutra oztànem, y ov vecher pri nyih zkupa potroshímo.

Post. Gozpon Fabian, Otecz Rozike, ono je právi Neszlànecz, zkupecz, nevlyu-

den chlovek : bigã za jeden Krajezar tja v-Medved Grãd odpelyal : za nikaj nemãri, neg za szvoje skũde.

Lyub. Najszî bude, kak hoche : vre je ztar, nikoga néma, nego tu jedinu Kichèr, prav ima, da za nyu chũva.

Post. Ali ne ! ja léztor szũdim, da je on nyih zbantuval : à koi priatela môga zbantũje, zbantũje y mene.

Lyub. Ah ! naj idũ z-Bogom ! némî, Véra ! nigdar nitisalne réchi rekel.

Post. Z-tém bolye, tak hodmogã zku-pa pohoditi.

Lyub. Y pak proszim, najmê vu tom zprichanoga imaju.

Post. Tak sze je nyim Rozika môrala zamèriti ?

Lyub. Ó ! ona viteska divojchicza ne-za niti miszliti zla.

Post. No dobro ! szad vidim, dasze zprichati nikakovoga zroka némaju : hodmò anda taki, pak obodva pohodémo.

Lyub. Ali ne, ne : drãgi moj Postènovich !

Post. Priatel ! akomîsze dalye zprichãvali budeju, ja budem môral zevszém dvojitì vu nyihovém priatelztvu.

Lyub. (szam szobum) Vre vidim, da drugach né, bude môrat iti —

Post. Kaj veliju na to ?

Lyub. Ah ! kajbi rekel ! jaszêm vesz nekak zméshãn, zkoromîsze niti govoriti né-

che; za nyihovu véndar vólyu vsza vchiniti hochu.

Post. Hodmò anda! (*ztanejusze*) ali — naj predi poszluhneju, kaj bi ja rad!

Lyub. Naj anda povéju, kaj bi radi od mene!

Post. Jabi rad, dabifze terszili Roziku vu-dobru vólyu vzèti; dabi razgovor na mê-obernúli, ter, akobi kaj szuprot meni imela, da bi jòj to z-glàve zbili: ako pak od mene odvernyena obztojì, radbi, dabi nyoj od moje ztràné rekli: da, koi za mê nemàri, né mene nit vrèden.

Lyub. Oo! Priatel! tosze nebi priztojalo.

Post. Ej! moj priatel! ja nyihovu zvéjanozt poznam, onifze vre budû znali vu ovakovej prìliki prilagoditi: oniszû jedini moj zaùfani priatel: predi kak od mene odídeju, ovomî vuchiniti móraju akomî toga nevuchiniju, znám, da mê nelyúbiju.

Lyub. Nyihova proshnya je prevech velika, nitisze ja nyoj szuprotiviti nemorem: hodmò anda, ja vsze vchinim, kaj hocheju. (*szam szobum*) dabi szamo szad vumreti mogel! ali na szilu né mochi v - zemlyu.

Post. Dràgi priatel! ja nyihovu lyúbav zadòzta prestimati nemorem oniszû on jedini, koi meni radozt prezkerbeti more: kada nyih do hise dope-

lyam: onda szàmi pojdû nuter, y naj vchinê, kak naj bolye znàju.

Lyub. (szàm szobum) Bose moj! kaj chlovek za vòlyu priatela nevchiní!

Post. Vre pogled nyihov mene szegura, réchi pako podpunoma batrivéju: nàchin, kojega oni imaju, meni poruk je, da vsze dobro izide: ô! profzim, profzim, priatel moj!

Lyub. Moje réchi, y nakànenya vszigdâr jeszu prá omu, vérnomu priatelû na szlufbu alduvána! za právo zrefzno priatelztvo obdersati, y ovo vu chinu pokázati nemàrim moje szerdcze alduvati, dapache — izto sivrène. (odídú)

Izhod VII.

Obernesze gledalische, y poztàne hisa ztaroga Fabiana Szlàncza, vsza zaputzchena, zaszmràdyena, y pernyava: Fabian, y potlam Gyurina szlúga: Fabian ide po hisi, v-vszàki kùt ochi hita, nebili kaj nashel; zpàzi falatchecz papéra zmàzanoga, y dréte: zdigne obodvóje, y z-glávum ztréfszajuch, veli:

Fabian. Hm! hm! ov falatchecz papéra more takaj hasznéti, za vu nyega kaj zavínuti! ova dréticza bude dobra za vréche vezati: denikve! — — pri mojoj hisi vsze na opak ide: da nebi ja na vsze pazil, vrebí zdavnya gache na schapu noszil: aj aj aj! — — —

Gyurina zvana *ostro z-nogami štàpa-juch*, noszi jednoga rogosàra: kaj *chujuchi Fabiàn*, kizelo nutré veli: — Polehko, Magarecz! polehko, da jajecz nepoteresh.

Gyur. Fuhh! bashszêmsze zpotil! — proszim, nyih milozti! bi ishel gledét vu kuhinyu, damî ogeny nevgàszne.

Fab. Kaaj? Ofzel! (*karajuchsze*) á gdotî je rekel tak zaran zakùriti? to je prezaràn, Bukvesh!

Gyur. Tak! prezaràn: à vech je *II* vùrh, pak né josh niti izkre na ognischu.

Fab. No! pak onda?

Gyur. Proklèta zkùpoz! — —

Fab. Da, da! zkùpoz! neznash ti gozpodàriti: kada ti budefh z-tvojemi zubmì kruha jél — —

Gyur. Hvala Bogu! nészûmîjê niti do vezda czúczi poszudyàvali: (*malo na ztràn*)

Fab. Hàsi szim, kajszi doneszel.

Gyur. Preshelszêm zkoro vefz vârash izkajùch jajecz, pakszêm komaj 12 za 1 krajczèr dobil.

Fab. Krifemgà Bog preshentaj! to je vrasja drasina! gdobi to podnezi mogel! ja vidim, da vishe né mogúche sivéti! — pak kulikoszi potroshil?

Gyur. Chetiri Fenike.

Fab. Chetiri Fenike? — — pak kôga Vràga hochemo z-dvanajztemi jajczi?

Gyur. Eto nah! na shezth pershónh 12 jajecz: vszakomu dvà: to je, Bogmê! dozta malo!

Fab. Vszáki naj jedno szamo pojé: to je prék dozta.

Gyur. Akosze pak nepotroshê, hochejufze pokvãriti?

Fab. Tosze razme: moglabi opazti, y ztrùpatisze — — kakvá mê je neszrécha na ovoga razszipnika negda namérila!

Gyur. Hochemojê vu jedno zteklo poztaviti.

Fab. Hm! szaperburst! ti shuplina! pak onda opàde zteklo, y vszefze potere! ne, ne! poztavijê vu mèlyu, ondasze nebojim za nye: — kàsidadì ta jajcza!

Gyur. Ovoszû. (*podàmújé*)

Fab. (*Preglèda y veli*) Nu! vidish, ti Telecz! nészì mogel preszùditi, daszû prevech drobna: — jaih nikak nèchu, noszijê nazàd, jaih nèchu, (*poztàvije v-rogosàr*)

Gyur. Ja vekshéh najti nészêm mogel.

Fab. Vekshéh! Vekshéh! to je làs, Oszel! pazi, Magarecz! (*kàsémú na lévi rúki ztisznuvshi szrednyi perzt z-palczem*) ovo tì je méra od jajecz: jeli vidish, koja ovud mogu prejti, jeszu mala, jaih nèchu.

Gyur. (*Na ztràn gledèch*) O! proklete zkupozi! kîje Vràg vidél vre jajcza mériti?

Fab. (*Pretìche po redu jajcza, y ve-
li*) Ovo ide màhom! — Ovo nejde; — ovo
ide màhom, ovo nèjde... ovo ide.. ovo
nèjde.. ovo ide.. ovo ide.. ovo ide.. ovo
nèjde.. ovo nèjde.. ovo nèjde.. sheztîh
ide màhom, shezt pako nèjde: ove zader-
sím: one pak druge noszi taki nazàd:
(*ona veksha poztàvi v-kùt*)

Gyur. Jee, nazàd! (*malo szerdito*)
gdébi ja vezda onu mufachu nashel, koja
mî je nye prodàla.

Fab. Gdétî dràgo! szamo, dàfh ja nè-
chu; arszû premala... ali zbilya! kakje
bûsh noszil? akojè bûsh v-rukah noszil,
poterejusze; denijè v-rogosàr.

Gyur. V-rogosàru je pak drùga roba
(*mernyazto*)

Fab. Drùga roba? kaj za jedna?

Gyur. Shalàta.

Fab. Shalàta? kulikoszî pak za nyu
dàl?

Gyur. Dényâr.

Fab. Hm! Pòl je bude dozta: drugo
noszi nazàd. (*Zubmi skripajuch*)

Gyur. Bogmè! nèchu denesfz: jajû szàm
pojèm. (*szerdito*)

Fab. Tifzî pobesznél, Dechko! kiiiitî
je — — takijû nazàd noszi. (*zreszno*)

Gyur. (*szàm szobum na ztranczè*) Ej!
sárka ztréla dabí vsze zkupcze! (*zatém
proti ztaromu*) No! pak kak to vsze-bu-
dem noszil?

Fab. Daj szim, ja to vŕze zmetchem
vu moj rùbecz (vu jedni rùkì derst jaj-
cza, z-drugum pùche rùbecz iz hlàchh:
za toga opadeju jajcza, y poterejusze:
nad tosze rozgotom nàszmèje Gyurina
y veli) Hvala Bogu!

Fab. Szméjsze ti, szmèj, shupelyàk!
ovaszù jajcza bìla vrédna dva fenika...
znashli ti, kajszù dva feniki? dok je moj
Otecz sívél, miszmó vŕzi za nye dozta i-
meli: Novczisze vnosìju kakti sito: jeden
fenik pridonefze tuliko, kuliko lát sita..
aj! aj! aj! ja szìromàk! shèzt jajecz! aj!
aj! aj! preshliszù dva feniki!

Gyur. Eh! najsze nesaloztiju tuliko za
téh shèzt jajecz!

Fab. Negovòrimì toga!

Gyur. Zakajìh nészù na glàvu poztavi-
li, morebitsze nebi bìla poterla.

Fab. Nut! vidish tepcza! pak josche
budesh z-mene norcza delal?

Gyur. Tak anda ovéh shèzt, kojaszù
oztála, idem nazàd odnezi?

Fab. Ah! naj budeju, nàj! oztavijé,
kadafzèm tak nefzréchen bìl.

Gyur. Idem anda ognya zakùriti?

Fab. Pazi, da dervh vnogo neposgesh!

Gyur. Bogszîgà znaj! za shèzt jajecz.

Fab. Shèzt à shèzt je dvanajzt. (kàse
na ona, kojaszù na podu)

Gyur. (Szàm szobum) Pravtì lyúdi
velé: Zkupecz dva krat gubi: zgubil je

novcze, y jajcza . . ztári Merdyan! (*vu odhodku*)

Izhod VIII.

(*Fabian, szám polehko hodech, velì*)

Aj! aj! aj! jaszèm jako nefzréchen! vech nit vu hisi némam nista, kaj bi mé veszelilo: mojasze je kchi zalyúbila: nemíszli ona, kaj je to vudadba, da ova meni moje szerdcze terga: dati z - nyum tuliko pénezh! kojefzèm ja tesko, y muchno zpravil: aj! aj! aj! ja szíromak! . . da ja móram za moju kchér moje kesze zprazniti! ah! gdéshû ona zláta vrémèna, kadszû Zeti Tàztu péneze davati mórali, y senuszí kúpiti . . ovobi mé josh veszelilo! ondabi mogel rechi, da lépota moje Rozike je mene szréchnoga vchinila: ali - vezda je moja szmert! O! szíromaske moje skrinycze! ah! bogicze moje kesze! kak vi tesche budete! pak josh ove nefzréchne *alamode*! vszakojachki pernyki, y czujniki! to, to je moj szmertni vudarecz! ovo je kuga mojéh kèsh!

Izhod IX.

Rozika y pervi.

Roz. (*Dòjde, kúshne rúku*) Selím, dober dán, drági Gozpon Japicza!

Fab. (*Vesz zvun szebe*) O! Rcherchicza! dobriszû dàni za mé vre preshli!

Roz. Kakbi to moglo biti, dràgi Japicza!

Fab. Kajti nit jednoga gyukesza néje mochi prigozpodariti: à vizàkifze dàn trèshì, ter ovak chlovek na bogchariu dojde.

Roz. Ó! proszim, Gozpon Japicza! véndar nyih czéli Várash za jako bogatoga dersì.

Fab. (*Odtreszczè*) Kaaj? za bogàtusha? pak ja bogàtush? Bogtì oprozti! kajszì to rekla? dabimû, Bog daj! jezik odpal, koi tak zlo od mene govori.

Roz. Ja nevelim, dasze od nyih zlo govori: nego da jàko bogati jefzu.

Fab. Tolzû y tak neszrechni lyùdi! vèzda akomè za bogatoga dersè, budû mì josh na sivrénye ishli: vèch nit vu hisi szegùren nebudem... po nochimì vràta tolvaji oboriju.. O! Bose! budem móral vsze kluchènicze dvojtрук deti, y podpornyè selezne na vràta poztaviti.

Roz. Ah! Japicza! zakajsze tak bojiju? naj josh jednoga szlúgu vszemû.

Fab. Nu! bashszì pogodila! josh jednoga szlúgu, josh jednoga tolvaja, josh jednoga izdajnika, hotelaszì rechi: vidish, da szàmi némamo kaj jèzti!..

Roz. Ja szúdim, daszû oni betefni.

Fab. Ter to ne malo!

Roz. Kak mê ada za mus vdàju? kak mê odpràviti kàniju? Ter josh k-tomu moje Vudadbe pogodba?

Fab. To je, to, kaj mene pri szerdczu peche: ovo meni nedà czéle nochi niti oka ztisznuti!

Roz. Gozpon Japicza! jabi zkoro zdvojiti mòrala: tak anda oni mojega zdvojènya zrok biti hocheju?...

Fab. Ne (zreszno) dajszî míra, josh né tak dalko dofhlo.

Roz. Znàjuli pak, Gozpon Japicza! vu chem moje vudadbe pogodba ztojì?

Fab. (zdehneszi, y veli) Ah! znàm, znàm!

Roz. Móra bit nabrojeno shézt jezèrh Skùdh!

Fab. Mùchi! nezpomínyajmî toga, drugach taki vumrem.

Roz. Bog ofzlobódi! niti ja toga nese-
lím: naj oni dugo sivéju! .. ali — barem
po nyihovoj szmertì budem ja jedíni od-
vetek nyihov?

Fab. Odvetek?.. od chesza?.. dok o-
vèh 6 jezèrh skùdh nabrojim, y cherno
od nohta prèdatì budem mòral: nitimî
gache neoztàneju: pak onda paliczu vu
rùke, y z-terbuhom za kruhom! .. hm
hm hm! po mojoj szmertì odvetek! ne-
sznàga! (szam szobum) szamo dabi mo-
gla berse kaj pograbitì, selì szvojemu Ot-
czu, dabi denesz zdehnul!.. neszréchni
Ztarefhi! akoszû szìromaski, détcza nè-
cheju niti pogledat na nye: akoszû boga-
ti, komaj chàkaju, da ìm ochi zatìfzne-
ju!.. (proti Roziki) moje déte! jaszèm

bogecz, ja pénèzh némam: tische po mo-
joj szmertì nikaj neúfaj!.. jaszèm bogecz,
tobitische taki zapriszegel!..

Roz. Ali — Gozpon Japicza! najmì vén-
dar povéju, kaj je vu onì skryni, koju
zazìdanu imaju, na koyojszù dva turzki
lokoti, y koju vszakì dàn dvà krat hodè
gledét?

Fab. Kaj za jedna skrynia? ondè ztojì
ztaro herdyavo selezo; kačovi pak dvà lo-
koti? vénadar je odperta: y da ja nyu na
dàn dvà pùti idem gledét, to je làs, pro-
klèta làs! neszréchne sene! ali vszigidàr
zlo miszlite!.. ja nutré nedersím drúgo,
kak moje rubcze y ztáru opravu, y josh
nekaj, kaj neszém povédati.. dugo-
ványa, kojamè y poztàrala jefzu...
Skrynia! pak novczi! niti neznam, kaj je
to: O! ja szìromàk!.. ja znàm, dasze
vszi mojoj szmertì vefzeliju: làs je, làs,
proklèta làs! niti ja imam skrynye, niti
pénèzh!.. (*szàm szobum*) Hvàla Bogu!
da nigdo nezna za onu skrynichku, gdé-
szù czekìni, koja mì je v-poztelyi pod
glávum!.. iztina je, vu onoj vekfhi je
szrebro, ali — nebi ràd, dabi ona za to
znàla; drugach — jajszìgà meni! (*proti*
Roziki) némam skrynye! némam pénèzh!
(*odide hitro*)

Izhod X. Rozika
(száma: zamishlyena)

Sziromaski Ztarchecz! stima, da ja neznam za vsze: ona tam ladicza puna je zlata y szrebra: kada vumre, y tak vsze bude moje! Ali — ako ja y sznéha potànem, ter ako y bogata budem budemli z kup y zadovolyna? — aj! aj! ja mífzlim, da moja zadovolynost neviszi od vnosine szrebra, y zlata, nego od mira szerdca... pak bili ja ovoga mira imeti mogla z Postènovichem?... nebi zaizto! jednoch nyega radasze imela, ali — vezdamì z-pred ochih gíne: ja szama neznam, zakaj? odkud ova mlachnozt szerdca mojega!... ah! Lyubomírovich, Lyubomírovich! drebni on Varaslinecz! on je moje szerdce premenil: kadafzémgâ zagledala, nekak szêmszi chudno chútila: vïe od onoga dána vsze bolye y bolye za nyimmê szerdce vléche: jaszém nyemu vu pervém zeztanku szerdce moje alduvala, drugomu pak vszákomu naj zaperto bude: Postènovich negda moja radozt, szada je naj veksha muka moja.

Izhod XI. Susa ztara dekla, y pervesha.

Susa. Gozpodichna! ovdé je Gozpon Lyubomírovich!

Roz. Jéli szám?

Susa. Do ztupálniczhgâ je zprevodil Postènovich, paksze je onda vernul, Lyubomírovich je sám oztal.

Roz. Hodi berzo, reczimû, dabi szim ifhel.

Sus. Vre je vu palachi, zpomínafze znyihovém G. Japiczum.

Roz. Aâ! nyega moj Otecz rad vidi; argâ znâ razvezeliti.

Sus. Jafzém zarazmela malo, dagâ je Japicza proszil, dabimû iz Varasdina doneszel dvoje ochâle, y jedno debèlo zteklo za mustârdû.

Roz. Pak kaj bude ôdhâdyl Lyubomírovich?

Sus. Chinimîsze, dasze je vre zprìchal Gozponu Japiczé.

Roz. O! ja tufna! ovo mene zkoncha!
(szâma szobum)

Sus. Kaj je to? Gozpodichna! oniszû na ove glâsze zméfhani? menisze vidi, dasze ov Varasdinecz nyim dopâda.

Roz. Moja Susa! najmê josh ti bolye muchiti.

Sus. Meniîh je, Véra! milo; zaizto on je jeden verli Mlâdenecz, y lyúbavi vrédén: Postènovich ima nekakov obraz, koisze niti meni nedopâda.. y morem nyim valuvati, da Postènovich, od kéh dobh ovo vre szedmi méfzecz vu nashu hisu dohâdya, némî josh nigdâr krajczara prikâzal.. Gozpon pako Lyubomírovich (*Roziki vu vûho*) vre dvâ pâre czépelishev.

Roz. O! zaizto, Lyubomírovich je jedna dúfha od chloveka!

Sus. Najmî prav povéju, jeszúli vu nyega zalyublyeni?..

Roz. Drága Susa! jasze tebi morem zaúfati, Vére! jesz chizto, y zevszema!..

Sus. Pak jeszuli nyemu gda kaj takvòga rekli?

Roz. Nészêm; vszigdàrszêm szerdcze moje zkrívala...

Sus. Jeli véndar mîszliju, da on nyih lyùbi?

Roz. Neznam prav! nego kad dójde, vídi mîsze nekaj takvòga kázati: ako néje galanteria szamo...

Sus. Predi kak odíde, najmû nekaj od toga zpomèneju.

Roz. Vezda je vre keszno. —

Sus. Á! josh je dózta vrémèna!

Roz. Ako odíde, onda je vréme preshlo.

Sus. Naj ideju, pakmû naj recheju, da naj neodhàdya.

Roz. O! Bose!

Sus. Oniszî móraju szerdcze zavdati.

Roz. Menisze vídi, da ide szim...

Sus. Z-tém blye; No! ja idem vezda v-kraj: najsze dobro dersê: ter akosze oni govoriti neúfaju, naj puztíju mene, ja budem vre zafrigavala. (*odide*)

Izhod XII.

Rozika, y potlam Lyubomirovich.

Roz. (Szama) Moja Susa! nêjde to tak, kak ti mîszlish... neznash ti, da potlena divojka móra szvoje pohotnozti na vuzdé dersati.

Lyubomirovich (dòjde y vèli) Szlúgaszêm ponizen, Gozpodichna!

Roz. Aaa! Gozpon Lyubomírovich! Szlusbénicza! profszim, naj szédeju.

Lyub. Ponizno hválim (szám szobum) kakvû mî je nepriľiku moj priatel na vrat obefzil!

Roz. (Szàma szobum) Nekakmîsze zméshán vidi.. — (proti nyemu) Szedémofzi (szedeju) chuju, onimîsze denesz nekak chudní vídê! kajim je?

Lyub. Aa! nikaj! lîztaszêm iz Varasdi-na dobil, on mê je malo zméshal: moj Ztricz je na szmert betesen, y móram taki zutra k-nyemu iti.

Roz. Taki zutra?

Lyub. Drugach nebude!

Roz. (Zdehne) Ah! za Bogha! tak ná-glo!

Lyub. Vére! tak.. oniszû nekaj zdehnuli: ja szúdim, da moje odhádyanye nyih saloztiti nemore.

Roz. Anda Ztricz nyihov na szmert betesen je? dobri ztarchecz! menigá je jako milo: y moj Otecz je jako ztár: záto, kada

kada chújem, da ztari lyúdi pomiraju, jasze bojím za nyega: nitífze prez szùzh od toga zpominyati nemorem (*pláchesze*)

Lyub. Ó! oni imaju szerdcze zevzem mehko.

Roz. Kakovo je pak nyihovo?

Lyub. Tak! — — tak! —

Roz. Pak moguli oni prez shutlivozti iz Zagreba odíti?

Lyub. Morem rechi, dami na szerdczu lesi moj odhodek.

Roz. Anda ímsze ovdé nekaj dopáda, kaj je nyim tesko oztaviti?

Lyub. Nekaj je takvôga, nekaj! morem nyim valuvati, damísze nigdar tak tesko odovud né odhádyalo, kak zutra!

Roz. Drági Lyubomírovich! Oniszu mene jáko zavézali, daszùmé pohodili: predi véndar, kak odídeju, najmî jedno povéju.

Lyub. O! iz Szerdcza rad, szamo ako budem znal.

Roz. Najmî povéju, pri kòm szvoje szerdcze oztaviju?

Lyub. Moje Szerdcze? oztavimgá pri mojém priatelú Posténovichu, kojega jednáko lyúbim, kak mene.

Roz. (*Száma szobum*) Takszêmsze ja vkánila!

Lyub. Jeszuli vezda zadovolyni?

Roz. Oni toga szvojega priatela prevech lyúbiju!

Lyub. To je zapovéd právoga priatelztva.

Roz. Tak anda nikoga víšhe nelyúbiju kak szamo nyega?

Lyub. Y vsze one, koji Postènovicha lyúbiju, y koje on lyùbi: ovak morem y nyih lyùbiti.

Ròz. Mene? — — *Lyub.* Zaizto!

Roz. Oh! pak oni mene lyúbiju?

Lyub. Vére! lyùbim: kajti nyih Postènovich lyùbi, y kajti oni nyemu dobro bocheju: on je pako moj drugi Ja!

Roz. Kak oni mogu rethi, da ja Postènovicha lyùbim?

Lyub. Kaj oni nészû nyegova Zaručnicza?

Roz. Ja od toga nikaj neznam.

Lyub. Ali véndar budeju!

Ròz. Ako pak ja nebi hotela biti nyegova, onda nebi nit oni mene lyùbili?

Lyub. Nebi imel zroka priatelztva, koje mene véše, damû dobro seleti móram.

Roz. Ako pak Postènovich mene odurjáva, mórajumê y oni?

Lyub. Ja odurjavati?

Roz. Tak je! ar to veliko priatelztvo, koje z-Postènovichem imaju, mòra nyih sziliti mene odurjavati.

Lyub. Aaa! nyih odurjavati nebi mogel.

Roz. Ako mê zarad priatelztva Postènovichevoga nebi odurjavali, nemore iztina biti, dabi mê zarad ovoga y lyùbili: ve-

lim anda: ali néje iztina, da mê lyubiju, ali: akomê lyubiju, zrok nekakov drugi, ne pako priateljstvo Postènovicha, biči móra.

Lyub. Moram valuvati, da jedna senzka takvê pameti, kakszû oni, more chloveka lahko zméfhati... ali proszim, naj mi dopuztíju, y ja nyim na nyihova taki odgovorim: naredba právoga priateljstva donàsha szobum, da priatelj priatèla léztor vu krépoztih móra nazslédovati, ne pako vu zlocheztóchah: vu chinéh dobréh, ne hmanyéh: ako anda Postènovich iztinzki y posteno lyùbi, ja kakti priatelj nyegov nyega vu tom nazslédovati morem: ako pak on kôga odurjáva, ja nazloba nyegvòga podsigal nebudem: y zàto, ako Postènovich nyih lyùbi, lyùbim y ja nyih: dabi pako on nyih odurjával, jasze terszil budem nyihovu vrédnozt nyemu doprinezti, y vsze chiniti, dasze nyegovo szerdcze na právu proti nyim lyúbav oberne, y on mene zaizto poszlùhne.

Roz. Oni meni toga Postènovicha prevech vu vszakoji réchi méfhaju.

Lyub. Y potom neselim drùgo, kak nyegovojsejlyi, y nyihovomu nagnyenyu pripomochi...

Roz. Ó! tak oni mojega nagnenya neznaju.

Lyub. Neznam?... véndar on pervi dán, kadafzêm imel miloschu z-nyimisce zeztati, rekliszû, da Postènovicha lyúbiju.

Roz. Ó! tomu je preshlo vre méšzecz dánh, daszem ja to rekla.

Lyub. Méšzecz dánh! z-tém bolye; anda drugo nemenyka, kak da pri szvojoj réchi ztálni obztàneju.

Roz. Ah! moj Lyubomìrovich! znàju, da chloveka vechput jezik prenesze.

Lyub. (*Szám szobum*) znalszêm ja, dasze ov ogeny zbog mene bude kadél, aligà ja vre podsgem.

Roz. (*Száma szobum*) Bogmî je szvédok, da iztinu govorim!..

Lyub. Drága Rozika! ja anda zutra odhádyam: ja nyím ponizno hvàlim na vszoy miloschi, koje pri nyih bílszêm dél-nik: y ako imaju tu dobrotu proti meni, jabi imel jednu proshnyu pri nyih.

Roz. Ó! ako szamo vu chem szlùfiti morem, iz szerdcza rada.

Lyub. Ja ponizno preporúcham, dabi miloztivno oko na szìromàka Postènovicha obèrnuli.

Roz. Jaszêmsze úfala, da budeju za szê kaj proszili.

Lyub. Tak anda proszim za mê jednu miloschu.

Roz. Ó! ova bude taki izvershena.

Lyub. Ja nyim preporúcham moje szerdcze.

Roz. O Bose! kajszû rekli? gdamìgà dàju?

Lyub. Takje! proszím, najsze ogledaju na Postènovicha, to je vsze jedno,

kak dabisze y na mē: ja nyim anda preporúcham szerdcze moje. koje oztáje vu Zagrebu pri Postenovichu: on je moj lyublyèni priatel, y akoje vu chem nyihovu miloschu pogubil, najgâ nazád vu lyúbav primeju.

Roz. (*Plachesze y nikaj negovori*)

Lyub. (*szám szobum*) Vezdasze pak plàche!... Ja neznam kajbi pochel?... O! priatelztvo! dajmì tolnàcha!... Lyùbavsze z - priatelztvom bori.

Izhod XIII.

Susa y pervi.

Sus. (*zaszoplyena dojde*) Gozpodična! Postènovich ide (*y taki odide*)

Lyub. (*Szam szobum*) Oh! pravo! bashmì je naj-lepshe doshel.

Roz. No! vezdaìm dójde nyihovoszerdcze: najsze z - nyim obàtriveju: ja idem vkraj!

Lyub. Pak kaj za Bogha! kaj oni budù bésali Postènovicha?

Roz. Bésala budem Postènovicha: bésala budem nyih! dvà szerdcza terpetinemorem.

Lyub. Tak y mene bésati hocheju?

Roz. Bash tak! y nyih! kam szrécha! daszèmih taki pervipút bésala!

Lyub. Profzim ponizno, vu chemszèm ja nyih zbantuval? kajszèm nyim zla vchinil?

Roz. Kajszûmî zla vchinili, pítaju? vsze ono, kajszû naj vech mogli: oniszû moje nészréche zrok naj vekshi: oniszû vchinili, da... moj Lyubomírovich! oniszû poztavili, ali prez krívnye -- mene vu zdvojènye: nego naj bude! ja nyim odpráztcham: naj ideju z Bogom... naj idejû, velím, y ov odhodek zrok bude moje szmertí (*odide*)

Izhod XIV.

Lyubimírovich, y potlam: Postènovich.

Lyub. (*Ztànese, y shèche*)... To je iztina! teskotî je z-senami na Szvétu... drugach nebude, ja vu Varasdin iti nemorem: vu ovakovém kolu nigdâr, josh nészém bil! ja nyu rad imam, ali joj nészém toga chizto odpréti: ona meni dobro hoche.. ali nèche nekak niti ona prav z-farbum vån! ja znàm, da od salozti y zbetesa, jajoj neznam kaj!

Post. (*dòjde*) Zdravo, priatel! No! jeli kaj na ruku ishlo?

Lyub. Niti za jednú liniu...

Post. Taksze nészû za mé zpominali?

Lyub. Priatel! jeszem: ali — morem nyim rechi, da dugoványe dobro neztoji.

Post. Pakszúsze véadar tak dugo z-nyum zpominali!... jaszémsze vu nyih chizto ufal, kajti nyih prestimávam, y lyúbim... ali — vídim, dasze budem

móral drugam obernuti: y to na Sárkovicha, ali Zorkovicha, y oviszú moji priateli; úfamsze, da oni to dugoványe izpe-lyaju.

Lyub. Priatel! najda oni malo poszlúh-neju, kajbi ja nyim, kakti nyihov právi priatel szvétuval: vu tom poszlu nésze shalii.. dvěm mládém dechákóm nyihovu zaruchniczu dati sznubiti... onibiszé mogli po vrafje opechi!.. dabi oni nyu z-jedném mladenczem na szamom vidéli, kak bi im pri szerdezu igralo? prílika chiní táta.. mladozt blúduozt!.. kerhkócha jedne divojke berzo vu zkufhnyu opáde.. à josh k-tomu Rozika, koja kakti vu Klost-ru odhrányena, szvéta vkanlyivozti nepozna.. Nyeino szerdcze josh czvéte vu krépozti y dobróti.. akosze pohmànyi, nigdo kriv nebude, kak nyein tovarush... szadashnye vréme móratí je na vsze pazku imeti, ofzebito pako, kajti nashega vrémèna mládenczi prevech velikuszí szloboschinu jemlyeju okolo drúgoga zpola: zato, ako hocheju imeti tovarushiczu takovu, kak Bog zapovéda, potrebno je vechput nyu ztezati, y na vùzdé dersati, y nyoj zlochezte prílike nigdàr nedati.. kaj y kakvé komplimentáshe k-nyoj nepúztchati; ar ovi z-vekfshinum gledé, dabi gdé mogli pri kakovi maloí izkriczi o-gnya zakúriti; ov pako, kadasze razsàri, teskosze pogaszì.. právéh priatelov szada je malo na szvétu, vu takovém pako po-

Izlu zkoru nijednoga. Rozika je sznáfna, mláda.. lyùbav je szlépa! à vszifzmò lyùdi, kerhkócham podverseni!.. Priatel! koi ima jezik, naj govori, koi ima vùha, naj poszlúsha.. koi ima pamet, naj szùdi y razme. (*odide*)

Izhod XV. Postènovich szàm,

Hm! hm! Koi ima jezik, naj govori!.. Koi ima vùha, naj poszlúsha!.. Koi ima pamet, naj szùdi, y razme!.. Lyubomírovich je govoril, jaszêm poszlushal: anda na mê zpáda preszúdi, y razmeti... Ovoszû tolnachi právoga priatela! ako Rozika bude moja, ovo je prepisz moiega z-nyum baratanya. — Ah! néga ne na szvétu, koibi imel szerdcze, kakovo ima Lyubomírovich — Koi je, koi bi tak posteno z-szvojém priátelom miszlil, kak Lyubomírovich? vu nyegasze zaufati morem — znám, da mê ima rad, da je jedíni, véren, y zreszni moj priatel! (*odide, Zasztorsze zpuzti*)

Z pelyivanye II.

Izhod I.

*Hisa Lyubomirovicha vu Ztányu
Postènovicha.*

*Lyubom. (Szám: mtszli, y gavori)
Jaszém vesz zméshan.. neznam, gdémi
gláva ztoji.. zadnyi razgovor z-Rozikum
vszega mē je zbùrkal.. ja tam iti nészém
hotél, ali kaj! Postènovichmē je priszilil:
dersalszémsze neztrachnoga, kulikoszém
naj vach mogel: mogla je y ona zpozna-
ti, da Postènovichu dobro selím: ali y
nyeino proti meni nagnyenye dobro po-
znam — y ovak jeszmosze nekak chudno
razifhli.. zadnyíchsžém obechal, dajú josh
pohodim, ali y paksze bojím.. Postèno-
vich je moj priatel — za nyegabi kerv mo-
ju dál.. ali — kaj! prílikefze ztráshim, o-
va chloveka vu pogibel lehko zapelya.*

Izhod II.

Bartol, y pervi.

*Bart. (Z-jedném liztom) Nyih milo-
zti! jeden lizt je ovdé!*

*Lyub, Odkud je? (vzeme, y preglèda
lizta),*

Bart. Vére! neznam.

Lyub. Gdogâ je doneszel?

Bart. Jeden dechâk, kojega ja nepoznam.

Lyub. Hajszimû dâl?

Bart. Nikaj!

Lyub. Ov lîzt môra iz blîza biti.

Bart. Szúdilbi, da je ovdé iz Vârasha, y po dûbe stimamîsze, da je od nekoje Senzke glâve.. maloszêm lukal, pakszû dvè pechati: jedna zvâna, drúga z-nutra. (*odîde*)

Izhod III.

Lyubomîrovich (szâm)

Hochemo vidéti, gdomî píshe — (*Odpre lîzta*) Kaaj! od Rozike? kakmî szerdcze tuche!.. (*chtéje na glâfsz*) ,, *Drági moj Lyubomîrovich!* ,, ... drági! ja drági? o-va mē réch jako muchi: (*dalye chtéje*) ,, *Tak oniszú nakánili chizto oditi, drá-gi!* ,, Jaszêmsze nekaj takvôga nadéjal: ali: — *drági.* hm! ona mene ozîva szvojém drágém! ah! nêsze mochi vishe szuprotztaviti... medtémto-ga, *Lyubomîrovich!* polehko! najdasze prenâgliti! tîszî nemôrash vsze ono k-szerdczu vzeti, kaj ochi vídiju: bili mogel jeden takov zgovor tebe vu priatelztvu nevérnoga vchiniti?.. ne!.. ti ovoga lîzta iz vlyudnozti leztor neztranchno chtéti môrash! ,, *tak oniszú zevszem nakánili nasz oztaviti,*

drági Lyubomirovich! ,,.. Ej! dabi ne-
sžrécha vzéla ovu réch ,, *Drági* ,, ja imam
mojega drágoga! .. ,, *tak anda oniszú*
nakánili oditi, á neznaju, ali znati
nècheju, vu kakovem ztalishu mene o-
ztávlyaju ,, Ej! (*malo szerdito*) moja
Gozpodichna! znam, znam vsze, ali zato
níkaj: jazém jedenkrát nakánil, y budem
išhel taki zutra, prav veliju, da znati nè-
chu ,, *moje szerdcze hochesze razpuknu-*
ti ,, kakti drágo najtisze razpúchi; jazém
mojemu Postènovichu priszegel, da nye-
gov právi priatel do szmerti oztánem, ni-
ti od toga za nichiju vólyu odztúpiti nechu:
morem nyim rechi, drági Lyubomiro-
vich! ,, y pak *dragi!* ,, da ja, da ja ,, ..
á kaj? .. ,, *da ja, kak nyih vidéla je-*
szem, nyihovu krepozť ,, .. datê shmen-
czaj! zakaj ne! .. ,, *prez nyih vumréti*
móram ,, O! Bose moj! aliszém szada
vu ztizki: ov lizť méne muchi: ona tak
lépa, tak dobra, y krèpozťna divojchicza
mene tulikokrat ,, *dragi* — ozivati! ja dalye
chtéti nemorem, ja toga lizťa rajshi podra-
plyem: (*zdraplyegá, y natla hiti*) .. o-
voszém jedno malo bedazto vchinil! .. da-
szémgá barempredi vszega prechtél! (*po-*
gleda dolé na lizť) nut! ova réch — *drá-*
gi — takimê v - ochi bode.. (*hochegá po-*
dichi y oztávi) Ej! naj bude! jasze da-
lye muchil nebudem.. ali — neznam,
kaj vezda vchinim? ako odidem, y nyoj
nikaj neodgovorim, bude merzko! ako

pak nyoj odpishem, mòralbi jednako od szerdcza písziati: ali — kaj! mogelbi ta lizt Postènovichu v-rùku dòjde, ter onda y pak zlo!... (*malo miszli y veli*) nemàrim, naj dòjde, bude videl, da je od nyegvoga Lyubomírovicha, koi za nyega szvoje szerdcze, y izto sivrénnye alduvati je pripraven.. (*szédeszi, uzeme pero, y malo miszli*).. neznam, kakbi prichel! *Dràga!* à to ne! ova réch prevech pri szerdczu segetche:.. *Ej!* kaj bi to! ovak (*pishe y, glaszuo govori*)_M Gozpodična! Ja nyihovoga lizta denesz ob deveti vuré dobilszém, vu kojem nyihovo proti meni nagnyenye obilno zpoznalszema:,, (*na ove réchi Bartol zvana ostro pokùchi, zaszpoyen y plaho ztùpi nuter, y reche*)

Izhod IV.

Bartol, y Pervi.

Bart. Jaj meni! nebude dobro!...

Lyub. Kajtì je? kajtì je?..

Bart. (*Derhtajuch*) Za vòlyu Bosju berse!.. na Gozpona Postènovicha navalliliszù dvà nepriateli: onsze bràni z-mechem, ali je vu pogibeli! najmù ideju pomochi!

Lyub. (*Zkochisze goré*) Gdé? za Boga!

Bart. Ovdé na vuliczé!

Lyub. Idem taki.. za mojega priatela y kerv moju prelėjati, ako potřebno bude (*odide*)

Izhod V.
Bartol. (szám)

Ja znám, dasze ovidvã radi imaju :.. moj Gozpon je vu harczuvãnyu z-mechem Mester, szeguren jezsem, dagã obrãni! jabimũ bil szãm rad pomochi, alisze v-ta kove ztvãri nerad pũztcham : idemsze rajshi k-zutrafhnyemu pũtu odprãvlyat, zutra nebude tuliko chafza : ali — gde znã, jeli josh y zutra pojdemo : mojsze je Gozpon vu onu Czurendu zalupal :.. à kad-szũ lyũdi zalyublyeni, szãmi neznaju, kud y kambì mũrali iti, nego bludẽ kak-ti muha prez glãve! (*odide*)

Izhod VI.
Maricza (chez drũga vrãta dojdũcha, veli)

Ja neznam, kaj je to? Gozpona Lyubomirovicha néje vre zdavna k-meni! bili to mogũche bũlo, da on za moju lyũbav nemãri? dasze nebi na mẽ zmiszlil? kada je ovdẽ bil, videlmĩsze je chizto nagnyen; z-menum je lãpo govoril, y shalilsze.. Szlũga je povedal, da zutra bude odishel.. bili to biti moglo? à! ja nestimam, on je vëndar moj Lyubomirovich :.. ah!

všza zkoro trepetchem, kadafze na nyegz
zmiszlím.. (szédeszi y zpàzi, na podu
zdrápanoga lízta) kaj je ovo za jeden
papér? (zdigne goré, y preglédajuch, re-
che) Ovo je rukopisz mojega Lyubomíro-
vicha: „Gozpodichna! „ O Bose! komu
je on to píszal! (preglèda vsze falate)
ov lízt né dovershen! ongà je hotel mení
píszati: o! ja neszrechna! kaj je nyega
zpàchiti moglo! O! moj Lyubomírovich!
ti lyúbish mojega Brata, vezda pak od-
perto vídim, da lyúbish y mene: nash
Hifni zákon bude zvershena obodvèh szré-
cha!.. ali — ravno moj Brat ide!..

Izhod VII.

Postènovich y pervesha.

Post. Sveztra! jazém-tí komaj sív ozta,
y to z-pomochjum priatela Lyubomíro-
vicha.

Mar. Kaj? za Boga! morebitszî bíl vu
kakvú neszréchu dozpel?

Post. Hartalszêmsze jedno malo vu
Kafáni: szrécha mîje íshla na ruku, da-
szêm nekuliko czekínov dobil: kadszêm
domom íshel, zderché na jenpút dvà tep-
czi, y z-mechi na mē nahrúpiju: jazém-
fze zadnyich jako brànil, ali y tak bíl bi
poginul, da moj Lyubomírovich nedote-
che.

Mar. Pak gdè je vezda Lyubomírovich?

Lyub. Zaoztal je malo z - szlùgum, taki y on dõjde.

Mar. Morebit je ranyen ?

Post. Á! Bog obchúvaj! tepcziszâ taki pobégnuli.

Mar. Lyubomírovich je zaizto viteski chlovek!

Post. Ne szamo viteski chlovek, nego y oszebujni priatel.

Mar. Tofzêm vre doztakrát zpoznala! ali — kaj ti szúdish, jeli on mene rad ima?.. pred menumfze nekak szramúje, y ztische.

Post. O szeztra! tische vkanyùjesh, kajbisze ztizkal!

Mar. Jafzêm zadnyich zpoznala, da mê lyùbi, ali y tak y tak!..

Post. Tak ti véndar dvojjish vu nyegvoj proti tebi lyùbavi?

Mar. (*Podamú onoga podràpanoga lizta*) Ná! lépotê profzim, chtěj ovo.

Post. Jeli on ovo tebi píszal?

Mar. Jè meni.. ali — szúdim, né imel vrémèna nyega dokonchati.

Post. (*Gledi vu lizt, y vu pameti chtéje*) Ja znám Lyubomírovich je zborni chlovek! ja budem z - nyim dalye govoril, y obilneshe znal budem nyegovo proti tebi nagnyenye.

Mar. (*Selno*) Chujesh, szamogâ nepùzti od nasz!

Post. Tosze razme, dagà nepuztím: y ako on tebe rad ima, niti szàm nebude hotel iti.

Mar. Ako on mene rad ima? ó! od toga niti nedvòj! on mene, y ja nyega josh bolye; kajti misze z-med vszéh, kojiszùmé profzili, naj bolye dopáda.. O! moj Lyubomírovich! dabi szamo vréme zkorò dofhlo, vu kojèm mi dvà nafhi budemo: ti moj, y ja tvoja! (*odíde veshelo*)

Izhod VIII.
Postènovich (szàm)

Ja neznam, zakaj Lyubomírovich meni szvoju zkrovnost odpréti nèche!... morebitisze boji mene zbantuvati? véndar dobro znà, da ja nyega lyúbim: ovoga lizta je on píszal; szeztra velí, dagà je nyoj píszal: y to lahko! ar vu tom poszlu niti néma kojoj drúgi píszati.. z-menum je vszigdar.. niti v-Zagrebu takvdga zpoznànya josche néma (*ogledasze*) ali nut! ravno ide!

Izhod IX.
Lyubomírovich y perveshi.

Lyub. (*Predisze nalútkne, y szàm szobum velí*) Postènovich je ovdé! Bog znà gdé je on moj lizt!.. (*ztúpi nuter*)
Post.

Post. O! Zdravo, drági priatel! naj ideju, daih szerdcheno zagerlim, y kúhsnem; ja nyim moje sivrénje zahváliti móram.

Lyub. Jaszêm lézter moju dúсноzt vchil. (*zglèda po ztolu*)

Post. Za izto! da nyih nebibilo, oni tepczi bili bi mêm vmorili! Priatel! oni nekaj ischeju?

Lyub. (*Marlyivo preglèda po ztolu*)
A! nikaj!

Post. Morebitiszû kaj zgubili?

Lyub. A! nikaj: jeden falatchecz papéra.

Post. Falatchecz papéra? —

Lyub. Tàk! . . jeszu oni vre zdavna ovdé?

Post. Kakszêm od nyih odishel.

Lyub. Né je nigdo drugi ovdé bil?

Post. Najmî povéju, morebiti oni szvojeja lizta ischeju?

Lyub. (*Szàm szobum*) Aj! aj! vzelgâ je negdo (*proti Postènovichu*) Tak je; ischem jednoga lizta, kojegaszêm z-norie píszal.

Post. Aha! ovoje! jeli on izti? (*podámú falate podrápanoga lizta*)

Lyub. Je: — ali ovi falatczi nekak zkupa nêjdeju.

Post. Nêjdeju? jaszêm gâ zpod ztola zdígel.

Lyub. Pak kakszúsze oni na nyega namérili?

Post. Taki mî je vu ochi doshel.

Lyub. A! to nemore biti: onisze norújû!

Post. Priatel drági! ja vsze znám: znám, na kòga je ov lízt iti móral . . jasze nyim chùdim: oni malo rachunaju na moje priatelztvo! pokéhdòbh zkrovnozt szerdcza meni odpréti nècheju.

Lyub. A! onisze, Vére! shaliju!

Post. Neshàlim, zaizto! hochemo zochiti lizta z-govorènyem . . . oniszúsze pred menum tajili: y zato mî ovo prîliku szùmlye dàje: — ja nyim odperto velím, daszî ja za szréchu, y miloschu dersim, daszû oni pri meni, ztem bolye, ako ja k-nyihovoj szréchi kaj doprinezti morem.

Lyub. Ne, ne, priatel! poztavemo to dugoványe prav na szvétlo, budû videli, dasze vkanyújû.

Post. Bose moj! tak jako tajiti! . . ovo je, Vére! vrédyenye nashega priatelztva: onisze bojiju, da z-jednum nedúsnum lyubavjum nebi moje hise zbantuvali: ali — ravno z-tùm potmanyoztjum nyu bantúju . . . ako mê lyubíju, najmîsze odpreju, ako pak budû tajili, znám, damê nelyúbiju.

Lyub. Ah! na takovo zaklînyanye móramsze odpréti . . Nut! anda vezda îm iztinu povém . . mene jedna lyúbav pecho prez mojega zroka . . oniszû bíli pervi ne-

dùsni zrok ove moje muke, y zato, da véru, koju oni vu meni imaju, neozkrùnìnim, hotelszêm odìti.

Post. Odìti? dapahe móraju oztati, doklamsze dokoncha, kaj nyih muchi.

Lyub. Kaak? *Post.* Drugach nì . . ona móra bit nyihova.

Lyub. O Bose! O! priatel! bìli to szamo mogúche bílo?

Post. Tosze razme: . . zakajmî nészû taki zpervincze povédali?

Lyub. Nészêmsze úfal!

Post. No! takim je vezda szerdcze na méztu?

Lyub. Szerdcze moje pláva vu veszélyu.

Post. Y moje; arsze radújem, da takvòga Szvàka imel budem.

Lyub. Szvàka? . .

Post. No! jè; kada moju Szeztru jemlyeju, takszû moj Szvák! . .

Lyub. (*Szám szobum, chudechsze*) O Bose! kaj ja chújem! kakvészû to zméshane réchi?

Post. Oniszû nekak oszupnyeni?

Lyub. (*Szám za sze*) Móratsze je nekak zpametno dersati. (*Proti Postènovichu*) Tak je, priatel, od veszèlya!

Post. Ja znám, da je moja Szeztra dozta lépa.

Lyub. O zaizto, sznàsna divojka.

Post. Gda anda kániju zàruke vchiniti?

Lyub. Oh! od togasze nechemo vezda zpominati.

Post. Ravno vezda! akojú lyúbiju: kajbi odvlâchili?

Lyub. Lyúbim, ali nészêm vétrazt . . .

Post. Szúdim, dabi ovak naj bolye bilo; oni dàju rúku Mariczi, ja Roziki.

Lyub. Fhh! kak mf je vrúche!

Post. Znam, nyih lyúbav peche, (*naszméjesze*)

Lyub. O priatel! oni mojega ognya neznaju, paksze zâto szmējû.

Post. No no! meniñh je milo! jasze terszil budem nyih zkoro razveszeliti: idem taki k-Mariczi, y rechemjoj, dasze naj nikaj nezpricháva, nego taki pripravna bude.

Lyub. Bose! (*Szam szobum*) dabi Rozika za ovo znála, kajbi rekla? (*Proti Postènovichu*) Priatel! od toga néje potrebnò Szeztri nikaj govoriti.

Post. Nè? pak zakaj?

Lyub. Ja imam moje zroke, koje oni neznaju: ja y tak od toga nészêm vu Varasdin nikaj obznanil: dabi ja prez mojega Ztriczá to vuchinil, nyemu bi sal bilo: tobisze taki razglâszilo, y mogel bi koi, kôga bi ta novina veszelila, Ztriczu pod rukum píszati.

Post. O! toga nestimam, ar, ako moju Szeztru vzemeju, ona néma takvôga blága, koje bi moglo kôga vu ochi vbozti: nego je dobroga roda, y kervi, kojásze za nyih priztôji.

Lyub. To je vsze prav, ali ja vidim, da oni neznaju . . .

Post. Ah! naj ideju! . . ja, Bogmê! nikomu nepovém.

Lyub. Jasze tak úfam.

Post. Nego Mariczi véndar móram povédati.

Lyub. Niti nyoj!

Post. Kaaj? nepovédati niti Zaruchniczi? no! tobi bílo lépo!

Lyub. Ako ona bude znála, bude za tri dni y vesz Zagreb.

Post. Ej! naj szamo idû z-tém zprichávanyem, priatel! naj budû szamo dobre vólye! jasze veszelím ovém zárukóm; ar znám, da budû szréchni, y zadovolyni. (*odíde*)

Izhod X. Lyúbomírovich (szam)

Bash! lépa szrécha! lépa zadovolynozt! Oh! ja neszréchni! vu kulikuszém nepriliku dozpel! . . zkochilszém priatelú na pomoch, y líztaszém pod ztolóm zâbil . . Postènovichgâ je nashel, y lehko je mogel vidéti moju lyúbav proti Roziki, y ja nyemu ovo odpréti móram: znâmdar on szamo szúmlyi, daszém ja vu nyegovu Szeztru zalyublyen . . jasze vu ovém poszlu znâjti nikak nemórem . . akomú rechem, da Mariczu nelyúbim, onda móram za drugú povédati . . ovo je jedna velika neprilika, kojesez nebibíl nigdar na:

déjal: . . kajsžém ada chinéchi? Mariczu vzeti? ah! to ne to! nyoj odpovédati? ali kak? . . Postènovich reche, dasžém szim y tam ehlovek, dasžém vkanitel: ako odídem, bude merzko . . ako oztànem, bude zlo! . . Kaj bude od mene Rozika míszlila? na nyein lízt nészém odgovoril . . ako zachúje, da kànim Mariczu zaruchiti, kulika to bude zmutnya! . . Jasze úfam, da nyoj Postènovich od toga né nika j povédal: . . ako je pak povédal, onda znám, da je czigan . . ovo je y tak vrasja skòla! jasze znajti nikak nemorem! (*malo míszli, y vudrisze po chelu*) Eh! naj bude, kak hoche! Ovdé je potrebno dvoje: pervich govoriti z-Rozikum: drugoch oditi iz Zagreba: pervo je potrebno iz zahvalnoztì: drúgo pak obchúva priatelztvo — Lyúbav, y priatelztvo! ovo jeszu dvà tolvaji mojega szerdca! . . jeszu zadnyich y léppe krépozti, ali y kervoloki zkupa (*odíde*)

Izhod XI. (Obernesze hisa ztároga Fabiana: Rozika, y Susa dekla)

Roz. Ali, moja Susa! komuszî ti on lízt dála?

Sus. Vratáru, y ongá je na moje ochi dáł Bartolu.

Roz. Ali — béshe tîgá szamé dati Bartolu.

Sus. Ja zató dobra ztojm, da poginun-ti néche,

Roz. Ja dvojim, dabigâ Vratâr predal.

Sus. O Bose! vémim povédam, dagâ je na moje ochi predal szlúgi Gozpona Lyubomirovicha.

Roz. Zakaj pak nî odgovora?

Sus. Morebit né imal prilike písziati.

Roz. Mene je ztráh, da szamo nebi predi odishel, negmî odgovori.

Sus. Oh! kajsze toga bojê? Lyubomirovich je verli chlovek.

Izhod XII, Fabian, y perveshe,

Fab. (*Ide iz hise vu hisu chez gledalische, y mimo iduch na glâsz reche*) Aj! aj! aj! Nigde nigdo nikaj nedéla, nikajsze negozpodâri . . .

Sus. Bog znâ, kaj ov ztâri ima! vék na vék szâm szobum mernyegyga!

Roz. O! dabisze szamo ovoga krísa zkoroz mentuvati mogla!

Fab. (*dòjde, y donesze jednu ztâru halyu, y podrâpane czépelishe*) Neszréchne vi Czurende! aj! aj! aj! Nigdo nikaj nedéla, nikajsze negozpodâri! . . . (*halyu dà Roziki*) Na! pak dobro chujaj, da nepoderesh. (*czépelishe dà Susi, y veli*) Na! pak pazi, da budû vszigdar ovakví . . .

Sus. O! pak kaj chû ja z-ovém? vén-dar je ovo vech za nikaj!

Fab. Tak, tak! za nikaj! y on je kruh za nikaj, kojega ti poseresh . . . znashli ti, da

ova dvà léta, kakszî pri meni, pojélaszî 6 vaganov.

Sus. Kulikoszêm pak vîna, y rakije popîla?

Fab. Ti drugo neznash, neg lokati, y sréti! totî je vesz poszel.

Roz. O Japicza! zakajjû pshâniyu? Susa je, Vére! dobro drusínche; ona vsze vchini: on magarecz Gyurina nevalya ni-sta: za nikaj kruha jé.

Fab. Haaj? . . Gyurina je takov dechko, kakvôgâ ja nigdâr imel nészêm.

Roz. Pak vu chem ta nyegova dobrota ztojî?

Fab. Ja nyemu nikaj neplâcham: on mene prez krajczara szlúsi: je zadovolyen, ako kruha, y vodè ima: vszaki dánmû dâm jedno jajcze: ali denesz nedobî nit jednoga; kajtiszêmîh shèzt poterl.

Roz. Akomû plâche nedâjû, on more krazti.

Fab. Krazti? ako kaj zpoznam, takigâ odprâvim.

Roz. Gdoîm onda bude dvoril?

Fab. Ja szâm! ako budem troshil, budem szâm troshil: nebudem jajecz, koja chez ovu mérú (*kâse na perzte, kak y predi Gyurini*) prejti mogu, kupuval.

Sus. Bogmészû oni práv ogrutni zkupecz!

Fab. Tak, tak! nesznâga! Vsza ki bogecz je zkupecz! jeli? . . ali hodi! vzemi shaku mèlye, z-vodum razmûti, priléj

dvé kaplye olya, y nachínimî dobro jáku juhu!

Sus. Pak kaj ztoga izide? nápoj!

Fab. Kajszi to rekla? dapache to bi mèlye na tri kràt dozta bilo!

Sus. Dabi kugu pojéli y z-szvojum zkupoztjum!

Fab. Haj ti, Bestia! odhádyajmî odovud!

Sus. Zakaj mè szerdiju?

Fab. Odhádyaj, velímtî, jasze budem szám z-mojum kcherjum zpominal.

Sus. Nu! dobro, ja idem, y pripravim kaj dobroga...

Fab. Kaj pripravish? povéchmi, kajszi nakanila?

Sus. Budem Boga proszila, da zkoro vczerkneju! (*odíde hitro, y szerdito*)

Izhod XIII. Fabian y Rozika.

Fab. Oh! proklèti szmrád! paksze ovak podùfa szvojemu Gozponu rechi.

Roz. O! Gozpon Japicza! onasze shàli, naj nyoj oproztiju.

Fab. Ja nyu taki odpràvim!

Roz. Odpraviju! ali — ona ima czèloga léta pri nyih plàtchu.

Fab. Mùchi! reczijo, da drugi pút naj zpametnéja bude... Moje Déte! jasze imam z-tobum nekaj oszebujnoga zpominati.

Roz. Naj doztojû! ja budem rada pozslûhnula.

Fab. Povéch ti meni, jeli ti Otcza tvôga lyúbish?

Roz. Y to iz právoga szerdcza!

Fab. Bili rada, da ja vumrem?

Roz. Bog mê oszlobòdi tê neszréche!

Fab. Bili ti rada meni zavdati szmer-tnu ranu?

Roz. Naj to negovoriju, G. Japicza! drugach budem zvun szebe!

Fab. Tak dobro! ako mê neselish mertvoga vidéti, najmî nigdár zpomènuti od pénèzh, kojebi vu tvoju vudadbu dàl.

Roz. Ako pénèzh nedàju, najmê nit neszìliju za mus iti.

Fab. No dobro! mùchi! od togasze vech nèchemo zpominati.

Roz. A kaj bude iz onoga pìszma, kojeszû z-Postènovíchem délali?

Fab. Ako tê hoche prez pénèzh, dobro z-dobré: ako ne, pìszmo lahko razdràplyemo.

Roz. Szlobodno, szlobodno! najgâ razdràpiju, to ja rada; Gozpon Postènovich mene y tak nèche prez pénèzh.

Fab. Némogúche, da ti nebi kòga toga prez pénèzh dobiti mogla! kakszû y vnòge drúge dobile.

Roz. Meni je vsze jedno, ja Músa ravno tuliko nit neselím.

Fab. Ne ne, dràga Rozika! véruj ti meni, da ja tebe vishe hràniti nemorem.

Roz. Takmê naj vdāju!

Fab. Iz szerdcza rad: szamo prez pénézh . .

Roz. O! toga nî, koi bi mē tak vzěl.

Fab. Kaj miszlish od onoga Varasdin-
cza? onsze chlovek meni dopáda.

Roz. Zaizto! ono bi bila verla prilika;
je chlovek posten y dober, y ima szâm
szvojega imetka.

Fab. On je mene vechput razveszelil.

Roz. O! on je k-tomu chizto prikla-
den: je y Susi vszigdar kaj to prikázal.

Fab. Y Susi prikázal? pak kuliko?

Roz. Stimam na dvě krat tri skúde.

Fab. Dobro! to pojde vu nyeinu plät-
chu . . ako G. Lyubomírovich bude tak
proti tebi dober, nebude potřebno nika-
kovéh pénézh za tvoju vudadbu.

Roz. Bogbi dál, dabi on szamo moj
bil! (*szâma za szé*)

Fab. Pak kaj ti miszlish, imali on pé-
nézh? ja szúdim, da ima, roda je boga-
toga, jedíni je odvétek! O! ovobi bila lé-
pa szrécha!

Roz. Ah! zaizto lépa! . . ali G. Postè-
novich?

Fab. Eh! kajbi on? nyemusze hoche
pénézh!

Roz. Dozta je! nêchemo vishe od toga
govoriti.

Fab. Bash mî je drágo, daszmó tak
ná szamóm bíli.

Izhod XIV. Susa, y perveshi.

Sus. Gozpodichna! G. Lyubomìrovich bi sešel z-nyimi biti.

Roz. Gozpon Lyubomìrovich?

Fab. (*Netechno*) Kaj je pàk ova berbotlyivka doshla?

Roz. Povechmû, da je negdo ztranyzki

Sus. Takmû rechem: naj potlam dójde?

Fab. Ej! ti, chujesh, jeli tì kaj prikàzal?

Sus. Kaj oni po tom razmeju?

Fab. Dobro, dobro! to vsze v-tvoju plàtchu.

Sus. Akomê oni neplatìju, jasze vre szàma naplatim.

Fab. Kak? Odkud?

Sus. Iz one proklète ladicze. (*odíde*)

Izhod XV. Fabian, y Rozika.

Fab. Kakvé ladicze? . . Ja némam ni-kakvé ladicze! . . Vrasja tentàczia! tentàczia Vrasja! proklèti, koi od skrinje govori: prokletszém, ako krajczara imam.

Roz. O! najsze primírìju! . . najsze neszerdiju! . .

Fab. Ona z-tém mene vmoriti hoche.

Roz. Vidimísze, da G. Lyubomìrovich ide.

Fab. Chujesh, dajmû lépu réch! y, akotê je nakànil vzèti, naj meni govori, ja vre naredim, kak bude prav.

Roz. Takmû y od pénèzh zpomènem?

Fab. To drugach nebude!

Roz. Ja szúdim, da on za onu ladiczu znà!

Fab. (*malo szerdito*) Ej! dabi ti zúbi zczureli! kakvû ladiczu? ako bude péneze potrebuval, iz toga nebude nikaj! tisze rajshi za naj gorshega vudaj! Ladicza! hm! ladicza! kakvá proklèta ladicza? ti nyemu reczi, akoté hoche prez pénèzh!.. dapache reczimû, dasze y ja szìromàk od nyega kaj dobiti úfam. (*odíde*)

Izhod XVI. Rozika (Szama)

Zkúpozt je proklèti gréh, práva vrasja mresa! moj Otecz velì, da je bogecz, y damì nit krajczara nedà! .. ako ja nebudem mogla dobiti Lyubomirovicha, dcugoga nikoga nèchu (*Ogledasze*) ali nut! ravno ide.

Izhod XVII. Lyubomirovich y perua,

Lyub. Szlúgaszêm ponizen! naj opròztiju, daszêm nyim denesz tuliko neprilichen.

Roz. Oh! oni mē múchiju z-takvêmi réchmi; nyihova pohàdyanya meniszû vszigdar povolyna, oszebìto pak vezda!

Lyub. Jaszêm nyim dúsèn odgovora na jeden nyihov lizt.

Roz. Jaszêmsze vre szàma dozt chùdila, damî nikaj odpiszali nészû.

Lyub. Ztanovito nészém prùlike imel!

Roz. Dràgi Lyubomírovich! najmî povéju, jeszuli oni nakánili chizto oditi?

Lyub. Ja vídim, da to bude móralo biti.

Roz. Iz kojega zroka?

Lyub. Kajti môch lyúbavi bimê mogla mojemu priatelù znevériti.

Roz. Tak oni mene lyúbiju?

Lyub. Dràga Gozpodichna! jaszêm nyih z-pochetka, kakszémih pervich videl, prestimàval: à vezdaih josh zasganeshe rad imam.

Roz. Oni mene tak radi ímajù, pakmê véndar hocheju oztaviti?

Lyub. Za obchúvati moje postènye, z-drúge pak ztráné nedatisze na jezike, to mòra biti.

Roz. O! tomu je lehko pomochi! naj vputiju Postènovicha, da naj on mene nyim prepuzti, y onda vsze dobro izide.

Lyub. O! tobi bilo z-dalka vodu vléchi!

Roz. Proszim, naj jedno malo szédeju!

Lyub. Ponizno hválim, ja móram odhadyati.

Roz. Tak nit te milosche nèchejumî zkázati: naj szédeju, barem za kratki chasz, dokim nekaj povém, potlam naj szlobodno ideju.

Lyub. Kad ravno zapovédaju! (*szé-deszt*)

Roz. Ja szúdim, da nyim ztális domàchi moje hise je dobro znan . . . znajuli oni, da moj Otecz (*pretergne réchi Postènovich, y znevarczè nuter ztùpi*)

Izhod XVIII. Postènovich, y perveshi.

Post. O! priatel! drágomî je, daih ovdé vidim.

Lyub. Doshelszêm szim stimajúchi, da nyih ovdé najdem. (*hochesze ztati*)

Post. Naj oztanú . . najsze nezdiseju!

Roz. G. Postènovich! dojti nuter, pak niti pokuchiti! to je prevech zaúfanozti!

Post. Ovu szloboschìnu Zàruchnicza Zàruchniku lahko odproztì.

Roz. Kak je god, tosze véndar nepriztoji.

Post. Zaizto dasze nepriztoji, da senzka gláva, tak navalì na postenoga chlovéka.

Lyub. Meni je sal, da zarad mene . . .

Post. O! priatel! to néma nikaj: ja od Rozike vsze dragovolyno prímem: proszim, ako je, z-dopuschényem . . (*Vzemeszt ztolcza y széde*)

Roz. Naj doztojú!

Post. Nyih hochemo na szredìnu pozstaviti; miszmò priateli, koji jednu oszobu chinìmo: hocheju szim, ali tam, to bude vsze jedno.

Roz. Ako je nyim vsze jedno, néje meni

Lyub. (Szám za szé) Niti meni.

Post. Tak szamo z-menuum poszla imaju? chujû, Rozika! oni móraju znati, da G. Lyubomírovich né szamo moj priatel, nego y moj Szvák!

Lyub. (Szám za szé) Tobi bílo na berzom . .

Roz. Szvák? kak to?

Post. Kak bers moju Szeztru bude vzél!

Roz. (Proti Lyubomírovichu malo na szméh) A! Gozpone! jasze radújem.

Lyub. A! naj idû! onsze szamo norúje! kaj ne? priatel Posténovich!

Post. Ne ne! nenorújem: nego iztinu velím.

Roz. (Kak y predi) Pravo! tomî je drágo!

Lyub. Naj nevérujû, onsze szamo sbàli.

Post. Priatel! ja miszlim, da ovo néje zkrovnozt ozkrúiniti, ako Roziki povédam; ona je zpametna, y za ovo móra znati, ztém bolye; kajti pak ona moja bude.

Roz. (Kak y predi proti Lyubom.) Tak ja od toga nebi znati mórala?

Lyub. (Szám szobum) Bogvamsze szmiluj!

Roz. Tak anda zutra nebude odhádyal?

Post. Kakbi, za Boga! ishel?

Roz.

Roz. (*Proti Lyubomir.*) Oniszû vén-
dar meni malo predi rekli, da pojdû!

Lyub. Y to szada velím, da za ztano-
vito pòjdem.

Post. O! moj Brate! menisze hoche
tomu szmèjati!.. véndar je to ochiveztno!
vre je mészecz dánh preshel, daszúsze
v-moju Szeztru zalyúbili, y deneszszûjâ lí-
zta píszali.

Roz. (*Proti Lyub.*) Lízta píszal?

Lyub. Lépoih proszim, najmû nikaj
nevérujû!

Post. Naj oproztíju, priatel! ja zaizto
iz Rozike norcza nèchu délati. (*proti Ro-
ziki*) naj gledíju ovoga lízta, kojega je mo-
jî Szeztri píszal. (*pokàsejoj onoga zdrà-
panoga lízta*)

Roz. (*Proti Lyubom.*) Pravo, pravo!
to mî je drágo!

Lyub. Vu tom líztu nî nit réchi od
nyihove Szeztre!

Roz. Ej! naj idû szamo . . nyih jé
szvám iztinu povédati . . Maricza je, Vére!
nyih vrédna; lízt pako szvédochi, dajû lyu-
biju.

Lyub. Nestimam, dabi to ov lízt govoril.

Post. Ah! za míloga Boga! — kajbi to
tak dugo tajili? mîszmò vszi tri nashi:
pak kajbi vishe? oniszû rekli, dajû hoche-
ju, y dnèvaszû za zàruke odlúchili.

Lyub. Jaszêm rekel, dasze od toga da-
lye nèchemo zpominati . . .

Roz. A! ne ne! G. Lyubomírovich! kajszû nakànili, naj vchiné na berzom!

Lyub. Proszimíh lépo, najmê barem oni nemuchiju.

Post. Pak kak to lépo bude! obodvasze na jedenpút osenimo . . . oni daju rûku Mariczi, ja pako Roziki.

Roz. Ako G. Lyubomírovich tak dugo bude chakal, dok ja nyim moju rûku prusim, zianovito predi y vumra, negsze oseni; moj Otecz z-menum nedà nit grosha: moj ztális je salozten, koisze za nyih priztojal nebi: najsze oni za szvoju szamo senidbu zkerblju, moju vudadbu naj puztiju na ztran: kajsze mene dotiche, ja moju priliku chakala budem: ako pak nedójde, oztànem vu divojachki krépozti . . .
(odide)

Izhod XIX. Lyubomírovich y Postènovich.

Lyub. (Szàm szobum) Ovo na mē zpàda! . . .

Post. Priatel! jeszuli razmeli?

Lyub. Jeszem, jeszem! dobroszûmî duhana dàli shnofati! . . .

Post. Jaszêm nyih szamo zprichati hotel: ovo pak, kaj je Rozika rekla, neznamenúje nikaj, niti kaj pokvãriti more.

Lyub. Kulikopûtszêmím rekel, dabi od toga mùchali: najmî vérujû, daszûmê jako zbantuvali.

Post. Zátoszû oni moj priatel, pro-
szim, dami odproztiju.

Lyub. Tak je, miszmò priateli, y pria-
tel priatelû rad vsze odprozti: naj bú! ja
nyim ovu malu zamér zbog priatelztva iz
szerdcza odpràztcham.

Post. Tomè jedíno veszelì, da takvòga
priatela imam, koi kerhkòchu moju vén-
dar premíszli: ali — priatel! med nami,
jeszuli razmeli, kaj Rozika velì, da Otecz
z-nyum nit grosha nedà.

Lyub. Za onakovu divojchiczu, kak je
Rozika, to je zaizto saloztno!

Post. Kaj anda szúdiju, bili nyu vzèl,
ali nebi.

Lyub. Ja neznam, kajbiim na to re-
kel! koi med dvèmi ztolczy szèdi, nebi
bilo dobro, da kòmu tolnàcha dàje! . .

Post. No! tak znàju kaj? ja szudim
ovak: naj oni to dugovànye dobro premi-
szliju, ja pak idem k-nyeinomu Otczu, y
budemsze z-nyim od toga zpominal: po-
tlamsze povernem, najmè pochàkaju, ter
onda zkupa odidemo . . Ja nyihov tolnàch
rad poszlùhnem! akomì recheju, dajû naj
vzemem, jajû vzemem: ako recheju, da-
jû oztàvim, jajû taki oztàvim . . iztina je,
dajû lyúbim, ali — nebisze rad popiknu-
ti! naj anda onito prav preszúdiju, y kak-
mì recheju, ja vchinim: jasze vén-
dar vs nyih zevszema àfam. (*odide*)

Izhod XX. Lyubomìrovich (Szàm)

Anda on hoche, damú tolnácha dàm? kajgoder rechem, bojìmsze, damí skodé-
lo bude: ako rechem, dajú vzeme, vchi-
ním dvòje zlo: jedno nyemu, drúgo me-
ni: nyemu — kajti na moju réch bi nyu
prez krajczara vzél, y nebiszi níkaj po-
mogel! — meni — kajtisze ovak mentú-
jem Rozike, koju lyùbim . . ako pak re-
chem, dajú naj oztàvi, vchiním tròje zlo:
jedno gledèch na Postènovicha; argâ men-
tùjem dobre tovarushicze: drugo gledèch
na Roziku; kajti mogelbi nyu músa men-
túvati: tretje pak zpáda na mé; kajti, ako
ja nyu potlam vzemem, priateľ moj reche,
daszêm záto nyega odgovoril, dajú leztor
ja dobím: kajszêm anda chinèchi? Szú-
dim, da ovo dugovànye mórati je zor-
neshe premiszliti. (*odíde, y zattersze
zpuztì*).

Zpelyivanye III.

Izhod I. Hisa ztâroga Fabiana, nutré jedna poztelya pokrita: jedna ladicza z-pénezmí, vu ztêni kakti zazídana, drúga pako v-kútu na podu: Fabian hodi po perztih, nalukàvasze szim tam, podpîra vràta z-klùchem, y govori:

Ovdémî nebude nigdo glàve razbìjal, vu ovu hisiczu, gdé ja zpím, neszmemîsze nigdo niti pokazati . . nèchu, dabi szlúgi vidéli, kaj ja délam . . Ovi Magarczî dojdú szamo pod zgovorom, dabimf podvorili, à ochiím szim tam igraju, kakbi mogli onu zazídanu ladiczu zpaziti, vu kojoj skúde dèrsím . . dabi jû szamo mogel z-mézta genuti, y pod ov poplun dèti . . Ali — nikaj zato! ova drúga je vishe vrédna, vu nyojszû czekini (zdigne ladiczu z-czekini smehko, y poztàvi nyu pod poplun) Ovdé budi, szerdashcze moje! Dusha moja! ti vsze moje! ti Bog moj! O lépa moja! (nagnesze na ladiczu) ti raj y zvelichènye moje! daj, daj! pùzti, da tê vídim, dasze z-tobum obradujem, nahrànim, y okrèpim! tiszí kruh moj! tiszí moje víno, ti naj prestimanéshe jéztvina! ti radozt, batrivozt, y razveszelènye moje! Naj idú drúgi na Bále, pleszanya, na Igrokaze, Kafane, vészelya, y drustya!

ja pleshem, kada tebe vidim: jasze naszladujem, y veszelim, kada dráge moje sutáke gledim . . . O! zlato! ti krépozt vszakoga, ti radozt szíromáka! ti kinch Krályev, prestimánye velikashev, y naj veksha muka szerdcza! ah! kadasze na té zmiszlim, od ztráha vesz trepetchem, da té gdo nebi vkral: ali pijem, ali jém, tiszû mí pred ochmi: ako zpím, od tebe szenyam: moje vsze zkerbi vu tebi jedino zakopane jezsu . . . O! dabi ja jezero léth sivéti mogel, y vszako léto jednu ovojj zpodobnu ladiczu napuniti z ovém drágem szerdcza móga kinchem! (*kushne czekina na glász*) y naj potlam með ovakovémi blazinami vumreti! vumreti? vumreti? ah! vasz bogcze moje oztaviti? — ah! tesinamé obhádyá! ah! hochusze malo okrépiti (*preméche szim tam, y vsze po redu kushúje*) Ovoszû oni Veneczianczi, kojeszém dobil ono zláto vréme, kadaszû Vojzke nazad bésale, y zkupócha velika je bila . . . Ovoszû pak Kremniczari, y Duplóni, kojeszém dobil od onoga decháka, kojega ztareshi vu gládnéh létah od meneszû bíli poszúdili dvé ztò skúdh, ali tak da chez dvè léte tuliko duplónov bude: ah! toje bila lépá szrécha! Chins chetiri put vekshi od glavnicze! on dechák néma zadnyich niti falatchecz kruha, vszeszém mû dál prodati, y mene naplatiti . . . to je vsze pravo! oh! lépi moj *Korpush-Juriush!* (*z-mir poleg ladicze ztoji, y preméche*)

Izhod II. Gyurina, y perveshi.

Gyurina (natukàvasze chez jednu luknyu vu zpalniczu ztaroga, glàvu pretekne, poszlùsha, y veli) Proklèti ztari klipan! glej! glej! kaj zlata ima! . .

Fabian (nikajsze neoglèda, nego dalye gouori) Ovoszû oni Spanyolzki Duplòni: iztina je, daszû malo menshi, ali zato je zlato naj izborneshe . . vsze dva y dva nekakove paricze! . .

Gyurina (Szam szobum) Dobro, dobro! dànim ja vètra; ja nye vre prèdìm.

Fab. Oveszèm pak imel na chuvanyu pri meni! ali — hvàla Bogu! onsze je vtopil, koimi je nye dàl: oztalo je zadnyich sheztero, détchè: nego ona za nye nezna-ju! zàto, bonâ fide Juris proprii! ah! kaj hochemo! chlovek dok síve, za szè mòra zkerbèti . . (Gyurina szada hiti jednoga kamencheka proti ladiczi, y zkrijesze)

Fab. (oszipnesze) Jaj! jaj! kaj je to? jaj! krovaze rùshi; hochesze hisa vdrèti! ah! dràga moja ladicza! szamo Bog oszlobódi! dasze nebi ti vu ove rushetine zakopala!

Gyurina (opràvlyen, kakti Vràg z-ràgmi, glàvu nuter pokàse chez luknyu, y veli) Dùsha proklèta! jeli to jedenput oztàvish?

Fab. (oplashen) Gdo je to? gdobi rad nuter? . . jaj meni, mòraju tolva-ji bìti!

(*poszliusha*) à! né nikaj! vràtaszû dobro podperta: tosze je meni szamo tak previdelo! . . ò! dràgi sutàki! ò! . .

Gyur. (*ostro*) Oztavi to! (*josh jakshe*) oztavi to!

Fab. Gdo to govori? gdo je to Bosji? odkudaszi? *Gyur.* Jaszêm Vràg! (*òdide*)

Izhod III. *Fabian* (*Szàm*)

Jaj meni! kaj ischesh ti ovdé? peklenzka nesznàga! kaj hochesh? akoszî doshel, da odneszesh, vzemi rajshi mene, szamomî moje zlàto oztavi! . . berzo, berzo! móram vsze pozpraviti y zapréti . . Vre vesz derhchem! szamo dabi vodè imel! ali — naj bude! hochu predi ladiczu zpraviti: jaj meni! vishe nemorem niti dehnuti . . *Gyurina!* (*szlabogà zove*) ali ne! nèchu, dabi on ovu ladiczu vidél: hochu nyu pod poztelyu zpraviti! ali — nemorem; prevechszêm szlab: ah! lépi moj Vràg! naj ti meni mogà dobra! daj mî mira, daszegà josh malo nagledim. (*napnesze y poztàvi ladiczu pod poztelyu, y zakríje*) ovdé naj bude za jeden chasz! idemsze malo vodicze napiti; kajtiszêm prevech szlab: ah! kaj hochemo! ztarozt szlabozt! (*ide do vràth, y paksze ogle-da*) jcszemli szamo dobro zakril? dasze nevidi: . . . bílo bi y tak bolye, dabi ja vsze na mirom ovdé bíl . . ali kaj! sedyenzêm, móram piti: idem y taki nazàd doj-

dem: to bude na hitrom, dvě kaplye szamo . . . (odpre vràta, y zeztànese z-Postènovichem, ter vesz od ztràha zakricht')

Izhod IV. Postènovich y pervi.

Fab. Jaj meni, pomozete! Vràg! Vràg!
(povernesze nazad vù hisu, Postènovich taki za nyim)

Post. Kajim je? G. Fabian! — G. Fabian!

Fab. Jaj meni! nemorem niti odehnuti!

Post. Kajimsze je pripetilo?

Fab. Kajhète vi ovdé?

Post. Doshelszêm nyih pozdraviti.

Fab. Hodte zbògom! meni toga né potrébno!

Post. Radbi nyim szamo dvě réchi povédati, y taki odídem.

Fab. No! szamo na berzom! kajti ja vishe nemorem!

Post. Ali — kaj je nyim?

Fab. Bilszêmsze malo preztrashil.

Post. Koga? *Fab.* Ja nit szàm neznam.

Post. Naj idû vzèti kakvê jáke duhe!

Fab. Némam je pri czéloj hisi.

Post. Najszî dàju silu puztiti!

Fab. Némam zchém Barbéra platiti.

Post. Tak anda najsze vodè napiju!

Fab. To vre to, tak anda hodmo!

Post. Naj oni idû, naj! jaîh chakal budem.

Fab. Ne ne! hodte y vi! idemo zkupa!

Post. Alibi ja rad nekaj na szamom z-nyimi govoriti!

Fab. Tak anda govorete!

Post. Naj idû oni, naj! predi vodè pit!

Fab. Rajshi poterpím malo: govorete szamo! . .

Post. No! tak dobro! — szùdim, da je nyim znano, dabi ja rad nyihovu kchèr vzeti.

Fab. Jaj! vodè! vishe nemorem . .

Post. To je tesko na berzom dokonchati: naj doztojú pit iti: paksze potlam budemo dalye zpominali.

Fab. Naj bude! naj! szamo govorete!

Post. Oniszû meni obechali z-nyum zaruchnu szvitu shezt jezèrh skùdh.

Fab. Jaj! vodè! vodè! drugach vumrem od sedye! . .

Post. Josh szamo jednu réch! meni je nyihova kchi povédala, da oni téh pénèzh némaju . .

Fab. Takmf Bog pomozí! to je práva iztina!

Post. Tak anda naj idû pit, y potlamaze budemo zpominali.

Fab. Preshlamíje sèdya! hochemo dokonchati zpomenka.

Post. Tak za iztinu nedàju nikaj z-nyum?

Fab. Odkuda? kak?

Post. A kak bude iz onoga, kajsza obechali?

Fab. Akojû hochete vzèti, szlobodno!
ali — prez krajczara, y filèra.

Post. Pak kakbijû vzèl ja prez vszàko-
ga krajczara?

Fab. Ako nèchete, vi nyu oztavéte!

Post. (*Shèchesze szerdit*) Meni obe-
chati, pak vezda réch nedersati.

Fab. Hodte, Gozpone! idemo.

Post. Jasze toga od nyih nebibil nadé-
jal! (*ide proti poztelyi*)

Fab. Kam idete? .. ovdészû vràta!

Post. Tak ada ja budem móral Roziku
oztaviti.

Fab. Ali ja vishe nemorem!

Post. Dabi Bog dàl vczerknuli! ter da-
bi! .. Ali vzèti na szubom, ali oztaviti:
hm! hm! (*màshe z-glavum*)

Fab. Jedno, ali drugo: drugach ne-
budè.

Post. (*Szám szobum*) Dabigà ztrèla
sárka! ..

Fab. Domine! jezteli dokonchali va-
shu noriu?

Post. Jaj! nekakmî je muchno! (*ide
blise k-poztelyi*)

Fab. Kam pàk idete?

Post. (*szédeszi na poztely*) Najmî dà-
ju malo szî széztì.

Fab. Jaj! vesz derhchem! moja ladi-
cza. (*Szám szobum*)

Post. (*ztànesze*) Ali — ne!

Fab. (*polehko*) Hvála Bogu!

Post. Jasze budem zpominal z-Lyubomirovichem.

Fab. Tak tak! bude naj bolye.

Post. Kaj je on doszúdil — — — *Fab.* Tak! tak!

Post. Dabi oni vre jenkrat včerknuli!

Fab. To ne to! . . .

Post. Dabi bash včerknuli, ondasze bú vidélo, jeszuli bôgecz, ali bogátush. (odide)

Fab. Jaszém bôgecz: némam nikakvôga bogatztva! . . . Szrécha! da je odishel. (ogledasze na ladiczu y veli) z-Bogom! moje szerdcze! ja taki dôjdem. (odide)

Izhod V. (Hisa Rozike, y ona nutre száma govori)

Bog znà, kajszî Lyubomírovich miszli ôd onéh mojéh réchih! Onje vszigdár govoril, da mê vzeme, kakbi anda to bílo, dabi vre zàruke imel z-Mariczum? ja toga nikak nevérujem . . . nego stimam, da Posténovich nasz obodvéh né móral razméti . . . medtémtoga Lyubomírovich je vszigdár pred nyim govoril, da Mariczu rad ima: ali — ja szúdim, da je on to léztor za vólyu szvojega priatela govoril: akobi pak kánil mene vzèti, zakajbi tak dugo odvláчил? ja száma neznam, kajbi miszli ti mórala! ;

Izhod VI. Susa y perva, potlam Maricza.

Sus. Gozpodichna! Maricza bi rada nyih vidéti.

Roz. Reczijojej nuter! . . bashmî prav dôjde.

Sus. Kada ona odîde, nékajîm! lépoga povém.

Roz. Kaj takvôga? mâ Susa!

Sus. No! vreîm povém.

Roz. Daj! povéch, lépotê prozîm.

Sus. Aj je! vezda né chasza; Maricza vané cháka.

Roz. Naj cháka! szamo ti meni berzo povéch.

Sus. Gyurina je nashel onu ladiczu z-pénèzi Nyihovoga Japicze.

Roz. Gdé? *Sus.* Vu zpalniczi pod postelyum.

Mar. (pîta zvána) Jeli doma Rozika?

Sus. Jeli chùjû? ja idem.

Roz. Jeszi vidéla, jeli puno pénèzh?

Sus. Bog mé! y prevech.

Roz. Kakszî to mogla vidéti?

Sus. Eh! oniszû chudni! vresze bude-mo potlam zpominale, vre. (odîde)

Izhod VII. Rozika, y potlam Marieza.

Roz. Ovi pénezi môga Otcza mogli bi mene veszeliti onda léztor, dabiszefk z-mojém drágem Lyubomîrovichem vsivati mogla.

Mar. (*nuter ztùpi*) Priateljicza! naj odproztiju!

Roz. Naj nezamériju, daszú tak dugo chakali . . Ja stimam, da budem neszréchna!

Mar. Ah! naj szamo idú! to je léztor jedna noria! toga ja nevérujem.

Roz. Kak oni to mogu rechi?

Mar. Jaszém vidéla, da to né iztina.

Roz. Y jaszém tak szúдила: ali ja miszlim, da oni kàniju mene szamo batrivéti.

Mar. Bog oszlobòdi! ja nebi nit réchi drugach govorila; miszmò dvé priateljicze, y budemo na zkorom rodyakinye: zato szém y doshla, da nyih mojega veszelya délniczu vchinim.

Roz. Jeli? budemí drágo chuti.

Mar. Kajim né nikaj moj brat povédal?

Roz. Ja neznam, kaj oni stimaju . .

Mar. Kajim né povédal, daszém ja zaruchena.

Roz. (*Száma szòbum*) Ova nesvâche! (*proti nyoj*) Je, jemí povédal nekaj takvòga.

Mar. No! tak znàju kaj: Lyubomìrovich ima za ztanovito mene rad, y na zkorom bude moj Zàruchnik. (*z-veszelyem*)

Roz. (*Neszlàno*) Hm! drágomí je!

Mar. Najmí vérujû, daszém ja z-nyim chizto zadovolyna.

Roz. Rada vérujem: nego jeli y on z-nyimi?

Mar. Jeli on z-menum zadovolyen! ohò! nit korachaja nevchinì prez mene.. Sziromàk! czél mészecz muchilsze je od lyùbavi proti meni, zadnyichmîsze je chizto odperl.

Roz. Zaizto, kak vidim, drugach né moglo biti; onsze je vu nyih móral zalyúbiti.

Mar. Jabi bila mórala prez pameti biti, da tak dugo vrémèna nebi znála jednoga chlovéka na mù ztràn obernuti.

Roz. Pak kakszúsze oni nyemu dopali?

Mar. Kakszúsze oni mojemu Bratu, ravno tak!

Roz. Nyihovsze je Brat vu moje skúde zalyúbil.

Mar. O! jabiszì za szramotu dersala, dabi mene gdo szamo zbog pénèzh vzèti hotel! —

Roz. Ja pak, da nebi nikaj imela, ztanovitosze nebi z-szilum vrivavala!

Mar. Pak kaj zàto? akoprém nészém bogata, imelaszém véndar vishe ztò sznubokov!

Roz. Alisze véndar z-nijedném poruchili nészû.

Mar. Zatosze budem z-ovém.

Roz. Ali — josche nészû.

Mar. To za ztanovito bude.

Roz. Jeszem, y budem: — to je jáko na dálkom!

Mar. Znaju kaj? miszmd dvě priatelisze; ja znám, da oni meni dobro seliju:

ali — poleg vszega toga oniszù meni malo jalni: kaj né iztina?

Roz. Jeszem — ali — nad nyihovum krépoztjum.

Mar. Ne, ne! nad mojum szréchum.

Izhod VIII. Susa, y perve.

Sus. Gozpodichna! y pak jeden pohod.

Roz. Gdo je pàk? *Sus.* G. Lyubomirovich.

Mar. Szada szàmi vídiju, kak on mene rad ima: nadéjalsze je, da ja ovdé budem, y nésze mogel zdersati, damé nebi vidéti doshel.

Roz. Pak koga je doshel pohádyat?
Sus. Nyih!

Mar. Tak jè! tosze priztoji, on móra to rechi.

Roz. (Proti Susi) Znali on, da je Maricza ovdé?

Sus. Jamû nészêm nikaj povédala.

Mar. On to vre po drugém pútu znà: — misze dvà vre razmemo: on znà za vszaki moj korachaj!

Roz. Da tê negda! to je lépo!

Sus. Hochumû rechi nuter iti?

Mar. Ne, ne! naj potlam dòjde.

Roz. Tak, tak, szlobodno!

Sus. (Na ztranczè) Ovesze dvé jako rade imaju! (odíde)

Izhod IX. Rozika, y Maricza.

Mar. Lyubomirovich móra odhádyati vu Varasdin vu szvojem poszlu, y zato móra hiteti, dasze berse poruchimo: . . kaj ne, Rozika! ja pòjdem predi za Mus, kak oni?

Roz. (*Netèchno*) Dragomí je!

Mar. Jelisze oni tomu veszelíju? *Roz.* Zakaj ne?

Mar. Toím nekak nèjde od szerdca!

Roz. Nyim je lépo Bog dál, dasze tak berzo vudati moreju.

Mar. Huj! to je jedino moje veszèlye!

Roz. (*Szàma szobum*) Ovu nebi chlo-
vèk denesz nagovoril!

Izhod X. Lyubomirovich y perveshe.

Lyub. (*Dójde, y zachúdisze*) Kaj? pak je ovdè y Maricza?

Mar. Naj ideju, naj! G. Lyubomirovich! najsze tak dugo neoteseju! Rozika je nasha priateljca, y kakti nasha Mati!

Lyub. (*Szám szobum*) Jaszèm pravoga Vràga vpetil! . .

Roz. Kajszû hoteli rechi? G. Lyubomirovich! morebit moja nazochnozt nyih bantùje? akoszèm neprilichna, dasze z-szvojum Zàruchniczum zpominati nebi mogli, jasze taki vugnem.

Lyub. Ja nyih nerazmém!

Roz. Kaj nebi razméli? tulike lépe ré-
chi, tulika zpiszàvanya, tuliki dàri, koje
nyoj vchinili jeszu: dapache ova neter-
plyivnozt, da prez nye niti jeden chasz
biti nészû mogli, obilno szvédoché, dabi-
sze radi z-nyum na szamom zpominati.

Lyub. Naj nevérujû, da je vre na to
doshlo.

Roz. Vén ja znám, zakajszû doshli . .
Ovoim je nyihova Zàruchnicza! ovoim je
dràga nyihova Maricza! najsze z-nyum
razgovoriju polèg nyihove vòlye, ja ne-
chu biti neprilichna.

Lyub. Onisze jáko vkanyújû!

Roz. Drúgi pùt najsze oni za nòsz pi-
meju, pakszi naj doma norcza najdeju!
(*odide szerdito*)

Izhod XI. Lyubomìrovich, y Maricza.

Lyub. (*Szàm za szé*) Ovdèbi chlovek
mórat obnoretì!

Mar. Jeszuli nyu razméli? jalna je kak-
ti! Vràg! vszesze je pénila od jáda, da-
szém ja pod zàruki! onabi rada, dasze
nigdo na szvétu nebi vudal, nego szàma
ona.

Lyub. (*Szàm za szé*) O Bose! kakbi-
sze ove toricze mentuval!

Mar. No! vezdaszmò, hvàla Bogu!
szàmi: chujû, Lyubomìrovich! naj vucht-
nìju ono berzo (*liszichno*) kaj je meni
moj Brat povédal.

Lyub. Kaj je takvôga Brat nyim povédal?

Mar. No! kajmî je povédal! kakvêszît to réchi! . . . povédalmî je, da oni druge neseliyu, neg mene.

Lyub. (*Szám za szé'*) Neszréchni on lîzt, v-kakvû neprîlikumê je poztavil!

Mar. Kada anda, miszliyu, dabisze poruchili?

Lyub. Ja, idem predi vu Varasdin, y kada nazàd dôjdem, onda dokonchamo.

Mar. O! to nebude to! oni vu Varasdin nepojdeju prez mene.

Lyub. Ja móram véndar pripraviti, kam nyih zapelyam, y zàto je potrebnò, da odidem szàm.

Mar. Dobro! znàju kaj? hochemosze mi dvà predi poruchiti, y onda naj idû szlobedno!

Lyub. (*Szám za szé'*) Ovo je y tak jedna tentàczia! ja móram napraviti, da nyoj vólya od mene prejde . . . (*proti nyoj*) znàju kaj, Gozpodichna! ja bi nyih iz szerdcza rad vzèl, ali nèchu, dabi z-menum neszréchni bìli: oni bi onu vuru preklinyali, kadszmòsze vzèli, zàto bolye je, dasze razidemo.

Mar. Naj govori, gdo kaj hoche, ja nyihova biti móram, to je vàn!

Lyub. Vidiju! jaszêm chuden chlovék, tak lyuboszumalyiv, dabi iztu tenyu drugoga vubil.

Mar. O! zâto nikaj! ako budû proti meni takovi, to je ztoprav znaménye, damê radi imaju: jasze pak budem chûvala, daïm prilike nigdâr nedâm.

Lyub. Ja nebi terpel, dabi oni szamo korachaj iz hise izishli.

Mar. Dobro! ja budem doma chûvala.

Lyub. K-nyim nebi szmél nigdâr nigdo dôjti.

Mar. Ja budem zadovolyina z-nyihovum nazochnoztjum!

Lyub. Ja pako rad idem okolo vu pajdastva, na zpřebadyanya.

Mar. Imaju prav, kajtiszû mladi, toïm biti more.

Lyub. Negda, y vishe dnevor vané oztânem.

Mar. Zato budem ja doma véno chûvala, y gozpodârila, doksze oni povernû.

Lyub. Moja návada je naj vishe po nochisze zpřebadyati.

Mar. Ja nyih terplyivno chakala budem.

Lyub. Jasze czéle nochi rad kartam.

Mar. Kajti imaju z-chém.

Lyub. Idem vnogokrát v-pivarniczu.

Mar. Tobi y moje gdagda veszélye bilo!

Lyub. Ja rad vnogo govorim, jeszem chlovék iztinit — y k-tomu senzka pajdastva rad imam.

Mar. Ja zlo nebudem szudila, oniszû posten chlovék!

Lyub. Ali véndar prílika chinì tata!

Mar. Ako kaj zloga vchinìju, bude nyihov grèh! vszàki ide z-szvojum vrèchum v-melin: to vsze nikaj né; ja nyih vszikak budem lyúbila.

Lyub. (*Szám za szé*) Krísemjû Bog preshentaj! nikaksze jé nemrêm odkrísati!

Mar. (*Za szé*) Rad bi to dugoványe raztepzi, ali z-toga nebu nikaj: móra biti moj!

Lyub. Y kaj je josh vishe! jaszêm jako nágel, y szerdit.

Mar. Ja budem z-nyimi z-lépa barátala.

Lyub. Y daím prav iztinu valújem: jaszêm maszlák, pijanecz!

Mar. O! vszàki chlovek ima szvoje falinge.

Lyub. Pak bili oni mene ovakvòga vzèli?

Mar. Y nikoga drúgoga, kak nyih.

Lyub. Chujû, Gozpodichna! jaszî kúpim jeden dvojtрукàch, y budem nyih za naj menshu falingu vsze na tesche vordal.

Mar. Ako kríva budem, budû imeli prav!

Lyub. Tak vsze ove nevyudnozti nyih nikaj nepláshiju?

Mar. O! koja iz szerdcza lyúbi, more vsze takaj lehko podnáshati.

Lyub. Oni budû ztanovito neszréchni, Gozpodichna!

Mar. Nésze bojati.

Lyub. Pijãnecz, lotrìsh, kartàsh, ma-szlàk, potepùh! vszegasze ovoga neboìju?

Mar. Y dabi josh vishe toga bilo, chi-zto nikaj!

Lyub. O! ovo je y tak chudno ztvor-jenye!

Mar. No! G. Lyubomírovich! kaj-szmò dokonchali za nashu szvatbu?

Lyub. Od togasze nèchemo zpominati.

Mar. Ja komaj chàkam onoga szré-chnoga hípa!

Lyub. Chudna szrécha z-ovak zloche-ztém chlovékom.

Mar. Ja nyih véndar dersím za naj bolsbega chlovéka na ovom szvétu! . . da-bi oni bili za iztinu tak hmànyi, nebi bili povédali toga; ar zlocheztém lyudém je navadno, da szàmi szebe poznati nèche-ju: à koi falingu szvoju zpoznàje, néje zlochezt zevszém; kajtisze more popraviti: nyihova iztinitozt je jedna velika krépozt, koja mene z-tém bolye podsise nyih lyù-biti; ar ako vu zàkonu budú zlochezti, szàma szebi pripìszati budem mórala; kaj-timì vre napervo ochituvati jeszu: ako pak budú dobri, ztém bolye bude za mē . . kakví anda goder jeszu y budú, oni je-szu, y budeju moji, ja pak do szmertì nyihova! (*odíde*)

Izhod XII. Lyubomírovich Szám.

Hm! hm! hm! Jaszém, Bogmê! mi-szlil dobro vchiniti, pakszém zlo vpetil. .

joshszémsze bolye zaplel . . ravno, ako prav premíszlim, Maricza nebi bila zlochezta tovarushicza . . ima nekaj oszebujnoga vu szebi . . à naravu pak chizto oszebitu . . pripravna je vsza podnehti, pokorna je, ponizna, chedna, terplyivna, y dobra Gozpodaricza . . da nebi Rozike tak rad imel, nebi máral nyu vzéti; y ona je vrédna divojka . . czélo vréme, kakszém pri nyeinoj hisi, némisze nigdar zaméрила . . . zlocheztoğa od nye nészém nikaj zpoznal, vszakijú hvali . . No! pak y ovo: odkadaszém ja ovdé, ona je z mir lyúbav szvoju proti meni zkrivala do zadnyega hípa . . Ovo je lépa krépozt jedne divojke . . jedno malo prevech govori, ali tobisze moglo popraviti . . toje vsze prav! ona je, Vére! dobra, ali vezda né za mé, kajti Rozika moje szerdcze láda.

Izhod XIII. Postènovich y perveshi.

Post. Zdravo! priatel! kadaszú nakànili vu Varasdin? pojdemo zkupa!

Lyub. Kák? y oni hocheju vu Varasdin?

Post. Tak je, idem z-nyimi za pajdash!

Lyub. Kák bi to bilo?

Post. Takiim povém, zakaj? jaszém z-oném ztarém zkúpém Fantastom govoril: onsze priszise, da pénèzh néma, y da kcheri nikaj dati nemore: ja poleg lyúbavi Rozike doma obztàti nemorem, zato szém nakànil nekam odíti.

Lyub. Takszû nakánili Roziku oztaviti?

Post. Szàm neznam, kajszêm chinèchi! kaj oni míszliju? najmî nekaj szvétùjû, bilijû vzèl, ali ne?

Lyub. Vu tom je tesko kòmu tolnàcha dati: ali ja neznam, z-kakvêm szerdczem bi oni nyu mogli oztaviti!

Post. Najmî vérujû, da je to meni velika muka! ali — kajszî hochu: mórati je míszliti na budùcha: Sena vnogo ztojì: k-tomu déteza! aj! jaj meni! . .

Lyub. Imaju prav, ja neznam, kajbi rekel . . ali — kaj bú ona szirota zpravlyala!

Post. To y mene múchi to! kaj ona zachne! vék na vék pri oném ztarém zkupczu chepeti! aj! szirota!

Lyub. Vére! szirota! meni jejê jako sal!

Post. Ako tak bude, ona móra josh kakvogagoder proztoga vzèti.

Lyub. Ah! tobi bílo gerdo pripetchènye!

Post. Pak morebit y takvôga, koi nyoj vszàki dàn bude plècha ravnal.

Lyub. To bi bila szmertna gréhota! ali poleg takvôga Otcza y tobisze moglo zgoditi! imamo dozt peldih vu nashoj domovini, gdé poleg neszréchne zkupozi ztarèshéh déteza naj neszréchnesha poztala jeszû, prez návuka, y vszakoga postenoga odhranènya.

Post. Dapache more josh y od számoga gláda poginuti!

Lyub. Ah! to nemore biti, dabi ona vrédna divojchicza na to doshla!

Post. Ja y szám velím, da nyoj nî prigovora.

Lyub. Zakajbijú anda oztávlyali? tobibil nezdushno!

Post. Tak kakvógâmî daju tolnácha, bilijú vzél?

Lyub. Ali tak dobru, y vrédnu!

Post. Jaszêm ztalno szobum dokonchal . .

Lyub. Dajú oztávê? *Post.* Drugach nebude.

Lyub. Pak bili oni mogli vidéti, da ona koga drugoga vzeme.

Post. Kada ja nemorem, drágomî bude, akoszî povolynu szréchu nájde.

Lyub. Nitisze nê malo nebi oni zato saloztili?

Post. Zakaj? lyúbavsze móra vugnuti potrebóchi.

Lyub. Kakbisze pak nyim vidélo, dabi nyu koi nyihov priatel vzél.

Post. Ztémbi meni dragshe bílo!

Lyub. Dabi na príliku . . . hochemoszî szamo miszliti . . na príliku . . na príliku, dabi ja nyu vzél?

Post. Kakbi oni nyu vzéli? to nemore biti.

Lyub. Nee! zakaj?

Post. Kajtiszû obechali, da budû moju Szeztru vzèli.

Lyub. Ali — na prîliku .. na prîliku .. da ja nyihovoj Szeztri nebibil nikaj takovoga obechal?

Post. Ako nészû nyoj, jeszu meni.

Lyub. Y dabi bil nyim obechal — ovo je dvojnlyivo.

Post. Kak dvojnlyivo? vendar y lîzt nyihov odperto szvédochi.

Lyub. Ali — na prîliku — da on lîzt nebi bil na nyihovu Szeztru píszan?

Post. Ja neznam, na koga drugoga?

Lyub. Mogló bi biti, da je píszan — na Roziku.

Post. Kaak? na Roziku? tak oni Roziku radi imaju! pakbi oni kaj takovoga proti nashemu ztaromu priatelztvu vuchinili? à! vezda ja znám, odkud véter pûshe: to y je, zakaj mene Rozika tak v-krîs gledí.

Lyub. Najmî povéju, priatel! imajuli josh onoga lîzta?

Post. Imam, negmî naj iztinzki valûju, jeli na Roziku píszan!

Lyub. Priatel dràgi! zaiztoîm valûjem, da na nikoga drugoga, kak izraven na nyu: proszim, najmê malo poszluhneju: Jaszêm nakànîl odíti, kajti nyim dobro hoehu: znám, damê Rozika lyùbi: kajti pak ja jeszem posten chlovek, y nyihov pravi priatel, priatelztva nashega ozkruniti nèchu, negosze rajshi iz pûta vugnem: zatoszêm

hotel Roziki lizta onoga písati, daszî glávu zamé vishe netere, y naj nemiszli vech, daszêm ja na szvétu . . Priatel! akoszêmih kak zbantuval, najmî odproztiju: iztina je, da Roziku rad imam, aliszû oni tomu szâmi zrok; oniszû mé tam vpelyali, oniszû mî priliku k-tomu dâli — dabi ja bil potmajen chlovek, jabiszî bil mogel priliku ovu na moju ztran obernuti, y nyu za moju tovarushiczu vzêti: kajtiszêm pak nyihov priatel pravi, koi za nyih dobro miszlim, toga vchiniti neszêm bil nakânil: vezda pako, kadaszû oni nyu oztaviti nakânil. kakszû rekli, da anda dobra y vrédna divojka kakvòga tepcza nebi dobíla, nyuszêm vzêti hotel, y zatoszêm nyim moje nakanyenye odperl . . akosze ada nyim moje posteno szerdzeze dopâda, najmê kushneju; ako pak ne, jasze lehko vugnem, y proszim, damî odproztiju.

Post. O! drági priatel! oniszû siva pelda zresznoga priatelztva — Vezda zto prav zpoznajem nyihovu proti meni pravu vérhozt! ja nyihovu krépozt y postenu miszel nemorem zadozta izgovoriti! — ako oni anda Roziku prez krajczara vzêti hocheju, naj szlobodno vzemeju, ja proti tomu nikaj némam.

Lyub. Alisze véndar oni budeju saluvali, ako nye nevezemeju.

Post. Zakaj? moja biti nemore: rajshi anda, da vre nyihova bude, kak chija druga.

Lyub. Ako szamo nyim nebude sal!
ar jabi rajshi za nyihovu vòlyu vsze ozta-
viti, kak nyih zbantuvati . .

Post. O! togasze naj neplàshiju! (*nad
to donesze Gyurina szvéchu zasgànu,*
dane na ztol, y drùgu poleg)

Izhod XIV. Fabian, y perveshi.

Fab. (*Dòjde, y veli*) Moja Gozpoda!
znateli vi, kuliko je vùrh? vre teche de-
vèta! szvécha gorì za nikaj! ja pak pénèzh
tudiko némam, dabijé mogel zabitavati.

Post. Gozpon Fabian! misze imamo
z-nyimi zpominati nekaj za nyih jako ra-
doztnoga.

Fab. O! za mê je vre vszáka radozt
mertva; mene vech nikaj neveszeli.

Post. Ali je nekaj, kaj bi moglo v-sep
donezti.

Fab. O! Bog bi dàl! hochemo josh
jednu szvéchu zasgati (*Szám veszelo za-
sge szvéchu*)

Post. Gozpon Fabian! jaszêmsze na-
kànìl z-nyimi zpominati od nyihove kchere.

Fab. Szlobodno! szlobodno! ali —
szamo ne od pénèzh!

Post. Nyim je dobro znano, da ja nye
vzèti nemrêm prez pénèzh.

Fab. Kajtitzé jeden Zkupecz!

Post. To more biti: . . ali zato ja nyi-
hovej Roziki dobro selím, y znám jedno-
ga, koi pénèzh nepotrèbuje.

Fab. Takbi nyu prez pénèzh vzèl?

Post. Tak je prez krajczara!

Fab. Koi bi to bìl tak zdushen chlovek, pakbi szamo vrédnozt nyeinu prestimaval?

Post. Daìm prav povém, to je G. Lyubomìrovich: on pénèzh nepotrèbuje; ar je szàm zadozta premogùch, y seli nyu za tovarushiczu . . Jaszèm jû nyemu prepuztil, y úfamsze, da ona z-nyim bude zadovolyná: szad drugo nemenyka, kak nyihovo privolènye.

Fab. (*Proti Ljub.*) Pak jeli to iztina, dràgi Lyubomìrovich! oni hocheju moju kehèr prez vszákoga krajczara.

Ljub. Na szlusbu! tak je . . ja potrèbujem Gozpodinyu, ne péneze.

Fab. Ja zaizto nemorem z-nyum nikaj dati.

Ljub. Meni je vsze jedno.

Fab. Y oni vsze ztroske na szè vze-meju?

Ljub. Vsze iz szerdcza rad.

Fab. Znàju kaj? pàr réchih vu zaùfanozti! onu opravu, koju Rozika ima, jaszèm na véru vzèl, y nigdàr neznam, odkudbiju zplatil: tergovecz mē je pak vre ztòkrat terjal.

Ljub. To néma nikaj, ja nyu vre taki zplatim.

Fab. Moj Lyubomìrovich! najdar mi povéju, kulikoszû oni nakànili meni za Roziku dati?

Lyub. O! od togasze je josh vréme zpominati.

Fab. (*Proti Posten.*) Chujú, G. Postènovich! najdar recheju Roziki, naj taki szim dôjde: ja za toga narèdim z-Gozponom Lyubomìrovichem dva zàveze pismene.

Post. (*ztànesze*) Na szlusbu! taki.

Lyub. Priatel! pak bili oni mogli to nyoj povédati?

Post. Zakaj ne? jedno malo budemè pritesko ztálo, ali zàto nikaj. (*odide*)

Izhod XV. Lyubomìrovich, y Fabian (pero, tinta, papér vre predi na ztolu)

Fab. No! anda, Domine Lyubomìrovich! hochemo nekaj narediti.

Lyub. Jaszèm na vsze pripraven, kaj-goder hocheju:

Fab. Ov falatchecz papéra bude prek zadozta: ali bash nam vsze po rúki ide (*zneme iz sepa on falatchecz papéra, kojega je bíl predi na podu nashel*)

Lyub. O! za Boga! pak kajbi ztém; to je vsze zamùszano, y premalo.

Fab. Ne ne, priatel! ja budem drobno, y na vuzko pìszal, y onda more vsze ztati: ali — hochemo ovoga ztoleka od obloka pomeknuti; zràk, koi chez reske oblokov nuter ide, habi szvéchu (*odmekne ztoleka*) vezdaszì szedémo (*pìshe, y na glàsz govori*) „Domine Perillustris Lyubomìrovich obécha za szvoju hisnu to-

varushiczu vzèti Roziku, kchër sínu Gozpona Fabiana Szlancza, ztarinczkoga plemenitasha, y Varaschana, prez vszake zàruchne pridaje: to jezt: nota bene! prez vszakoga krajczara, filèra: y odréchesze vszakomu potrebuvaniyu na dár vudaje, y odperto valúje, da on nit jednoga krajczara z-mojum kcherjum nepotrebuje, niti nyega nikak imati nèche: to jezt: Nota bene! ut supra: nijednoga krajczara, nit Filèra,,

Lyub. (*Malo na szmèh*) Vèndar szamo téh rechih: *krajczara, filèra* vre je pun ov papérecz!

Fab. Proszim, proszim, Domine! (*pak pìshe, y govori*) „Item obécha, da nyu vzeme prez vszake oprave, rubache, czipelishev, y vszakoga privezalka: z-réchjum: obécha nyu tak vzèti, kaksze je rodila: y chverzto obécha, da za nyu meni dàl bude, y odbrojil taki, . . . No! chujú, Domine! kulikomì budú dali?

Lyub. Nyim kaj dati? . . . to, Vére! nészèm nakànìl.

Fab. Hà! prez toga pak nebude nikaj, moj drági Domine!

Lyub. Eh! vrabecz za nyim! . . . kulikobi pak oni potrebuvali?

Fab. O! Bagatelu! najmì odbrojè shezt jezèrh skúdh.

Lyub. Paksze to nyim bagatela vídi? . . . è! to je prevech!

Fab. Phh! ja vídim, daszú y oni jeden zkupecz.

Lyub. Tak je! *Fab.* Nepòjde má Rozika nigdar za zkupcza.

Lyub. Imaju prav! kajti je kchì dareslivoga chloveka.

Fab. Ako ravno vezda nészêm, aliszêm bìl negda! szadaszêm szíromah, bogecz: ohò! Domine! negda vu mojéh mlajshéh létah jaszêm goztchénye dersal: oszebujno jedenkrát bìlszêm pozval moje chetiri priatele, y on danszêm potroshil tri szedmicze.

Lyub. Alah! teremtete! verloztésze y tak zgoztìli!

Fab. O! Domine! dabi one tri szedmicze ja y vezda imel!

Lyub. Aj! moj G. Fabian! pak tuliko léth oplakújú one tri szedmicze!

Fab. Domine! ní to szamo vre tuliko léth, negomì na vék na szerdczu budú lesale: — ali — medtémtoga da nebi pozàbili, kuliko ada kàniju odbrojiti?

Lyub. (Szám za szé) Ona mòra moja biti! . . No! tak naj bude téh shèzt jezèrh skùdh.

Fab. Bravissimo! anda (*pìshe*), y ohéche, da meni taki odbroji shèzt jezèrh skùdh, y, nota bene! taki, mahom, on chasz, kak ovoga zaveza dokonchamo, odbroji meni, to jezt: Gozponu Fabianu Szlanczu, Otczu Rozike,

Lyub.

Lyub. Zakaj bi ja to ravno nyim vu rùke odbrojil?

Fab. Kajtiszêm ja pervi chuvár dobra mojega dèteta.

Lyub. Ali y tovarush je pervi Poruk, y chuvár dobra szvoje tovarushicze: zvun toga y tak ovisze pénezi onda brojê, kadabisze zakonzki razpítali, ali koja ztràn vumerla.

Fab. Ali ja móram z-onemi pénezi sivéti, koje po mojoj kcheri dobím (ztrêsze z-glavum)

Lyub. Kakbi to bílo?

Fab. Kak? kajtiszêm szíromàk (pri-szerdito)

Lyub. Jaím pak za ztanovito velím, da ovéh shèzth jezèrh skùdh ja nyim v-ruke nedám.

Fab. Ja nemàrim! najmê anda oni zdersàvaju!

Lyub. Ako idû z-menuum vu Varasdin, zevszema rad.

Fab. Ako idem? (míszli, y szám szobum velì) hm! ali — moje ladicze! nyih nebi mogel z-menuum nezti, à y one zto-tine, kojeszêm na Chins dâl! à jah! ja nejdem tam: znàju kaj, Domine Lyubomírovich! naj oni meni dāju vszàko léto ztò Szuferendòrov, pak naj onda tèh shèzt jezèrh skùdh oztàne pri nyih.

Lyub. Kak ja vídim, onibi radi tersiti z-szvojum kcherjum!

Fab. Kajtiszêm szíromák, némam od-
kud sivéti: bili hoteli josche meni mente-
na dati napraviti.

Lyub. Zakaj ne? *Fab.* Y Susi tri ru-
báche, kojeszêm pogodil?

Lyub. No! dobro! ja anda vezda idem
vu Staczún, y vsza pokúpim.

Fab. Ne, ne! za Boga! oni Usurashi
bi nyih vkanili; szamo naj oni meni od-
brojé, ja to vre szám kúpim: to móra biti
dobro, fino, jako y lehke czéne!

*Izhod XVI. Rozika, Posténovich y
perveshi.*

Post. No! priatel! ovo je nyihova Za-
ruchnicza!

Lyub. Ali — priatel! oni meni na szerd-
czu iáko lesiju.

Post. Naj oni nyu szamo zaruchíju,
oniszú nye vrédni, y ona nyih: ja pak
móram valuvati, da vekshe salozti na szerd-
czu mojém nigdár chútil nészêm, y ova bu-
de konec z sitka mojega, z-bogom! priatel!

Lyub. Naj oztánú josh, kam hitíju tak
naglo?

Post. Idem povédati mojî Szeztri, da
nyeino úfanye je zniknulo.

Lyub. Ah! Szírota! meni je jé jako
mílo! . . .

Post. Ztanovito! prava szírota y z-me-
num zkupa: ja y ona jeszmo dvé persho-
ne naj neszréchneshe na szvétu, pomilu-
ványa vrédne! (*odíde*)

*Izhod XVII. Lyubomirovich, Rozika y
ztári Fabian.*

Lyub. O Bose! kakbi ja mogel poszlu-
shati narekuványe mōga drágoga priatela?
kakbi mogel nevòlyu nyegovu gledéti?

Roz. G. Lyubomirovich! kuliko ja szu-
diti bi mogla, oni bolye lyúbiju szvojega
priatela, kak mene!

Lyub. Drága Rozika! y priatel móra
na szerdczu lesati.

Roz. Postènovichsze prez vudajnoga
Dobra oseniti nemore: akomé anda oni
zabltiju, Bog znà, kaj joshche z-mene
bude.

Lyub. To je, kaj y meni szerdchenozt
zavdàje za nyih zaruchiti.

Fab. No! Domine Lyubomirovich! bu-
demoli gotovi vre jedenkrat? hochemo ovo
podpiszati; vréme prehádya, szvéchasze
pak zahman troshl.

Lyub. Taki, naj dàju szamo pero szim.
(*zdignesze k-nyemu*)

Izhod XVIII. Susa, y perveshi.

Susa (*zaszoplyena z-lampashem go-
rúchem dōjde, y veli*) Za vòlyu Bosju!
Gozpon Japicza!

Fab. (*Preztrashen*) Kaj je? za Boga!

Sus. Neszrécha velika! *Fab.* Jaj meni!
kaj? za Boga!

Sus. Nyihova ladicza — — — *Fab.* Ja némam ladicze.

Sus. Némaju ladicze? *Fab.* Kajszi gluha? velímti, da némam nikakove!

Sus. Dobro! kad némaju ladicze, ními tréba dalye nit govoriti.

Fab. (za szé) Szamo ako né nye gdo nashel . . No! pak kaj je, povéch berzo.

Sus. Gyurina je poterl obloka na nyihoví hisi.

Fab. (ztánesze y derhche) Kaaj? na mojí hisi, gdé ja zpím?

Sus. Je! ravno ondé! vzélje dùgu lotru, y zplazél goré.

Fab. Vu onu hisu, gdé ja zpím?

Sus. Ondé! ondé! pak je vràta z-nutra odperl.

Fab. Vràta od moje zpalnicze?

Sus. Tak! od nyihove zpalnicze! pak je jednu ladiczu van zneszel! . .

Fab. (Vesz zvun szebe sterpehe po hisi) Jaj meni, jaj meni! moja ladicza! moja ladicza! . .

Sus. Véndarszû predi rekli, da nikakove ladicze némaju!

Fab. Jaj meni! jaaaj! jaszêm zkonchan! pak kamje odishel? kamje nyu odneszel?

Sus. To neznam! szamoszêm vidéla, da je nyu z-chavlom bíl odperl.

Fab. Jaj! jaaaj! — pak kaj ondaa! . . .

Sus. Nad to je nadoshel G. Postènovich, y on jû je zaperl.

Fab. (zkáche, hodi zméshan) Taki, taki hodmo! hitro, za Boga! naj ideju z-menu! (*proti Lyubomirovichu*) ali — ne, ne, nechu nikoga: proklèti Gyurina! jaa! moja ladicza, moja ladicza, moja ladicza? jaaa! jaaa! (*plachuch odide*)

Izhod XIX. Rozika, Lyubomirovich y Susa.

Roz. Hodmo y mi, da vidimo, kajsze je to dogodilo.

Lyub. Naj oni doztojaju, ja prichakam ovdé.

Roz. Naj idû, naj! y oni z-menu!

Lyub. Proszim, najmé za szad zpričanoga imaju!

Roz. Tak anda ja idem. (*odide*)

Izhod XX. Lyubomirovich y Susa.

Sus. Idem, Bogmê! y ja toga gledét.

Lyub. Chujesh, Susa! pak kakvâ je to ladicza?

Sus. Né szamo jedna, nego dvé, pune punczate, jedna szébra, druga zlâta.

Lyub. Pak jeli za nye znâla Rozika?

Sus. Ja szúdim, da je.

Lyub. Zakaj je pak vszigdâr govorila, da je szromaska?

Sus. O! ja znâm, zakaj je ona tak govorila.

Lyub. Povéchnî, mâ Susa! zakaj?

Sus. Zâto szamo, dajé Posténovich neâ bi proszil.

Lyub. Mogùche! mogùche! da zàto.

Sus. Ravno zàto! . . ò! dabi oni vidéli, kuliko je to pénèzh!

Lyub. Jeszi ti vidéla. *Sus.* Jeszem, Bogmé! chizto vsze!

Lyub. Ali kaj stimash? zakaj je to Gyurina vchinil?

Sus. Ja miszlim, da je vkrazti hotel, y pobegnuti: ali je ravno G. Postènovich nadoshel bìl.

Lyub. Nu! tak pojdi, pojdi y ti! bu-desh vidéla, kaj na dalye bude.

Sus. Idem taki, idem: ali — terem-ztete! kadmísze oni sutàki zablesznejú, uh! kakmé sarko pri szerdczu zapeche! (*odíde*)

Izhod XXI. Lyubimìrovich (szám)

Hm! hm! dvé ladicze pune pénèzh! pak vezdashnye vréme! ztanovito veliko blágo! neizrechena Rozike szíécha! ovo nenadéjano dugovànye veliku premembu vchinì, y ovi pénezi mene sziliju na drù-gu miszel, y odluku z-menuum! . . Postènovich Roziku je meni prepuztil, kajti bìl je vputchen, da je szirromaska, z-kojum szì nebi nikaj pomogel . . ali — Rozika je bogata, kaj ztari zkupecz vech tajiti nebu mogel: dabi anda ja nyu szada vzèl, mentuvalbi priatela dobre tovarushicze, y veliku szréchu bimù prevzel . . dapache vidèchi on ovo bogatztvo more zdvojiti, y od salozti szám szebe zkonchati . . kajbi ja anda ovdé vchiniti móral? — Jaszèm, hvà-

la Bogu! za mê dozt premogùch, moje dobro sivlèneye imam, on je pak veliki szirromak y z-szvojum Szeztrum . . Eh! vsze miszli vu jednu zpraviti, ter szeidchno! Postènovich naj vzeme Roziku, najsze vsiva nyeinoga blàga, y ovak naj bude szréchen! da pak y Szeztra nyegova Maricza szréchna poztàne, ja nyu za moju tovarushiczu vzemem, ovak vchinim, da obodva zadovolyni y szréchni budeju! Ali — Roziku nagovoriti, da ona k-Postènovichu privólyi, vu tom germu zajecz lesì . . z druge ztrané pak, moja proti nyoj gorùcha lyúbav! ovu preobladati! . . eh! naj bude, kak hoche! szúdim, da je pred Bogom bolye najemnò, dva szirromaske szréchne vchiniti, kak poleg pohotnozti szerdcza baratati . . .

Izhod XXII, Maricza y Lyubomírovich.

Mar. (*Vsza zaplakana dójde z-nòsem zakritém, y velì*) Gozpon Lyubomírovich!

Lyub. Zakaj tak saloztni? za Boga! kaj zapovédaju?

Mar. Naj primeju! (*podámú nòsa*)

Lyub. Nòs! pak kajbi z-ovém nòsem?

Mar. Najmè vumorìju!

Lyub. Vumoriti! zakaj?

Mar. Kajtiszù Roziku zaruchili.

Lyub. Pakhi zàto oni vumréti hoteli?

Mar. Jaszém vre z-menem dokonchala, ali nyihova biti, ali vumréti.

Lyub. Najsze primìriju, Gozpodichna! oni zàto nészû zgublyeni! pri Bogu je vsze moguchno.

Izhod XXIII. Postènovich y perveshi.

Post. (na szilom veszel, saloztsze véndar na líczu vidi) Priatel! jasze nad nyihovum szréchum radùjem iz szerdcza.

Lyub. Nad mojum szréchum? kak to? priatel!

Post. Jaszêm vidél one ladicze ztaroga Fabiana Szlancza, obodveszû pune szrebra y zlàta: Rozika je szad pèrva vu bogatztvu, y onisze budû toga vsivali.

Lyub. Priatel dràgi! dasze mi dva poznamo, vre je vnogo léth, vu Varasdinu-szmò zkupa odraszli: ali — ja vídim, da poley vszega toga oni mene joshche nepoznaju, y szlabo vu meni úfanye imaju: — kaj oni szúdiju, dabi ja kaj tak nevrédnoga priatelztvu nashemu vchinil? ne, ne! priatel! Lyubomìrovich je (*kàse na persza szvoja*) posten. chlovek! Lyubomìrovich selí, y hoche nyim dobro! Lyubomìrovich je nyihov pràvi priatel: Rozika je bogata, y bude nyihova tovarushicza: najsze oni z-nyum zkupa nyeinoga bogatztva vu blagoszlovu vusivaju . . . da pak nebi stimali, da to na izliku szamo govorim, nut! ja pred nyimi ovdé dajem rùku, y zaruchùjem za moju pravu hisnú tovarushiczu nyihovu Szeztru, ako szamo ona mene hoche. (*prùsi rùku Mariczi*)

Mar. O! drági Bose! (*príme rúku Lyubomìrovicha szerdcheno*)

Post. O! priatel! ò priatel! od szada ztoprav vrédnozt právoga priatela prestimaváti znal budem; oniszû moj dobrochnitel naj vekshi, oni moj jedini pravi y zreszni priatel! ò drági moj Lyubomìrovich (*kushnegá*)

Lyub. Zbilya! najdarmî povéju, kajsze je z-témi ladiczami na dalye dogodilo?

Post. Kadszém ja bil nadoshel, Gyurina je vre pète vmeknul: nashelszém ztaroга Fabiana vszega zvun szebe: lásziszi je vre ztergal, zdrápalsze, lupal obetla szobum, razpinyal po ladiczah, túlyil, daszûmû péne kerváve ra zúbe ishle.. ali — kvára nikaj néje bílo; arszém na szréchu ja nadodoshel.. kajsze je z-ztarem potlam pripetilo, neznam: ali — stimam, da Rozika taki dôjde, ona bude znála povédati.

Lyub. Oni naj nikaj negovorê, kada ona dôjde, ja vre szám vsze opravim: budemsze terszil nyu vmiriti, y nagovoriti, da nyim taki szvoju zaruchènya deszniczu podà: y ounda budemo gotovi.

Izhod zadnyi. Rozika y perveshi.

Roz. (*Vsza saloztna*) Ah! G. Lyubomìrovich! ah! G. Postènovich! moj Otecz je vumerl!..

Lyub. Vumerl je?.. Priatel! z-tém bolye za nyih! (*proti Postènovichu*)

Post. Vumerl je ztâri? . . . Bogmúsze Dushé szmiluj! . . . à gdo ima klùche od ladiczh? (*proti Roziki*)

Roz. Pri meni jeszu! . . . (*plâchesze*) Gyurina, neszréchni chlovek, bìl je nyegova szmert, kojagâ je zkonchala! ah! jaj! meni tusnoj! kaj szada zachnem prez Otcza! . . .

Lyub. Drâga Rozika! meni je iz szerd-
cza sal, dasze ova neszrécha je nyim do-
godila: najsze nesaloztiju prekoredno; to
je vsze Bosje narèdyenye, kojemusze szu-
protztaviti nemoremo, y zâto proszim, naj
mene jedno malo poszlùhneju! Naj vech
krât na szvétu pripetchasze, da mi szâmi
nashe neszréche, y szmertì zrok bìvamo;
zlocheztòche nashe, y gréhi nashi jednoch
kastigani móraju biti . . . Neszréchna ona
prekoredna nyihovoga G. Japicze zkùpoz-
t je bila zrok, da szlùga zaradi tulikoga za-
szlúsene plâche vtergavanya bìlsze je pohle-
jél na nyegovo szrebro y zlâto, y hotel-
gâ je vkrazti: ter ova tatbina bila je zrok
Japichine szmertì . . . prekoredna selya an-
da za blâgom y bogatztvom porinula je
nyega pred vrémenom vu grob: . . . odku-
da vidimo, da pénezi proti vudarczu szmer-
ti pomochi nemogu, y sivrénye chloveka
na lászu vízi! vszaszû himbena y chalar-
na, jedino je, ako chlovek na szvétu ovém
mírno y zadovolyno síve . . . ako síve po-
steno, y krépoztno, ili: vu napréduvânyu
dobrèh chinov: ovo je szrécha y blasenozt
na ovom szvétu vszakoga chloveka . . . zâto

ja poleg zàveza mojega postènya, poleg zàveza právoga priatelztva, zadnyich poleg zàveza prave lyùbavi kerschanzke meni za moju tovarushiczu zaruchil jeszem Mariczu, Szeztru Postènovicha . . . Oni morebit recheju, daszem ja czigan, y vkanlyivecz nyihov! ne, Gozpodichna! ne! to naj nemiszliju . . . ako oni szàmi vsze okolicze preszùdiju, meni prav dàli budeju, daszèm to vchinil; doklamsze za blàgo nyihovo néje znalo, Postènovich szìromàk nyih né mogel vzèti: jaszèm pak jedìno iz prave lyùbavi y pomiluvànja proti nyim rúku moju dati bìl nakànìl . . . Vezda pako, pokèhdobh bogati jeszu, naj pokàseju jeden viteski, y prav kerschanzki chìn! naj szìromàka Postènovicha pomogu y szréchnoga vchinìju! On je moj priatel, k-tomu posten chlovek y vrèden; on nyih jednàko tak lyùbi, kak ja! naj anda nyemu rúku dàju, najgà za tovarusha vzemeju . . . ter ova dvojicza postenèh lyùdih od nasz bude szréchna: O! Gozpodichna! *zpomenek plemenitèh chìnov je zmed vszèh radoztih naj veksha! . . .*

Post. (Szàm szobum) Ovo je drugi Cziczero, y Szokratesh!

Roz. O Bose! ov hip zàruke chiniti, vu ko èm je Otecz preminul!

Lyub. To proti nàravi nebi bìlo! dapache veliku salozt móra zvrachiti velika radozt!

Roz. O Bose!

Lyub. Naj vuchiniju, dràga Gozpodična! naj! na znamènye práve lyúbavi, y zakonzke vérozti naj nyemu rúku prùsiju! . .

Roz. Ah! . . anda naj bude, kak oni hocheju! zpametnéh y bogabojèchéh lyúdih tolnàcha naszledovati je hasznovito y krépoztno! (*proti Postènovichu*) No! G. Postènovich! ovoím je mója desznicza (*Postènovich príme*) ona naj bude znamènye nashega budúchega hisnoga zákona . . z-ovum predajem nyim vsze moje blàgo y szerdcze! . .

Post. Ja iz právoga szerdcza réchi nyihove prijémlyem za znamènye nashe zakonzke lyúbavi y tovarustva . . Bog nasz naj blagoszlovi! . .

Mar. Nevézta! jasze iz szerdcza nyim radùjem.

Roz. Y ja nyim jednákém nàchinom!

Lyub. Szada vre vszi zkup priateli, y rodbina poztali jeszmo! Bog dobri naj nasz, y nashega vu nasz odvetka blagoszlovi . . Ja drugo nikaj vchinil nészém, kak szvétu ochiveztno pokazal „koje y kakove dùsnozti biti mòraju jednoga právoga priatele“, (*naklonijusze vszi, y zazor opa-dne*)

KONECZ.

MATHIASH GRABANTIASH DIAK

Vu Chetverem Zpelyivanyu

po

Tit. Brezovachky

Prevend. Sz. Marka izpiszan.

Y

po *Th. Miklóushich*

P. Z. v-drugém Pogledu vàn dòn.

Igravci.

Mathiasz kakti *Grabancziash Diak.*

— — — kakti *Tergoveez.*

Szmolko . . . *Shostar.*

Kuzman . . . *Kerznar.*

Jugovich . . . *Plemenit, Pravdoznànez.*

Veszekovich . . . *Pazitel na szegurnozi obchinzku.*

Koprinovich . . . *Prisziesni Pazitel na pùte.*

Piszarovich . . . *Varaski Piszàr.*

Lazo y Gajo . . . *Szolkovi Detichi.*

Dervish, y Bukvich . . . *Mùsi iz ladanya.*

Hanzl . . . *Ostarjashev szluga.*

Dogod zpelyivasze vu Zagrebu.

82

93

Zpelyivanye I.

Izhod I. Szmolko, y Kuzman.

Kuzm. Dobro Jutro! dragi Szúszed!

Szmol. Ah! szréchen on, komu dobro biti more: ali — meni je vszákó jutro suhko, y vszákí vecher chemeren.

Kuzm. Kak to? moj Szúszed!

Szmol. Ah! kak ne: kaj josche nézté chuli, dasze je moja Sena pred dvémi dnévi na vertu na hrúsku obészila?

Kuzm. Toszúmî pervi glászi; arszém do denesz pod Okichem na szenymu bil, y, kakszém doshel, odpravilszémsze k-vam, da vasz vidim, y z-vamisze zpoménem.

Szmol. Ah! iztina je, iztina, kojamé josh y v-grob zprávi.

Kuzm. Zakaj? . . mort, dazté Vdovecz? . . ò! kak vam je oszvehnulo, dazté-sze hisnoga nemira mentovali! kajsze anda budete saloztili?

Szmol. Josh denesz nakánilszém salozten biti, y zutra chizto zàbiti.

Kuzm. Tak je naj bolye! tréh dnevoj salozti je za vszákoga postenoga tovarusha dozti.

Szmol. Takszém y ja miszlil.

Kuzm. Proszim vasz, moj Szùszed! bu-
dite tak dobri, y dajtemì jednu barem
szvers od tê hrùske.

Szmol. Ah! szlobodno czélo drévo
z-korenomszì zkopajte, y zesgite!

Kuzm. Bog zachùvaj takvé krépozti
drévo zesgati; bi szmertna gréhota bila!
jaszì szamo shibiczu vmemem, y na mo-
jém vertu vczépim . . . morebit y ja tak
szréchen budem, da koje jutro takvù hrù-
sku nájdem.

Szmol. Ah! tusni ja, nakajszém do-
shel!

Kuzm. Iz zla na dobro! . . . imate hi-
su, tirate mestriju, dersite détiche: vsza-
ki dán, ako nebù czúrelo, bude véndar
gùzto v-moshnyu kapalo: nebudesze po
kutéh kàva pila, szvilne opravé derle — ne-
go sporno y zadovolyno budesez jélo —
marlyivo délalo — vu hisi mìrno sìvelo:
y ovak szréchni poztánete! O! daszém ja
znal, kakvé je krépozti vasha hrùska, ja-
biszì vre pred deszetemi léti jednu szvers
vu mojém vertu bìl vczépil: morthi vre
vezda jednàkoga szàda doprinezti mogla.
(*Mathiash zvàna kuchi*)

Szmol. Gdoszì Bosji?

Izhod II. Mathiash y perveshi.

Math. Dober dàn! postuvàni Mestri!

Szmol. Bog daj dober! moj Gezpone!
prez zamére! gdozté vi?

Math. Jaszêm Diák, koiszêm skòle zvershil, vezda idem po szvétu, dasze negdé navchím, kaj josh neznam, negdé pak, kaj znám, da pokàsem.

Kuzm. (*Proti Szmolku*) Dobro nam je doshel; napravimoszi z-nyim kratek chasz; ar, dabi kaj znal, bi bolye opràvlyen hodil. (*Proti Math.*) Dràgo nam je, dasze na takvòga namévili jeszmo, od kogasze kaj naprédnoga navchiti moremo.

Math. Tak, tak! vsze po malo! kuliko je mogúche!

Szmol. Z-tém bolye! ako vi nam zua-ménye vashega znànya tak ochiveztno pokàsete, da zpazimo, da vi néztè po skòlah hlache zahmàn derli, ja vam jedne nove skornye dàm; ar takovém selím vszigdar pomochi, kojisze tersziju z-nàvukom nadoméztiti, kaj je nyim po priproztòché roda, y jalu szréche zmenkalo.

Kuzm. Y ja vam jeden menten podztàvim, k-tomu kuchmu kapu prikàsem.

Math. Hvála velika! ali — moresze pripetiti, da ja kòmu kaj nepovolynoga povém, ali vchiním; kajti mòga nàvuka haszen neztoji szamo vu tom, da meni léztor pomorem, nego da y drugomu haszném . . pokéhdobh nàvuki nashi vszigdar tam czilyati móraju, da po nyih ne szamo za nashe dobro zkerbimosze, nego da y blisnyega ali od zla odvernuti, ali na dobro vputiti tak z-réchmi, kak z-pri-
kla-

kládnými náchíni terszimosze . . onda zto-
perv Domovina chúti haszen návukov, ko-
je z-tulikum marlyivoztjum tersziszé détczi
szvojoj pò Navuchitelih napervztavlyati . .
Y záto, ako bi ja kòmu kaj szuprotivnoga
vchinil, ali povédal, nezameréte; ar izti-
nu povédati, y na dobro blisnyega vputiti
dusen jeszem.

Kuzm. To néma nikaj! y prav imate!
ar Iztina je jedna velika krépozt!

Math. Z-tém veksha, z-kémsze odper-
téje y szegurnéje povéda.

Szmol. Gozpone! vi z-vashum Iztinum
vezdashnye vréme dalko nezájdete; ar vam
je szada takov szvét, da vu Iztini nikaj ne-
poztávlya: dapache onoga, koi Iztinu go-
vori, z-vekshtinum besì, y odurjàva . . pri
pomenshéh josh josh ima gdé obeda, gdé ve-
cherju: ali — pri povekshéh, y onéh, koji
z-drugémi kaj zapovédati imaju, niti jé
pod krov nepuztiju . . y akosze kak k-nyim
zavléche, vérujte meni, takjú zmerczvári-
ju, da nijednoga czanyka czéloga z-med
nyih neodnesze: kajsze nasz nekojeh zta-
rínzkéh Horvátov dotíche, mǐjú josh pre-
stímávamo: ali — nazkorom bude nam y
Iztini konecz!

Math. To je saloztno! kòmu anda bu-
de véruvati, ako ne Iztini?

Szmol. O! Gozpone! Vezda, kí vam
szladko govori — maztno pripovéda — vsze
hváli, kajsze kòmu dopáda, kùdi, kaj né

po vòlyé — koisze zná po vetru obernu-
ti — koi z-vùki túlyi — z-czuczki làje —
z-medvedi plèshe, on vam je chlovek ovoga
szvéta, pravichen, iztinzki y vszigdé pri-
jet . . .

Math. Jaj meni! takli je dàlko vre
odishla Iztina!

Szmol. Vére! tak dalko: dapache da-
lye, kakbi miszlili . . . ar potlam je Ma-
thiash Krály vumerl, onda je y Iztina vu
Vugerzki zemlyé zakopana: zatém je chez
deszet léth y vu Horvátzki zemlyé szúhi
beteg dobila, ter tak dugo ginula y pogi-
bala, doklam nekak chez petnajzt léth je
zevszem preminula . . . Nekoji szúdiju,
da né chizto preminula, nego daje szamo
zazpála . . . ali — drùgi govoré, daszúsze
Pravdoznanczi na nyu negdé namérili,
pakszúji ochi zkopali, da nebi vidéla, kaj
je pravo, ali krivo: — potlamszû pak ovu
oszlépili, pograbiliszû nyeinu Szeztru Pra-
viczu, terszû nyoj ochi zavézali, da y ona
Iztinu nebi vidéla, y zàto vam vezda vsze
na opak ide, da zaizto né znati, kaj je
pravo, ali krivo.

Kuzm. Gozpon Diák! mortzté y vi
z-med onéh mudriáshev, koji znaju ochi
zkàpati?

Math. Moj priatel! ako jeden, dva,
ali nekuliko je hmàn lyùdih, neszlédi, da-
szû vszi hmànyi: kakti: ako Szmolkova
Sena pred trémi dnèvi je obnoréla, tersze
na vortu na hràsku obészila, nemoremo

rechi, dasze y vasha Sena na hrúsku obé-
szila bude.

Kuzm. (*Za szé*) Zakajszêm pak naka-
nil od té hrúske v-mojém vertu zaczépiti?

Szmol. (*oszapnesze y proti Kuzma-
nu reche*) Szúszed! ov móra Vrága imeti;
ar z-vun moje drusine josh nigdar nigdo
nezna za szmert moje Sené (*proti Ma-
thiashu*) Odkud vi to znáte? moj G. Diák!

Math. Ja iz zvézdh, y rachúnov mo-
jéh vsza zeznati morem.

Kuzm. Jeli szamo presheztna, ali mo-
rebit y budúcha?

Math. Obodvòje vsze po malo.

Kuzm. (*Protí Szmolku*) Hochemogá
zpitávati od presheztnéh: ako ona zgodi,
véruvati budemo mogli, da znà y budú-
cha . . (*proti Mat.*) Moj G. Diák! Jelibi
vi meni kaj znali od mojéh presheztnéh
dnevov povédati?

Mat. (*poglèda v-Nebo, broji na pér-
zte, y reche*) Viztè Szìn jednoga Opan-
chàra, vu mladozti imeliztè duge perzte,
y zbog toga v-chput shibrani bìli, y jeden
put komaj z pod gálgh vushli . . potlam-
ztè póztali Kerznàr, y vszakojachkemí nà-
chini nazpravili lép imetek y szilu novàczh,
ali — zkoro vszaki tretji krajczar krivichno!
vezda vasz lyúdi prestimávaju, kajtitzè bo-
gati, y gdé je szila, znáte Szudczem z-ne-
kulikemi Sutàki jezike zavèzati, da vam
chez perzte glodíju, vi pak nemàrate bli-

šnyega ogülyiti, szamo da vszaki dan koja skúdu, ali sutäka vu zelnyi komori pod podszek zakopati morete.

Kuzm. (za szé) Jelimû szàm peklenzki Dùh zato vsze povédal!

Math. Jeli iztina?

Kuzm. Tak tak! né chizto.

Szmol. Szúszed! négä do Varasdina Málara, koi bi vasz lépshe zgodil.

Kuzm. Vnogo lase, vnogo.

Szmol. Nikaj, ali chizto malo. (za szé) Jagä néchu chizto nikaj od mene zpitavati; ar, dabimê nachel, bimî lászi na vishäk raszli: (proti *Mat.*) pokéhdobh znäte, dassze je moja Sena obészila, bili kaj od nye znali povédati?

Mat. Od mertvéh ali dobro, ali nikaj! ali — z-tém bolye od sivéh . . kakti pozstavemo . . daztê vi vu mladozti . .

Szmol. Dober, y dréchen bil. *Mat.* Vu Farnî czirkvi.

Szmol. Vérno Boga molil, y Prodechtva poszlushal.

Mat. Jednu punu ladichku pénèzh . .

Szmol. E-Plebanusbu odneszel.

Mat. Vkrali, odneszli, y razbili: (doklam *Mathias* ovä govori, *Szmolko* ostro *kashlya*, y *szrakújesze*, *dabigá* *zaglushil*) Daztê na Klanyczu na szenymu jednomu Kósaru Banku od 100 Ranychkov . .

Szmol. (pretéchesze) Zdrobnemi pénezi zmenil.

Mat. Drugomu pak torbiczu z-pénezi . .

Szmol. K-meni v-szrambu vzél.

Mat. Odrézali, y odneszli.

Szmol. Jezsumû je Hunczuti Tâti jednu kosu odrézali, y odneszli, jaszêm onda tam bîl . . Vezda je pak dozta vashega znánya; arszmò dobro od vasz vputcheni.

Kuzm. Véra! dozta dobro! arsze vezda tak dobro poznamo ja y Szmolko Szúszed, kak dabi právi Brati bíli. (*Szám za szé*)

Szmol. Nehili mi vezda jedno malo zagriznuli; ar je vre ztaro jutro, y doba za jéztí,

Mat. Ja nebi máral; arszêm od sznochka na tesche.

Szmol. Taki budem szlúsil . . jedno malo Razpuznyencza szira, y k-nyemu cheshnyáka: k-tòmu dobroga ztaroga vîna: k-ovomu vszemû pár priatelzkéh réchih vchinì prav technoga ruchka . . . medtém-toga doklam dójdem, poszédeteszí.

Izhod III. Kuzman, Mathiash.

Kuzm. Szedimo anda, dok Szmolko dójde . . Gozpon Diák! vi mórâte znati vech kak szuhe hrúske pechi.

Mat. Zákaj? moj priatel!

Kuzm. Kajti znâte tak chizto do dro-sdyih chloveka zhamati.

Mat. Vsze to chini Mudroznánye, kesze z-velikém trúdom iz knyígh y vu Skòlah zadobíva.

Kuzm. To je vnogo! takztê vi drugach chinili, kak vezda chiné vnogi Diâki, koji, ako chisme y opravu vu skòle iduch dereju, taksze žizdaju, kak dabi czêlu Horvatzku Kroniku vre pozobali.

Mat. To nî dobró! . . , to chinì, da ovakvi zláto vréme mladozti szvoje zahmán potroshiju, y drugu haszen iz skòlh neizneszeju, kak vnogo kricha, malo vune.

Kuzm. Pak, Gozpone! k - tomuszû oholni, y nepokorni zapovédjam y Navuchitelom.

Mat. Kajsze od ovakovéh Domevina ima nadéjati? ar, koi vu mládozti nésze navchíl pokoren y poszlushen biti, kak bude vu ztarozti drúge znal ravnati?

Kuzm. Kadszém Détich bìl, chulszém vnogi pùt na diâchkém pijaczu takov krich, da je vez Várash germal: pervi pùtszém stimal, dasze szvádiju, y vezdajszi v-kechke pòjdeju: pakszûsze véndar lépo mîrno blise pòl dnèva vszaki k-szebi razishli.

Mat. Znâmdarszûsze disputovali?

Kuzm. Tak, tak morebit, daszûsze dospitovali; arszû krichali kakti vrabczi v-Jeszeni po germju. Ali — vezda? vezdasze dospitoju po Harmiczé, po Viliczé, med Grabami, y gdo znà, kud vsze ne, y to blise pòl nochi.

Izhod IV. Szmolko y perveshi.

Szmol. Ovo je nash zajutrek! proszim, G. Diâk, vchinitiesze kakti doma: —

Szűszed! dajte, pomozéte! . . prave, kak-
vam je ime?

Mat. Mathiash.

Szmol. Anda Gozpon Mathiash . . ☉!
Mathiash je bil negda veliki Krály Vuger-
zki, Vitéz, y jako pravichen! . . Szűszed!
nebili nam pomogli jedno malo troshiti?

Kuzm. Hvála velika! némam ztanovito
chasza: pakszém y tak vre doma píl szli-
vóvu júhu z-medom y mlékom.

Mat. To je drugach Káva, ali jê vi
nèchete právém imenóm kerztiti.

Kuzm. Gozpone! Káva je Káva: ali —
ovo, kájszű vezda pocheli nekoji piti, bash
je nish.

Mat. Hak to?

Kuzm. Kak je Káva podrásala, zmiszli-
liszű nekoji premogűchni zkupczy vszako-
jachki nàchin kàve; jedni opécheju chich-
ka, drúgi koztanya, tretji nekakvé zemely-
zke mandale, ovi Krumpéra, oni Mer-
lina, nekoji sira . . to zkuhaju kakti Kà-
vu, y vkanyűju szàmi szebe, y szvoju mo-
shnyu, da je Káva: ter to na tuliko, da-
szű pripravni priszèchi, da ova kalusa je
tak dobra, y jáka, kakti Káva. Ali —
moja Sena, y druge Purgaricze jeszu zpa-
metneshe, y nedadűsze vu to nikak vpu-
tití, nego kupűjű pràvu Kavvu, makar pò
Czekìnu funt: szamoszű pak vu tom zkű-
pe, da na jednu shaliczu szamo 10 zernk
brojiju; ar nemàraju, ako je bash kakti
szlivova júha, szamo daje od pràve Kàve.

Szmol. Toszû senzki y détchinzki obli-
zajczi! po takovéh chernéh kalabusah je
Horvatzka zemlya na nikaj doshla . . nikaj
jákozti, nikaj mozga, nikaj gyegyernozi
né vu takvéh óbuzlivczih! drugach je to
negda bílo, kada pri jedném Knèzu Vra-
govichu czélo léto né vech potrosheno, kak
jeden fertaly Kàve, y pòl fertàlyà czuko-
ra: Ali — pak zàto Perpra, Meda, y zta-
roga Vina prez mere, y vàge je preshlo:
pakszû bili onda lyúdi chili, zkorni, zdra-
vi, y jaki, kakti Oroszlàni: ali od kada
vszako jutro Kàvu na poztelyé szercheju,
imaju szlabe seludcze, koji pòztnéh jé-
ztvinh nemogu kuhati dobívaju glavobòli,
omilyavicze, zlàte sile, y gledíju vàn kak-
ti szmert . . Prav je to! O! dabi funt Kà-
ve josh po 20 fl. bìl, moretbisze povernuli
na negdashni náchin sivilènya Predyev na-
shéh, y po tom mòrt na nyihovu jakozt
téla y szerdcza . . . Nute! veméte, Szù-
szed!

Kuzm. Hválím lépo: mòramsze do-
mom paschiti, da kuliko prikrojím Déti-
chem, da manyguvali nebudû . . Z-Bo-
gom! dober tèk vam selím.

Szmol. Hvála! nezameréte! . .

Izhod V. Szmolko y Mathiash.

Szmol. Gozpon Mathiash! veméte vi-
she, pak jéchte.

Math. Ovò je, Vére! dober szir, y tè-
chen.

Szmol. Věrujem to! ovakvògami vszaki drùgi dān jedna Babiczka iz Laschine noszi . . dajtedagā zalėjte z-ovum ztarinum.

Mat. (Pije) Y ovo je zaizto dobro Vīno!

Szmol. Ovakov je moj Zajutrek vszaki dān . . nekaj malo tverdoga, da selúdecz ima kaj kuhati: y da bolye kúha, pridām jeden pehar ovakvòga záfriga, paksze nigdār netùsim na tesine, glavobol, ziatu silu, ali na griz, y kerch seludcza.

Mat. Toje, Věra! iztina; ar z-kém bolye mi nashega seludcza prokshimo, z-témgā bolye szlábimo, y on nasz bolye bantùje . . .

Szmol. Kaj stimate, kuliko ja léth imam?

Mat. Okolo 50.

Szmol. Ohò! vre imam 65. pak vén-dar josh nészém nigdār betesen bíl, zvan, kadaszùmé Diāki ztùkli pri sz. Kszaveriushu.

Mat. Zakajszù vasz tak jako ztukli?

Szmol. Gozpone! takszù mē ztukli, daszém stimal, da nijedna kòzt vu meni czéla né oztala, y to bash za nish . . ja iduch iz Biztricze na szām Ivanzki Nadvecher jeszemsze pri sz. Shimunu malo pri-napil, y vech vu mrāku idùchi doshelszém do sz. Kszaveriusha, kadémé je vīno pre-morilo, y ondé pri dolnéh velikéh vràtih pod graberje lesem, y zazpim . . okolo

pól nochisze prebudim, y chújem ne dal-ko od mene pod oném velikém pilyom z-vszum mochiúm kopati: zdignem glávu, y zpazim, da jedno tri z motikami véro délaju, y takimí na pamet dójde, da mó-rajú péneze kopati . . zdignemsze anda, pochnem beketati, tulyiti y rúchati, da nye preztráshim: ali — y oni mene zpa-sili jeszu, dóderchíju k-meni, preoberne-ju motike, pochneju po meni nabíjati, da-szém komaj pobégel, y takszû mē onda preztrashili, daszém priszegel, da nigdar vishe nikoga nebudem plashil.

Mat. Pak kaj szúдите, jeszuli kaj zko-pali?

Szmol. Toga neznam; ar nészém vi-she tri tjedne chasza imel z poztelye iziti, y kadaszém vre k-szebi doshel, szmerdelo mî je vech fertaly léta tam iti: potlam-szém véndar vidél ondé jednu veliku ja-mu, y znaménye, kak dabi jeden lonecz nutré býl lesal.

Mat. Pak vi to vérujete?

Szmol. Kak nebi? . . O! kulikoîh je, kîszû kopali, y v-Risz hodili, y bogati poztali!

Mat. Za zkopati péneze joshe morem véruvati, najmre gdasze gdo na nye na-méri; ali gdé goder, pod kakovém goder pilyom, hrúskum, vuglom, ali drévom! y on bi norcz býl, kîbijé zakopal, y on drú-gi, kîbi izkal, ako barem na pól nebi býl szegúren: ali — da je gdo od vrága vu

Riszu péneze kada dobil, toga nikak véruvati nemorem.

Szmol. Vérujte, Gozpone! ja vam szám poznam jedno tri, kojémszû poleg toga y lászi opuzli iz glave.

Mat. Chulszém y ja takvé vnože pripovéti, ali ove véruvati nikak nemorem; ar Vrag prez Bosjega prepuztchénnya szám po szebi nikaj nemore, akobi anda Bog dopuztiti hotel, da chlovek od Vraga péneze dobi, zakajmû nebi szám hotel dati? zvon toga, koibi na ov nâchin péneze dobil, szám szebe nebi nigdar prepovédal; ar je nad tém velika kastiga: drugi pak povédati nemore, zvan iz szûmlye, koja je redko iztinzka.

Szmol. Kak goder je, ja véndar vérujem, da je mochi ovakovém nâchinom pénezh dobiti.

Mat. Ako hochete, morete probuvati, mort y vi szréchni poztânete.

Szmol. Jabi ztanovito hotel probuvati, szamo dabi vsze prav znal, kaksze móra pri tom baratati.

Mat. Ja vam morem vez nâchin povédati, kakszémgâ ja chul, ali neztojím dober, daje iztinzki.

Szmol. Proszim vasz, povéchtém! mórt da je jednâk z-oném, kakszém ja chul.

Mat. Pokéhdobh anda hochete, povém vam . . Naj pervích móra jeden, ali vishe, szamo ne na pár, szegurni y neztrashlyivi

na mláde, Nedélye Navecher, na jednom krisoputju ob jedenajzti vuré po nochi szebe do rubache y gáchh szvléchi, potlam na iztem krisànyu z-jedném palashem okolo szebe kolobàr obkrusiti, y tri krat zafuchknuti: nakaj dójde Vràg, y opíta, kaj hochete, y vi mú odgovorite, dabi radi od nyega pénèzh dobiti, koje vam on ohecha, ako predi úfatesze podneztì ztràhe, koje on na vasz poshílyal bude: y kada vi odgovorite, da hochete vsze ztràhe podneztì, onda on pochmie z-vsza-kojachkèmi ognýenemi példami vasz plashiti: vi pak neszméte niti pedeny z-mé- zta zvan Fúsza iziti; ar bi vasz odneszel. Kada ztè vre vsze ztràhe izbavili, y dvana- najzta vura dójde, onda pobàsesze Vràg, y opíta vasz, kuliko pénèzh imati hoche- te: vi pako mórate povédati, ali — szamo ne parnoga broja, y tuliko, kuliko ztè zaproszili, vam dà, kaj potlam szlobodno domom odneszete.

Szmol. Takszêm ravno y ja chul, szamo toga ne, dabisze do gáchh, y rubache szvléchi móral: medtémtoga y ovosze leh- ko vchiniii more, szamo daszû k-tomu poszlu potrèbni, dobro szegurni y neplashlyivi, da nebi profunta domov done- szli . . . Je! Gozpone! miszmó poleg na- shega razgovora vre zdavnya nashega szra- blyivcza zpraznili; proszim vasz, poter- pete malo! ja taki nazád dójdem.

Izhod VI. Mathiash (szàm)

To je iztina, da né bedasztòche, niti hmanyicze, vu kojusze nebi dâl chlovek vputiti za vòlyu pénèzh . . Ov priprozтчàk dobro more vidèti, da je to krìva Véra, jedno laslyivo, y vkanlyivo úfanye: med-témtoга véndar onbi predi Boga zatajil, kaksze hotel dati vputiti, da ovo nî iztina . . ali — ja budem na nyega vre dobro pazil, y, akosze podztúpi ovo probuvati, takgâ zplatim, damû nigdàr vishe ovakov nàchin pénèzh dobiti na pamet nedojde.

Izhod VII. Szmolko, y Mathiash.

Szmol. Ovo josche jeden Szrablyivecz, y to nam za zajutrek dozta bude . . Nate! pìte!

Mat. Hvàla velika! meni je jedna kupicza prek dozta.

Szmol. No! szamo jedno malo josche!

Mat. Naj bú! za vashu vòlyu! (*pije malo*) vezda vam pak hvàlim na vashém podvorjenyu, y nezameréte, dasze nemo-rem z-vami duse zpominati; ar imam josche dozta poszla.

Szmol. No! szréchno! moj Gozpon Mathiash! . . hvàla vam na zpomenku!

Izhod VIII. Szmolko (Szàm)

Vezda znàm vesz nàchin, kaksze móra baratati, kada gdo hoche v-Risz iti . . Ovo

je fini Mudriàsh! . . on toga nevéruje :
znamdar y ov móra biti z-méd onéh, koji
nikaj nevérujú, nego kaj z-shakami zgra-
biti mogu . . Alisze ja nemorem vpútiti
vu to; arszùmî vnógi iztinzki lyúdi pové-
dali . . zàto hochuszî ja josche moje dva
Detiche z-menuum vzèti, oniszû kakti Oro-
szlànì, kojibisze mogli vszàki z-szrédnyém
Vràgom hitati: ovi budú naj bolshi; arsze
nista neznaju bojati: z-ovémi ja pervu
mládu Nedélyu pójdem na jedno krisà-
nye . . Làzo! Gàjo! (*zove*)

*Izhod IX. Szmolko, Lazo, Gajo,
Détichi.*

*Obodva z-nutra recheju: Sto je? Ga-
zda!*

*Szmol. Hodte! amo! (Obodva vané)
Sto je?*

*Szmol. Jabi nisto z-vama govorio, ali
vi mórate shutit.*

Obadva. Bash! kano kamen, ali dervo.

*Szmol. Michêmo trasiti nôvcze? Làzo.
Kudaj? Gajo. Od koga?*

Szmol. Od Vràga.

*Math. (odzàd z-kùta lùche, szlúsha,
y reche) Nadéjalszêmsze ja toga. (za szé)*

Làzo. Jeszimû poszùdio?

*Szmol. Niszâm, veche da on nama
szvoje dàde.*

Gàjo. Ta imadeli on novàczah?

*Làzo. Budalo! kako nebi imao? tuli-
ki Bogatczy k-nyemu odlaze.*

Gàjo. Ali nista nedovedu.

Làzo. Alimû kàseju, kadiszû szvoje nõvcze zakopali.

Gajo. To mose biti.

Szmol. Indi vidite, da on imàde novàczah.

Gajo. Valyà! na ta nàchin mose hilyade y hilyade imati.

Szmol. Indi hochemo od nyega trásiti.

Lazo. Kako? . . szilom, ali molbom?

Szmol. Chèkajte! . . kasète vi meni, jelisze mosete sta uplashiti?

Lazo. Bash nista! na moju vieru! vàn ztare babe, y to u mràku iz nenàda.

Szmol. Tote nejma ztràha! vech jeli-bisze uplashili Vràga?

Gajo. Idi! Boga tî! tkobisze onoga Gurusza uplashio?

Szmol. Vech akotî dõjdye kanõ ognyc-na zmija, datê ujide?

Gajo. Za vràt z-nadyakom!

Szmol. Ali kano vatran zmaj, datê prosdere?

Lazo. Ú verh glàve.

Szmol. Indi dobro! . . Michêmo szad ù noch perve mlàde Nedilye prije jedena-jzt szatah izlaziti tamò na prekrisje, y ondi na krisputu chêmo Vràga zazvati, ne-ka nam jedana-jzt hilyadah czekinov dàde.

Mat. (*Nevidyen, iz kùta*) Dobro, da znàm, kam budete doshli, zplatim ja vasz, dasze budete do szmerti zpominali iz vashè koràse! . .

Szmol. Prije, kako ove novcze dobie-
mo, hoche nasz plashit: veche misze na
to nekrènémo; manye pako iz kola izlà-
zemo: poszle chènam novcze dati.

Lazo. Makar shalye nadamè hilyadu
Vragòva, bash misze nekrène ni jedan
làsz na glàvi.

Gajo. Ala branyo! liepe szriche! szilu
novàczah, bash za nish . . ma kako chè-
mo dilit?

Szmol. Budalo! kako! meni polak,
vama dvima polak!

Gajo. Nemose tako biti.

Szmol. Za sto ne? niszàmli ja Gazda?

Gajo. Jezt! kod kuche: ali kadsze je-
dnàko ztràhi dìle, valya dasze tak y nov-
czi dìle.

Szmol. Ma! valya, da na ztariju brà-
du vishe padne.

Lazo. Pravo imàdesh! tiszî uzmi tri
ztràni, jachû dvi, ovaj pako jednu.

Gajo. Ta! kakobi ti, Gurusze! dvi
ztràni dobio, à ja jednu?

Lazo. Valya, da je moja bràda ztarija!

Gajo. Makar bìla ztarija od Kràlyevich
Márka, to nejma nista! . . kadsze za je-
dnò ràdi, valya, dasze jednàko plàtcha.

Lazo. Chûtî! Boga tî! nezaperdaj!

Gajo. Jachû tebi shutit? tkoszî ti?

Lazo. Szad chûtî kàzat, tkoszàm.

Gajo. Gurusz, drugo nista!

Lazo

Lazo. (*Shùpigá za vuho, y reche*)
Bash! nesto vishe.

Gajo (*Shùpi y on nyega, y reche*) Y ja
toliko.

Lazo. Pochkaj! (*primegá za lászi*)
Chêmo vidit, tkochê vishe dobit.

Gajo (*prime takaj nyega za lászi*)
Vszàki móra jednak dobit.

Szmol. (*Doksze ovi dva za lászi szim
tam navlàchiju, reche*) Sto budalite? si-
vina! zastosze prije chupate, kak nõvcze
imàte, u ztran, Gurzuszi! (*Onda prime-
jusze obodva nyega, pochnejugá za là-
szi natezati, y reche*)

Lazo. Hòchesh polak imati?

Gajo. Hòchesh tri ztrani?

Szmol. Nemojte, budale! vszakomu
jednàko, vszakomu jednako! puztchajte!
(*puztijugá*)

Lazo. A! tako je pravo!

Szmol. Bash pravo! vszàki jezt dobio
jednako: valya, da y nõvcze jednàko dìli.

Gajo. To valya! szad idémo ràdit . .

Izhod X. Szmolko Szám.

Alah! pravszêm k-vrémenu na dél do-
shel! vszakoga je jednàko dopalo . . . Ha,
ha, ha! kakvîszmò mi tri norczy bìli! po-
zkubliszmòsze, y potukli za novcze, koji-
szû josh Vràgu v-kramplyéh: y morebiti
onda ovak, ali gorshe josh na dél dójde-

mo . . Ha ha ha! pravmî je, Bogmê! zakajszêm takov oszel bìl! nebêshemîsze med takove bedàke méshati, bìlbi czél ozta; ar govorê Horvâti, kîsze med poszêje mésha, dagâ z-dopuztchênym govorêch, pervich, drugoch, y tretjich! y szvineye pojêdu! (*zàztorsze zpuzti*)

Zpelyivanye II.

Izhod I. Szmolko (Szàm)

Komajszêmsze denesz vre tretji tjeden z-poztelye zvlékel; veszszêm tak zmlatchen, y zpotert, dasze komaj giblyem: tomî je haszen od moje gyegyernozi! práv je meni povédal Mathiash Diák, da od Vrága péneze proziti je velika bedaztòcha; ar, kaj szàm néma, ono dati nemore . . ovu iztinu jeszu dobro pochútila moja plècha; ar mê je mézto pénèzh czélu vuru z.korbàchem nemilo vordàshil . . To imam, y drugo nikaj!

Izhod II. Jugovich y Szmolko.

Jugovich. Dober dán, moj Szúszed! kakztê vi? kakvasz Bog pomàse?

Szmol. Na szlusbu! vsàki dán bolye: najszî szédû, proszim.

Jug. Hvála velika! ja nerad szedím, niti chasza imam; ar tuliko imam poszla, da neznam, gdémí gláva ztojì.

Szmol. Vérujem ja to; ar ovak mláda Gozpoda, kadasze Domovini na szlusbu aldújú, nit jednoga hípa nezamudyùjù za szvoju vérhozt, y prikładnozt ochiveztnu pokazati.

Jug. To drugach nemore biti! zverhu toga velika Gozpoda vsza mé rada imaju, y zàto szvoje oszebujne poszle meni na tuliko zaúfaju, da komaj jednoga zvershim, vremé deszet drugéh chàka . . proszim vasz, dabimí jeden pár z-naj fineshe kose chismih zeshili: ali jako lépe, napervo velike spicze, vsze nabrane, od zdola preshite, y chizto k-nogi.

Szmol. Ja vre znám, kakszù chalarna mláda Gozpoda: ja vnógém shivam, y zàto szúdim, da y oni budù z-menuum zadovolyni.

Jug. Tomí bude jako dràgo!

Izhod III. Mathiash y pervi.

Math. Dober dàn, moj priatel! kak-ztè?

Szmol. Dobro, moj Gozpone! vszàki dàn bolye.

Mat. To mé kruto veszell.

Jug. Haj to zvonì vu Farné Czirkvi z-velikém zvonem?

mo . . Ha ha ha! p
 kajszêm takov osz
 takove bedàke
 ar govorê Hor
 sha, dagâ z-d
 vich, drug
 jêdu! (zè

Mat. Proszim, ne tak! . . ar jesz
 lyûdi, kojiszî znadù dati razloga: Bogu
 nekoliko vrémèna, y szvojemu veszèlyu
 nekoliko.

Jug. To nejde zkupa! arsze pobòsni,
 y nepobòsni blúdiyu.

Mat. Niti jedni, niti drùgi; ar vszàki
 znâ, kaj chiniti móra.

Jug. Zàto je vchera Nedèlyâ bìla, y
 onda je vszàki szvoju dusnozt vchinil: de-
 nesz Szvetka né, ada nit zapovédi: ako
 pak né zapovédi, taksze nebi ov dàn z-ta-
 kvêm glâszom obszlusàvati ni móral.

Szmol. Vchera je Szvètek bìl, y dan
 zapovédi, pakztêgâ véndar vi z-vekshe
 glâszom, y halabukum od sznochka devè-
 te vure do denesz pète zbavili, negztê
 vchera szamo pol vure v-czìrkvi pobosno
 zbaviti hoteli: ako vam Bosja szlusbâ neg
 pol vure terpi, vre vam je vu czìrkvi dÛg
 chasz: akoprém y onda vech shepchete, y
 szim tamsze zgledávate, neg Boga moli-
 te . . pri szlusbì pak vrasji nemàrate sze-

dem y osz gurno hochu preporu-

josche y

Jug.

ia sz

zp

uki

anti buden

ra zevszema de ko zeznati; ar

gda krivi Bog, ko iz rachunov

lok pri Amonitanczen udúcha ze-

ga bruncza zléjan, z-téle y ja po

tak velik, da vu nyegovom med-

gelsze je velik ogeny nalositi, y d me-

sirake je imel, da chez nye détcza

ali vishe léth moglaszû prelezti . . ov na

anda Bolvanu ztareshi z-veszelyem ald

vali jeszu vszako léto ztanoviti broj détczo

szvoje, koju Aldovniki po redu chez lám-

pe Bolvana metali jeszu, y dasze plack

nyihov nebi chul, z-velikém krichom,

bubnyi, y pischalni okolo jeszu pleszali,

doklamsze ogeny y Bolvanoje zasztil.

Jug. Pak, kajsze imamo z-toga vuchiti?

Mat. Ako ne zevszema jednáku, ba-
rem nekúliko prizpodobnu iztinu . . Bol-
van ov Bál je mézto obchinzkoga veszè-
lya: vu terbuhu nyegovém gori ogeny vsza-
kojachkéh téla naszladnoztih: vu ov ogeny
pelyaju vnógi ztareshi détczu szvoju, koju
akoprém ne hotoncze, véndar priliku da-
jùch, aldújû ovomu Bolvanu, kojemu vnó-
gi drùgi jednákém náchinom aldove szvo-

Szmol. Bude Blagoszlov, y popévana Masha.

Jug. Zakaj? vém denesz né szvetka!

Szmol. Ni Szvetka, ali takova je náveda, da lyúdi barem jednu vuru vu ovoj halabuki Bogu aldújú.

Jug. To, Véra! niti je zpodobno, niti prilichno, vu ovakovéh dněvih póbosnosti zmishlyavati, kada vszi lyúdi změshani jeszu.

Mat. Proszim, ne tak! . . . ar jeszu lyúdi, kojiszí znadù dati razloga: Bogu nekuliko vrémena, y szvojemu veszělyu nekuliko.

Jug. To nejde zkupa! arsze póbšni, y nepóbšni blúdiju.

Mat. Niti jedni, niti drúgi; ar vszàki znà, kaj chiniti móra.

Jug. Zàto je vchera Nedělya bíla, y onda je vszàki szvoju dusnozt vchinil: denesz Szvetka né, ada nit zapovédi: ako pak né zapovédi, taksze nebi ov dan z-takvém glášom obszlušavati ni móral.

Szmol. Vchera je Szvètek bíl, y dan zapovédi, pakztégà véndar vi z-veksšem glášom, y halabukum od sznochka devěte vure do denesz pète zbavili, negztě vchera szamo pol vure v-czìrkvi póbosno zbaviti hoteli: ako vam Bosja szlusbà neg pol vure terpi, vre vam je vu czìrkvi dúc chasz: akoprém y onda vech shepchete, y szim tamsze zgledávate, neg Boga molite . . . pri szlusbi pak vrasji nemàrate sze-

dem y oszem vúrň pótroshti, y to vam je josche premalo.

Jug. Ja protestèram; na Bálu biti ni Vrasja szlusba; arsze tam vrédna y postena Gozpoda zhádyaju.

Mat. To je iztina! ali — ako vzememo, odkud ta návada Bála dohadya, miszliti budemo mórali, da na nyem nemóra zevszema doztojno iti; ar Bál bil je negda krívi Bog, koisze je drugach zvál Molok pri Amonitanczéh: ov bil je iz szamoga bruncza zléján, z-teletchum glávum, y tak velik, da vu nyegovom terbuhu mogelsze je velik ogeny nalositi, y tulike posirake je imel, da chez nye détcza od pèt, ali vishe léth moglaszû prelezti . . ovomu anda Bolvanu ztareshi z-vezelyem alduvali jeszu vszako léto ztanoviti broj détczò szvoje, koju Aldovniki po redu chez lámppe Bolvana metali jeszu, y dasze plack nyihov nebi chul, z-velikém krichom, bubnyi, y pischalni okolo jeszu pleszali, doklamsze ogeny y Bolvan je zasztil.

Jug. Pak, kajsze imamo z-toga vuchiti?

Mat. Ako ne zevszema jednáku, barem nekuliko prizpodobnu iztinu . . Bolvan ov Bál je mézto obchinzkoga veszèlyya: vu terbuhu nyegovém gori ogeny vszakojachkéh téla naszladnoztih: vu ov ogeny pelyaju vnógi ztareshi détczu szvoju, koju akoprém ne hotoncze, véndar priliku dajùch, aldújû ovomu Bolvanu, kojemu vnógi drùgi jednáké m náchinom aldove szvo-

je na pogibel postènya, szrameslivozti y chiztòche dragovolyno nosziju: ovém pako vszém, za nuternya zpoznanya chizto podushiti, jeszu na ztràné oni Aldovniki, koji szvojémi zaglushlyivemi Musikami na tuliko vsze zkup zaglushùju, da niti chùjù, niti vidiyu, kajsze déla.

Jug. Poleg vszega toga mochisze je tam posteno zadersàvati.

Mat. Nekojém, y jako zpametném, dopùztcham . . ali — proszim, kaj moremo od onéh szùditi, koje vídimo, dasze vu iztéh szvetéh méztah nedoztojno zadersàvaju? jelisze oni vu ovakovéh méztah doztojneshe, y postenéshe zadersàvati budù mogli?

Jug. Pak, gdozté vi, prez zamére, koisze podúfate ovakova govoriti?

Mat. Jaszém Diák, koi moje skòle zvershil jeszem, y po szvétu ischem mézta, kadésze med lyudmi dobroga dersànya naztániti budem mogel.

Jug. O! bene, bene! ergo Domine Studiosus!

Mat. Ita profecto!

Jug. Prez dvojmbé primae Classis in omnibus scholis?

Mat. Eminens!

Jug. A! to je lépo, to je bvàle vrédno! ako morem vu chém pomochi, drágomî bude . . . Jaszém vu velikéh hisah znan, akobi kam za Kluchàra, ali Piszàra, ako znàte lépo pìszati, hoteli preporuchenî

biti, ja vasz szegurno hochu preporu-
chiti.

Szmol. Gozpone! najteszî glàvu tréti;
ov szám szebe vech kak za Piszàra prepo-
ruchiti more; argà na czente ima ovdé!
(*kàse na chelo*)

Jug. Nebi szúdil.

Szmol. To morete lahko zeznati; ar
on vam je takov chlovek, koi iz rachùnov
y zvézdh vsza presheztna, y budúcha ze-
znati more.

Jug. To né mogùche! arszém y ja po
skòlah hodil, pak toga neznam . . med-
tém toga, Domine Studiose! kajbi od me-
ne znali povédati?

Math. (*poglèda v-nebo, y broji na
perzte*) Malo dobra! nezamérite; vizté od
plemenitéh, y premogúchnéh Ztareshéh:
kakti Diák bìlizté vszigdàr v-tretjem redu:
tuklisze, razbijali, y poleg vszéga toga
gizdavi bìli . . gledèch na Roditele vashe,
puztchenizté po skòlah iti; ar je znano bì-
lo Navuchitelom vashem ono obchinzko
premogúchnéh Ztareshéh gevorènye: da
détcza nyihova, akoprém nikaj znala ne-
budá, véndar oztàneju Ròda, y plémèna
poglavitoga; zàto puztiliszú vasz ovak odrá-
zti z-praznum glàvum; arsze od ovakvéh
male, ali nikakove haszné Domovina ima
nadéjati, kak da broja povekshaju onéh,
koi nyoj na terh, y nikakovu dìku jeszu.

Szmol. Gozpone! ov yam po Vrasje
zafrigà va!

Jug. Zgáďya nekaĵ, zgáďya!

Mat. Kadaztĕ skóle zvershili, y pocheli szablyu paszati, onda nigdo oholneshi, nigdo obzojnĕshi od vasz néje bil . . . Opraveztĕ prebirali, Komediĕ, Báli, Pileari vsziszŭ vasz puni bili, da vre Ztareshi vashi nemogŭchi zmáġati, preztaliszŭ na vasz troshiti; odkuda pocheliztĕ dúġe délati na budŭche vashe Otchánztvo.

Jug. To drugach nĕ; arbi Ztareshe móralo szrám biti, dabĕ szin nyihov raztergan, y podrápan hodil.

Szmol. Ne, Gozpone! ne: negobi nye szrám biti móralo, daszŭ ovakovu potiru hise, y plemena szvojega odhránili, y odrazti puztili, ter za mláda nĕszŭ zla nagnyenyá vuzdali, y k-dobru privŭchali.

Mat. K-tomu od gizdozti hodite od jedne do drŭġe Velikashev hise, pak, akosze szamo z-Hauszmajztrom kadé zpomínate, vresze pred drugĕmi díchite, daztĕ pri jednom, ali drugom Velikáshu vu oszebujném poszlu bili: zadnyĕch dobiliztĕ vólyu osenitisze, da ovak péneze, ne pak senu dobĕte, y kajtisze nijedne vrédne dobiti neŭfate, (arszŭ vre vszém vashi vétři, chalárnozt, y praznozt gláve znana) záto (*rechemŭ vu vŭho*) radibi zaszlĕpiti Kuzmana za kchĕr nyegovu, kajti je jedina, y bogata: — jeli némam pravo?

Jug. Ovo zadnye na tuliko, da móram szúġiti, da neszamo presheztna, nego y budŭcha vam znana jeszŭ.

Mat. Vsze po malo! vsze po malo!

Jug. Proszím vasz, moj priatel! potrudétesze jedno malo k-meni, dasze nadalye od toga z-vami zpomènem . . . Nezaméète! (*odidú*)

Izhod IV. Szmolko.

Ovi dvà mòraju jako veliku zkrovnozt imeti, da je on nyemu nekaj vu vúho pri-sheptnul, ov pak onoga k-szebi odpelyal, dasze lehkshe zkupa zpomèneju . . . jedno malo bi seel znati, ali naj bude: od mene, szúdim, ní nikaj: za drugoszí pako glávu tréti bi bedazto bilo; arszém y tak szréchen, da vszigdé dobro nadójdem . . . Idem ja rajshi tomu Diáku obechánéh skornyh krojit, bude zpametnéshe, kakszí za malo dobra glávu tréti.

*Izhod V. (Jugovicheva hisa) Jugovich,
y Mathiash.*

Jug. Vitzté mene tak zmalali malo pré-di, da bolye ní mogúche szamomu meni mene poznati; y zato seelbi ja vasz vu tom poszla na moju rúku imeti, y dabi vi meni Kuzmana za nyegovu kchér nashnúbili; ar, ako nye nedobim, dasze zdúgov kulike zkopam, zdvojiti budem móral.

Mat. Ovo je tesko zvershènye; ar Kuzman je chlovek tverd, zkúp, szvoje gláve, y k-tomu vu bogatztvo szvoje jako zalyüblyen.

Jug. Ali vi znáte, y morete znajti nàchina ovo nyemu dopovédati.

Mat. Izkati nàchina morem, ali znajti je szrécha; ar vólyu chloveka, kambí hotel, obernùti niti znánye, niti móch imam . . medtém toga za vólyu vashu tental budem vsze nàchine.

Jug. Akomí to oprávide, vékivéchni pri meni krúh, y opravu imate.

Mat. Na jednom, y drugom hvála! ja nikaj za platchu, nego za vólyu, y haszen chiniti navaden jeszem.

Jug. O! dabi mî mogùche bilo Mishu biti, kada vi z-nyim od toga govorili budete, rajshi bi, neg neznam kaj; arszém jako selyen szàm chuti, kajda govoril bude.

Mat. Vu tom bi vam prédi pomochi mogel, kak obechati, da vam povolynoga kaj oprávim.

Jug. O! drági priatel! proszim vasz, dajte mî povéchte: meni dozta bude, szamo daszàm chul budem, kaj od mene miszli, y kak govori, dasze potlam ja po tom ravnati budem mogel: dajtemí povéchte, ako je kakov nàchin mogùchen.

Mat. Neznam . . . menisze vídi (*ischuch okol szebe trávú, govori*) da josehe imam jedno percze od one tráve, koja chloveka nevidnoga chini.

Jug. O! drági y lyublyèni priatel, dajtemíjú, ako imate, ja vam na véke zahvalen budem, y vasz vech kak za Proroka dersal.

Mat. Ovo je ravno jesh jedno percze, ovosze móra pod jezikom dersati óndé, gdé hoche gdo nevidlyiv biti, y na 'miru vu jedném méztu oztati, nitisze z-mézta negibati; ar drugach ne vasz, nego vashu tenyu bi chlovek zpazil, y ovak vsza noria bisze pohabíla.

Jug. Budite szegurni, da vam ja kakti czépecz na méztu ztál budem.

Mat. Anda dobro! ovo vam je! chuvajtejú dobro, y kada Kuzman k-meni dójde, berzójú pod jezik poztavéte, y vu jeden kút ztanite, vérujte meni, da vasz videl nebude.

Jug. Gda pako to bude?

Mat. Ja vezda taki idem k-nyemu, y budemgá proszil, da chez jeduu vuru k-meni dójde: vi pako mórate jedno malo pred nyim k-meni dójti, y onda vamsze selya zpùni. (*odide*)

Jug. Ovo je jako lépi nàchin chuti, kaj drùgi govori, y vidéti, kaj chini: szrécha, da ovakova zkrovnozt ní vnoгém znana; ar, kulikobi nekojém hasznéla, túliko y ztò puti vishe bi drúgém skodéla . . vezda idem po mojem poszlu, da y ovoga zvershím, y drugoga nezamudím.

Izhod VI. (Hisa Mathiasheva) Mathiash, potlam: Kuzman.

Mat. To je iztina, da je ovo jedna shupla glàva, ter jedna z-med onéh, koji-

szû vnogo po Skolah troshili, y malu haszen izneszli . . y ovo je jeden zmed onéh, koji drugach nikaj nevérujû, doklam po nyihovoj vòlyi vsza ideju, ali kaksze berse vréme y szrécha oberne, pripravni jeszu szebe vu vszàku bedasztòchu napelyati puztiti, szamo da kakovu od onud haszen chûtiti mogu . . ov je tulikajshe takov; arsze je chizto lehko vputiti dàl, da more po jední tràvi nevidlyiv poztati; kajtigà szila pritische, y vu tom polehschiczu najtische ùfa . . aligà ja zplatim tak, da nigdár vishe takovém bedasztòcham véruval nebude.

Kuzm. No! Gozpon Diák! jaszém ovdé!

Mat. Naj prilichnéjeztê doshli, moj Szúszed!

Kuzm. Tomîje jáko drágo, akoszém potreben, y morem szlúsi.

Mat. Mala szlusba! ali velíka noria!

Kuzm. Chizto dobro; arszém ravno vezda na norie jako prikladen; arszémsze v-Kaptolomu takvòga dobroga ztàroga Vîna napíl, damî vsze sile igraju: szúdim, da ovo móra josh od onoga Vîna biti, kojegaszû negda Kранyczi zváli: Verdegata Bajn!

Mat. To mî je josh dragshe, daztê tak zevzeti na norie; hochemo y mi jednu imeti.

Kuzm. Kaksze zove? . . vàn z-nyum!

Mat. Jugovich mē je proszil, da bi vasz sznùbil, dabimû vashu kchèr dàli za tovarushiczu.

Kuzm. Nigdâr bedazteshe né mogel miszliti.

Mat. Kajti mî pak nikak mîra nî dâl, móralszêm mû obechati, da vasz na to sznúbiti hochu. . k-tomu seel je szâm poszlushati, kaj vi vu tom poszlu govorili budete, y jaszêmgå vpútil, da imam takvâ trâvu, koju pod jezikom dersèchi nevidlyiv poztâne. . ovu od mene je vzèl; zàto, kada on vu hisé bude, taksze derse-te, kak dagâ nebi vidéli: à na vsze moje réchi tak odgovârjajte, da bude dozta shnofati imel.

Kuzm. Nigdâr lepshe Komèdie: vérujte meni, dagâ tak zplatím, kak valya. . gda pak bude ta Komèdia?

Mat. Vi vezda mahom domov odidète, y chez pòl vure nazadsze povernète: za toga on vre pri meni bude, y onda pochnemo nashu igru.

Kuzm. Ako vezda nepokàsèm, kajszêm ja, tak nigdâr drugda. . idem berse domom, da z-vszéh mojéh ladlinov zberem, kajgod je gdé pameti, dajft ovdé zkramàriti morem. . . ha! ha! ha! nigdâr lepshe norie!

Izhod VII. Mathiash (szâm)

Ovu Vuruszêm dobro navil: kadasze zpuzti, bude ishla, túkla, y bíla, da bude dragota poszlushati: vezda nikaj nefall, kak onoga Gimplna k-rukam dobiti: kaj

berse . . on nezfali drugach, zvan ako je vre kadé trávnu probuval, y zpazil, da je vkanyen . . zkorô daszêm bedazto vchinil, daszêmjû prédi nyemu dâl . . o! dobro je; ono ide szim: ovakvé veternyâke chlovek more vu vsze vputiti.

Izhod VIII. Mathiash, y Jugovich.

Jug. Malo je falélo, da nészêm zake-sznél: y bilbi morebit, daszêmsze nî paschil pri Gozpodinu Szmukovichu nekaj zkrovnoga kaj berse písziati.

Mat. Ravno prav, y dobrozté doshli; arsze na zkorom nadéjam Kuzmana k-meni.

Jug. O priatel! jasze vre vezda veszelim, kak ja v-kùtu budem ztâl, y on mene nebude vidél.

Mat. Y ja komaj chákam, da môch moje trâve vi chûtiti, y ja vidéti moremo.

Jug. Kulika budem ja mogel po ovoj trâvi chuti, vidéti, y zeznati! Oh! ova meni josh takvû szréchu prezkerbî, damf vszi nenavidéti budû mórâli.

Mat. Vsze po malo! vsze po malo! nikaj nâgloga néma dobroga koncza! (*zpa-zi Kuzmana, y reche*) Ide, ide Kuzman: trâvu berse pod jezik! (*Jugovich dene trâvu pod jezik, à Mathiashsze vchinî, kak dagá nebi vidél, y reche*) Gdézte? . . tam v-kùt ztanéte, paksze niti negenéte, dok neodide.

Izhod IX. Kuzman, y perveshi.

Kuzm. Dober dãn, Gozpon Diäk!

Mat. Dober dãn, drägi Szüszed! drägomî je, daztésze k-meni potrudili, dasze med chetiremi ochmi zpomënemo od jednoga dugoványa, koje vam, y drugém dvém veliku szréchu doprinezti more.

Kuzm. O Gozpone! gdésze kakova szrécha vloviti more, ondészëm ja z-vsze mi petemi pripraven.

Mat. Ztém bolye: andasze úfati morem, da vu poszlu mojém napréduval budem.

Kuzm. Szamo vãn z-nyim berse; arszëm denesz na vsze gotov.

Jug. (*Za szé muchèchki*) Dobro úfanye! akomû ov z-noszom nezavîne, nechemû nigdo. (*za toga Kuzmansze szrákne, y na Jugovicha plyune, on pak muchèch reche*) ala! praszecz nekakov, pakje ravno nà mé plyunuti móral!

Mat. Anda dobro! Gozpona Jugovicha, nedvojím, dobro poznate.

Kuzm. Vémgâ vszâki kuchish pozna, pakgâ ja nebi poznal!

Mat. Ov drugach od poglavitéh Roditelov, vezda kakti na szvû rûku sivúchi, nakànil je szréche szvoje ztálissha pobolshati.

Kuzm. Y vréme bi mû bílo vre jeden pût: alibi zkupa pamet, y dersanye móral pobolshati; ar zaizto vesz, kulik je, né shnofa duhána vréden.

Mat. A! toga negovoréte; on je véndar plemenitoga Roda.

Kuzm. Kaj haszné plemenschina, ako nit Bog, nit Kràly, niti Domovina iz nyega haszné imeti nemore . . plemenschina je prazno ime, koje niti hràui, nit opràvlya chloveka . . szerdcze plemenito, dersànye dréchno, návuk potreben, prikaldnozt k-szlusbi Domovine, y marlyivozt jeszu, koja iztu plemenschinu plemenitu chinìju.

Mat. Alisze on véndar chinì prikaldnoga; ar z-vrémenom bude josh dober Prokurator.

Kuzm. No! toga nam je potrebno joshche, y tak je téh Priszestnikov, Piszàrov, y Pravdoznanczev tulika szila, da nimamo zkorò mézta, kambì plyunuli . . (plyune na Jugovicha) pak kajbi on za jeden Prokurator bìl, koi josh Porkush Juriush nit za rep prav nì prijel, niti morebit znà scribo cum calamo.

Mat. Kakje goder: on je véndar selyu dobil osenitisze, y ovak ztálìsh szvoj pobolshati.

Kuzm. To jezt: iz szlame vu koprìvje lechi . . proszim ja vasz, kojabi nyega vzèla drugach, zvan akobi miszlila, dasze poleg vezdashnye návade (kojajsze jako chez perzte gledì) kadajajsze bi vidèlo, od nyegasze szvojvolyno razpìtati bude mogla? (plyune na Jugovicha)

Mat.

Mat. Ja véndar szúdim, dabi vnóga plemenita divojka k-nyemu privolyila; ar je lépoga ztrúka, poglavitoga Roda, y bogatéh Ztareshéh.

Kuzm. To je vsze prav! lépo je télo, ali na nyem gingava, y prazna gláva . . poglavitoga Roda, ali ovoga z-szvojem dersanyem' je tak vre zaherdyavél, damú je komaj pridovka poznati . . bogatéh je Ztareshéh: ali je vre jednu poloviczu Otchinzta zadusil, drugu poloviczu lahko raztepe, vétre délajuch, kopove y jágare dersèch, jahàche hrànech, y tak dalye! (*plyune na Jugovicha*)

Mat. Ali, ako divojku dobi, koja premogúcha bude, lahko vsze dúge zplatì, y doztojno sivéti bude mogel.

Kuzm. A gdé je takvá, koja, ako je premogúchna, nebû potrebuvala takvòga, kojemu, ako v-moshnyé falelo bude, barem v-glávè nezfali. (*plyune na Jugov*)

Mat. Poztavémo, dabimúsze vasha kchì dopála, viztè bogati, ona jedina, bi mogli szebe, y nyu széchnu vchiniti.

Kuzm. Gozpone! kajztè obnoreli, ali z-mene norcza imeti hochete?

Mat. Niti jedno, niti drugo! nego to je práva iztina, dasze nyemu kchì vasha dopàda tak, da je dokonchal nyu od vasz po meni prosziti.

Kuzm. Dabisze ja kòmu yu to vputiti puztil, vekshi bi norcz biti móral, neg je

On szám. (*plyune na Jugov*) Kaj stimate, da on moju kchër, à ne moju moshnyu sznùbi? ò! znám ja dobro takovéh habi-kruhov miszli! komaj iz skòlh izideju, komaj pochneju malo scribo cum calamo, vre miszliju kade koju divojku zaszlépiti, ter-sze z-nyeinem blágom oseniti, dabi tak na Bále, Pileare, holberczvelfe, Alamude oprave vishe troshiti imeli: y zato, ako nikaj vech nemáju, kak one dúge hlace, koje ober pupka véseju, vresze zgledáva-ju, dabi kakvù bogatu dobili . . ali — za dobru, tihu gazdariczu, drugach pri ma-lom imetku, nepítaju . . gdébisze pak tu-like bogate zmágame, dabi vszakomu jedna na dél dójti mórala? ovakovi zalosaji je-szu rédkí, pakszû y za one, koji v-glávè y v-moshnyé szoli imaju. (*plyune na Jugov*)

Mat. Ja neszúdim, dabisze vi úfali vashu kchër za kojega vekshega, y presti-manéshega vdati, pokéhdòbh je Purgar-zkoga Roda, y priprozto zvuchena.

Kuzm. Kaj? priprozto zvuchena? pro-szim za odproztchènnye! hodila je ona tri léta na kamenita vrata: navchilasze je tam strikati, malo shivati: z-vszakojackum szvilum szerdcza nashvavati tak, daszû v-je-dném tri: Katekismusha znà tja do gla-vnéh gréhov: písati znà chizto dobro, sza-mo dasze pritesko ehtéje: vszega znà do-zta dobro, szamo prezti malo. (*plyune na Jug.*)

Mat. Toje dozt za purgarzke kchère.

Kuzm. Pak kaj stimulate, dabi taki Jugovicha vzela, dabi szréchna bila?

Mat. Y krúto! poztálabi plemenita, bisze z-vekshe mi pajdashila, navchilabisze vladneshi náchin sivilénya.

Kuzm. Najte, najte, proszim vasz, te szréche brojiti; imamo síve péde takvéh, kojese iz Purgarzkoga ztálissha med plemenite zakerpale jeszu: kak síveju? kaksze nosziju? kaksze prenavlyaju? kak dabi z-porczelána bile! . . . od gizdozti raztesúsze jeden klafter dalye, kaksze z-poplumom odeti mogu! . . . od chalarnozti napuhávajusze bolye, kak velike gozpe! . . . kojém predi jedna iz Parkála kiklyieza za veliki kinch je szlúsila, szad nemogu nyim tovarushi zmáhati pénèzh na vszàke nôve mode, koje one ali z-oka, ali z boka imeti móraju, na tuliko da od szàme oholnozti nevídiju, daím chez razderte krove godina káplye na nyihove szvilne oprave . . . pak je to szrécha?

Mat. Tomuszú zrok tovarushi, koji ova prepuztcháju na porushénye hise, y ámetka délati.

Kuzm. Imamo vszakojachke péde ova-kovéh zakonzkéh, pak kakovím je glász?

Mat. Szúdim, da dober.

Kuzm. Nich prevech! proszim vasz, moreli ondé dober glász biti, kadé jeden plemeniti, koi nikaj né probal, nikakvú

szlusbu Domovini vchinil, od gizdozti, da je plemenit, nèche drugach Domovini szluzaiti, ako taki veliku chazt nedobi, ali vszako léto dvé stenge vishe nekoràchi? zàto oztàvi malu szlusbu, kajti néma tuliko na léto plàtche, kuliko je on kader potroshiti: odide na szvoje imànye, ondé szim tam lomàche, zjahiva konye, gùlyi kmete, zvàdya gozti, zadnyìch iz szàme veternozti ošenisze, y drùgo nikaj od szvoje szréche pokazati néma, kak ječen Minush détoze, koja denesz zutra zbog pomenykanyà dobroga odhrànyenya jednàki divjàki budeju, kak je y Otecz . . jeli ovo dober glàsz? (*plyune na Jug.*)

Mat. Iztina je, to nê dober glàsz, ali je malo takovéh razzipnikov!

Kuzm. Maloìh je, ali y oniszù Domovini prevech . . dapache ovakoviszù zrok, da Domovina nasha vu Véri, dobrom deršànyu, y negdashnoj diki vsze po malo prepàda. (*plyune na Jug.*)

Mat. (*za szé*) Ov chlovek nemòra szlamu vu glavé imeti; mórangà malo razdràsiti, dasze chizto zgovori (*proti Kuzm.*) To nemore biti.

Kuzm. Gozpone! jasze chúdim, da vi drugach zpametni, toga nevidite, ali vidéti nèchete . . nélì iztina, da nashi promoguchnéji Domorodczì détczu szvoju vu ztranzke Orszàge vu návuk poshilyaju . . nélì iztina, da ova tam szlobodnésha jeszù; ar nészù na ochih Ztareshéh, rodbi-

ne, y priateľov, kojibi vekshu zkerb na nye za nikaj imeli, kak ztranyzki Navuchiteli, y paziteli za neznam kakovu plätchu? néli iztina, da ovakovi dechäki josh szämi szebe ravnati neznajúchi, lehkosze od hmän pajdashev vu vsze vpütiti puztiju, kam nye vólya y selya pelya? andasze y predi vszakoga zla, kak dobra navchiju? ovak puni ztranyzkeh falingb, y düha praznoztí döjdeju vu domovinu szvoju, ter kásejn doma z-chíni, kuliku szilu noväczh troshiti, mórali jeszu Roditeli, dabi Színi nyihovi onu ztarinzku domovine szvoje, y dobroga dersänya szvitu szvlèchi, ter novu poleg mæde iz neizbrojenéh kerpiczh vszakojachkeh falingh zpletenu, kak-ti Harlekini oblèchi y domom donezti mogli. (*plyune na Jug.*)

Mat. To joshche nì zadovolyen zrok porùshenya Domovine.

Kuzm. To je szamo pochetek; ar kaksze pochne vu Orszägu premenyati ztarinzka narodna noshnya, vresze po malo kässe, kakov düh neztalnoztí je vleznul vu domorodcze, po kojém na dalye pochneju premenyati ztarinzku návadu dobroga dersänya, zákona, y lyübavi blisnyega, y zadnyich naztänisze med nye ona neszréchna selya laztovitoga dobra; kadasze vszäki za szvoje, ä nigdo za obchinzko dobro zkerbì. (*plyune na Jug.*)

Mat. Niti ovo nì joshche právi zrok.

Kuzm. Poglejmo Tiroleze! oni oztàjù vszigdar pri ztarinzki návadi noshnye y dersànya, y po tom kàseju vu vszakoju prìliké, daszù ztálni vu Véri proti Bogu, vu vérhozti proti Czeszaru, y lyùbavi proti Domovini.

Mat. A! tomusze né chuditi; on národ keshno vu pameti dozori, nitje tak vuchen, y razszvétchen.

Kuzm. Anda móra jeden Národ vuchen, y razszvétchen biti za prepazti vu vsze mogùchue falinge? . . ja pak szuprotivno nahádyam; ar kojiszù Domovini pogibelnéshi, jeli vucheni? ali szamo razszvétcheni? ali chizto nevucheni? menisze vídi, da oni, kojiszù dobro vucheni, jeszu kakti trézni, koji znadù, kaj chiniti móraju, y onak chiniju . . Kojiszù razszvétcheni, jeszu kakti na pól pijani, koji pred dimom gizdozti y szlabòchum pameti niti dobro, nit zlo prav vídiju, y zato szím tam lomàtchu, ter kajgoder vchiniju, szùdiju, da je zpametno; kajti nemo-gu prerazmeti . . koji chizto nészù vucheni, jeszu kakti zevszema pijani, y ovi ali vu szvojem míru, y návadé drémlyeju, ali, ako kaj vchiniju, nemoreímsze tak zamériti; ar némaju pameti vu rukah szvo-jéh. (*plyune na Jug.*)

Mat. Ova prizpodoba je zaizto prilagodna, y razumna.

Kuzm. Nemiszléte, dasze mi ztarinzki Purgari nebi znali razumno y razlosno zpo-

minati; ar mi znashli jeszmo, da ovakvî szûpijani, y razszvétcheni szvojvolyczi jeszmu z-vekshînum nikakvê Vére: od Duhovnéh nikaj nedersîju: iz zapovédih tak Czirkvenéh, kak y Bosjéh nortza délaju: posta-némaju kak y pszi: postenamû réch nigdar z-vûzth neizide, kakti Hajoshu: z-réchi; kaj trézni obdersâvaju, y chinê, to ovi ogrizâvaju, y zespotâvaju. . . gdé anda Zákona nî, gdé sziâma nî, kaj-sze dobra Krâly, y Domovina nadéjati more? O! dabi ono vezda pri nasz bìlo, kak je meni moj Vujecz Plebânush povédal, kak je bìlo negda pri Rimlyanéh! daszû namre imeli ostre lyûdi, kojeshû Cenzore zvali, kojishû pazili na dersânye lyudh, y vszu oblazt imeli malovrédne zpach tele kastigati: O! da je to med nami, kakbisze vezda vnógi prez razluke Chazti, Ztâlisha, ali Roda iz Orszachkéh hîsh, ali iz Turna na Zvérczéh zglédali! (*plyune na Jug.*)

Mat. Ovakovéh Cenzorov né potrebnó; arsze ovakvî jáchiju vu obchinzki szegurnozti, y szloboschini szvoje Plemen-schine, ali Ztâlisha.

Kuzm. Dozti zlo, da tak miszliti mogu. . . proszim vasz, ako vam jeden perzt na rúkê gnije, y vigâ nikak zvrâchiti nemorete, neligâ rajshi odrésete, kak dabi puztili gnyilóchu vu druge perzte, y czélu rúku dôjti? ovakovi szvojvolyni, y zlochztoga dersânya lyûdi jeszmu kakti gnyili

kotrig obchine, koji z-kém dugshe vu obchini prebivaju, z-tém vekshu pogibel z-deršanyem zpachlyivém drugém kotrigom Obchine donàshaju . . ove anda z-nepovoly-nemi protimbami vràchiti bìlobi potrebno; da ono zlo hmànye gnyilòche dalye nède na druge kotrige: ter ako protimbe nebi napréduvale, szúdim, dabi zpametnéje bìlo czéloga takvòga kotriga odszèchi, y chizto od Obchine odlúchiti, kak prepuztiti, da z-hman pèldami szvojemi, kakti kusném nàchinom drúge kotrige natepe, y czélu Obchinu pokvãri. (*plyune na Jug.*)

Mat. Ovakvìsze jàchiju z-oném Derketumóm Toleranczie, koi je od Dvòra Kraljevzkoga izishel.

Kuzm. Kajtè to rekli, kaj? kaj je to za jeden Derketrum?

Mat. To je Kràlyevzka naredba, dasze lyúdi razlúchenéh med szobum Zákonom preganyati neszμέju, nego da je vszàkomu szlobodno sívétì pòleg Zákona szvojega.

Kuzm. To je zpametna naredba! ali ja miszlim, da on Derketrum néma toga, dabi vszàki szlobodno iz szvojega Zákona norcza dèlal, pak niti szvojega, nit drugoga obdersával . . takvò oszméhàvanye y zamétanye Zákona zkoro pri nijedne Vére lyúdi, kak nashe, vídimo: ter ovakovéh szvojvolynéh nevèrnikov vezdashnye vréme szilu imamo. (*plyune na Jug.*)

Mat. Ali véndar y ova szila josh ni mogla opraviti, dabi Domovina na nikaj doshla!

Kuzm. Vibi mórali, Gozpone! jeden pút z menum vu kerchmu, gdésze Purgari zeztá u, iti, ondébi vi chuli, kaksze od toga nashi ztári Purgari diváné . . Néli iztina, da dé cza nasha, dok josh za návuk kakov prikladna nészú, vu naruchaju, y zkerbi Ztareshéh jeszu, od kojéhsze od mládcéh nògh vu ztràhu Bosjém, y dobrém dersànyu odhràniti móraju, ako hochemo iz nyih hasznovite Domorodcze imeti? . . néli iztina, daszú détcza, kakti opicze, koja, kaj chùjù od Ztareshéh, to govoriju, kak vídíu, tak chiníu? . . néli iztina, da, kaksze mláda shiba gerbavo, ali ravno razti pùztcha, onak odrazte? ovak y détcza, kaksze vu mladozti sivéti, govoriti, y chiniti navchìju, onosze vu nyih tak zakorenì, da vsze ono y vu ztarozti zaderstiju, y vu iztu kakti návavu nyim prejde? (*plyune na Jugov.*) Ova anda détcza dozpeju vu rúke onakvéh Ztareshéh, koji szàmi nigdar Boga nemoliju; iz Vére y sz. kotrígov norczaszí délaju: od Boga y Szvétczév nedoztojno govoriju: neszramne, y zpachlyive zpomenke pred détczùm zvekshinum imaju: pozte neobdersávaju: Duhovna gdé, y kak moreju, obpszùjù: Otci na jednu, Matere na drùgu ztràn na ochih détcze prekoredno sivùch, hman példa nyim dàvaju . . kadé ovakove návu-

ke, takove példa détcza vu mladozti zadobivaju, nebiliim bolye bilo, dabiim Ztareshi ostre nose vu rúke za zkonchati télo, kak malovrédne példa za Dùshu, posténye, y dober glász na veke pogubiti bili predali? pokéhdòbh ovakovoga malovrédnoga sivilénya návada taksze vu nyihovém szerdczu zakorenì, da vszém Navuchitelom vech popraviti né mogúche, kajszú malovrédni Ztareshi pokvárili. . . jelisze anda nimamo bojati, da zpodobnu razpuztcchenu sivilénya návadu ova izta détcza détczi negda szvoji, y ova na dalye odvetkom szvojém neszréchno napajala budú? ar né mogúche, dabisze Janczi od Vùkov lègli: . . jeli nezréli ovak Domovina k-porushenyu szvòmu? (*plyune na Jug.*)

Mat. Pomozimî szvéti Mathiash, vi, Szúszed! mòrate vech kak Kerznár biti, da tak mudro govorite . . ali miszmdò chizto v-drùgi zpomenek zashli: dajteda vi meni povéchte, kakszmdò dalko mi vu nashém poszlu za Gozpona Jugovicha?

Kuzm. Ako nészmdò kuliko nazád, napervo chizto nikaj . . y zàto povéchte vi nyemu, dabi on mòral josh tuliko léth vu skòlah razdréti, kuliko je vre potroshil, doklambi k-takovi pameti doshel, dabi szebe ravnati znal: à za takvé, koji számi szebe ravnati neznaju, nî Sena; ar niti nye, nit détczè ravnati nebi znali, kaj vu ztalishu zakonzkém je ne szamo hasznovito, nego y potreбно . . vi pak, Go-

zpone! nepůtchajtesze drugi pút vu takvé norzke poste, da nebi y vi kaj pod nòsz dobili: ar zaizto za takvû miszel obodva nìztê vrédni, kak dasze chlovek ostroszrakue, pak vam, y nyemu v-zúbe plyúne (*plyune na Jugovicha, y reche*) Z-Bogom! (*y odide*)

Mat. Afa! Grobian nekakov!

Izhod X. Mathiash, y Jugovich.

Jug. (*zplyuné vån trávú, y reche*) Pfi! teremtete, prokleti Shintar!

Mat. Kaj vam je?

Jug. Je! kaj mî je? poglejte szamo, kakvòga je prazcza z-mene napravil!

Mat. Cdo?

Jug. Ov Oszel ztári: nut! kakmê je vszega od nògh do glàve poplyuval.

Mat. Ha, ha, ha! to je za vczerknuti od szméha, pak kaksze je to pripetilo?

Jug. Ah! kajmê pitate? jaszém ovdé v kutu ztál, on pak, kadamû je na pamet doshlo, plyunul je na mé, y vszega mé je poplyuval. . . ochi, zúbi, vùha, oprava vsze je jeden hràček, y jeligà neszrécha noszila ravno vu on kùt plyuvat? nimî tuliko za drugo, kak za opravu!

Mat. Zakaj nìztê dolé pochebnuli?

Jug. Y toszém vchinil, ali mî je ravno onda v-zúbe plyunul: y kakvûszém goder figúru napravil, ravno kak dabi mé vidél, vszigdàr mé je zgodil.

Mat. Ha, ha, ha!

Jug. Ah! Vràgalisze szmėjete?

Mat. Ha, ha, ha! to je lépa Kome-
dia.

Jug. Nigdàr vishe nebudem tu proklētu tràvu pod jezik metal; ova ali nemòra tu jàkozt imeti, ali mòra vszakoga k-szebi vléchi . . oh! dabisze szamo zhog mojéh hràchkov nad tém Groblianom zfantiti mo-
gel, rajshi bi, neg neznam kaj.

Mat. Puztete to za vezda, ja vam szàm nàjdem prìliku k tomu, dasze poleg vashe vòlye z-fantite; ar je y mene grobijanzki zbantuval.

Jug. Oh! szamomì ovdé pomozéte, on-
da vam nigdàr vech neprìlichen nebudem.

Mat. Dobro! ja vam nazkorom nàj-
dem prìliku, y povém nàchina: szamo
imajte poterplénye; ar vezda imam dru-
goga oszebujnoga poszla. (*odide*)

Jug. Jaszí pak idem oprave sznàsit, y
lècza pràt. (*záztor opàde*)

Zpelyivanye III.

Izhod 1. *Veszelkovich, Piszàrovich,
Jugovich, y Koprinovich.*

(*Ovi chetiri pri ztolu szédiju, y popé-
vaju vu jedni Kerchmi*)

Piszàrovich. **K**adszmòsze tu zishli,
Budmò jedne miszli!
Ej! Druse! pimoga
Tja do jutra béloga!
Rep. Vsi z kup. Ej! Druse &c.

Veszelkov. **V**eszelomû szerdcze!
Koi pije vincze;
V-tugi je batrivozt:
Vu neszréchi zablyivozt!
Vsi z kup. Ej! Druse! &c.

Koprinov. **D**oklam budem zeval,
Vu mê budem vléval:
Naj budû vsza na kraj,
Vino je zemelyzki Raj!
Vsi z kup. Ej! Druse! &c.

Jugovich. **V**inasze bûm vsival,
Y drugém napijal.
Bog sivi nasz y vasz.
Kîztê doshli gledét nasz.
Rep. Vsi z kup. Bog sivi &c.

Jug. Dajte, Bratja! hochemosze vsiti ověh dněvov.

Pisz. Y to dobro! do k-lětuũh vech ne-bude.

Kopr. Kajszi za k-lětu glavu teremo: rãzti k-lětu trãva, ali ne: szamo da je lětosz dobro.

Vesz. Prav imash! to je y moja regulicza! denesz vsijem, kaj imam, zutra, kaj budem imel: ako nikaj, pozutra budem ztrãdal.

Jug. Chuj! chuj! nekaj zvonì.

Kopr. To vu Farné Czirкви k-Blagoszlovu zvonì.

Jug. Pravszje je zmiszlil vezda, kadszũ veszeli, y norzki dněvi, Blagoszlove dersati.

Pisz. Najszĩ dersì: y tak drũgi tam nedõjdeju, kak ztãre babe, bogczi, y oni, koje vrs szvět je oztavil.

Vesz. Pravoli! ovi, kadaszũ chizto vïno mladozti szvoje szvētu alduvali, vezda ztãre drosdye Bogu ponũdyaju, ter za ztãre grěhe pokõru dělaju.

Kopr. Kaichête? chlovek mõra vu vszãki dobi kakvũ takvũ zabavu imeti.

Izhod II. Mathiash preopravlyen, kakti Tergovecz: perveshi, y Hanzl.

Mat. Dober vecher, moja Gozpoda!

Vesz. Bog daj! odkuda?

Mat. (Szãm za szé) Y ovdé je pak Jugovich: ovo tepche mõra vszigidé bitì, pakgã zplatim.

Kopr. No! kaj neznate, odkudzté?

Mat. Znám dobro, negszém ravno mi-
szlil, jeszemli z-menuum kaj pénèzh vzèl.

Pisz. Ako szamo dozta imate, ovdé na
nashéh Ostariah mòra chlovek y ono, kaj
ní pojèl, y kaj bi zutra móral jéztì, na-
pervo platiti, y to duplit!

Kopr. Proszim, proszim pervich: od-
kuda? da známo, z-kémsze zeztati szréchu
ámamo.

Mat. Jaszém Tergovecz iz Banàta, ve-
zdasze vràcham iz Terzta, kadészém vole
prodal.

Pisz. k-Veszèlk. (Muchèchki) Aha!
ovotì je tuzta pechenka, hochemo gledèti,
dagà kuliko ozkùbemo. (*proti Tergovczu*)
Szedéte, priatel! k-nam, hochemoszì ovo-
ga dnèva veszelo vsiti, y tak je Fashénk
vezda.

Mat. To je naj bolye, da je chlovek
vszigdàr mertuchlyivo veszel; to vnogo
chinì k-zdravju, y dugomu sivrènyu.

Kopr. Kulikozté párov volòv prodali?

Mat. Ztò y deszet.

Pisz. (k-Koprin.) Chujesh, ovtì ima
pénèzh.

Vesz. Dobru czénu! nedvojim.

Mat. Nì vnogo dobichka, neg véndar
dozta.

Pisz. Kakszù vezda dràgi voli, szúdim,
da je pár z-párom preshel po 200 fl.

Mat. Tak nekak.

Jug. (proti *Piszar.* y *Koprin.*) Bratja! ovoga bi dobro bilo pri moshnyi nachèti.

Pisz. (proti *Jug.* y *Kopr.*) Dabisze szamo hotel z-nami igrati, bimû hoteli z-moshnyum malo zavinuti.

Vesz. Bratja! ja znàm kaj: navecheraliszmòsze dozta: denesz Bàla nî; hochemosze malo za krajshi chasz prekartati.

Pisz. To je szvèta miszel! Hanzl! Kerner!

Hanzl. Kej zasbàfajo?

Pisz. Odneszi vsze iz ztola, szamo flashe oztavi, pak nove karte doneszi.

Hanzl. (Pozprávlya) Precze, precze! bûm vsze perneszou!

Kopr. Szûdim, dasze y vi, priatel! z-nami za krajshi chasz igrali budete.

Mat. Kuliko je prilichno, za vrème prikratiti, nemaram . . kakvû igru?

Pisz. Holber czvelfe.

Mat. Gozpone! ta je prepovédana igra; ar je tak nevredna, da chloveka na bogechku paliczu zpraviti, alimû veliku ztràn imetka odñezti more.

Vesz. O! togasze pri nasz nî bojati; mi niti vnogo imamo, nit zgubiti moremo.

Mat. Ali y ono malo, kaj chlovek ima, poztavi na pogibel.

Kopr. Vu pogibeli je vszigdar: alisze zàto ravnati, y zdersàvati mòra.

Mat. Mòralbi! ali — koi je, kîsze nevusge, kad vnogo zgubi, miszlèchi, da

nazad dobi: ter kada vnogo, y z-vekshinum vsze poztàvi, vsze zgubi.

Jug. To je neszrécha! ako je pak denesz neszréchen, zutra more szréchen biti.

Mat. Kad vèch nikaj néma . . pokàsètemî jednoga iz igre szréchnoga, y bogatoga!

Jug. To nemorem: ali y maloòh je zèvszem neszréchnéh.

Mat. Ali y vnogi, koji denesz vsze zaigraju, zutra némajù z-chém obeda platiti.

Jug. (*szàm za szé*) Tosze je meni tuliko put zgodilo, da po tri dni nîszém Krajczara v-sepu imel. (*Hanzl dene karte na ztol, y odide*)

Kopr. Doneszel je kárte; szedémoszî.

Pisz. (*Karte mésha*) Gdò bude Bank dàval? (*y déli*)

Vesz. Koi pervoga Kràlya dobi.

Pisz. Gozpone! (*proti Math.*) vi imate pervi Kràlya.

Mat. Dobro! kulikosze poztàvlya vu Bank?

Jug. Petnajzt Ranychki.

Mat. Petnajzt? . . Gozpone! nashe igre czily je, szamo vréme prikràtiti: szúdim, da nijeden z-med nasz neigra, dabi hotel vnogo zgubiti, ali vnogo od pajdashà dobiti; ar tobi nevrédna postenoga chloveka selya bila . . ja nigdar neigram, nego za krajshi chasz, kada drugoga po-

szla nĕmam; zato nigdār vishe oĎ dvĕh, naj vech trĕh Ranychkov vu Bank, pet, shezt groshi na figūru, y grosh na proztu kartu nepoztāvlyam: ter to tak szvĕto der-sím, da za nichiju vòlyu drugach nebi vchinil.

Jug. A! to je chizto malo!

Mat. Gozpone! koi nezna, z-kakvĕ-mi trūdi novczisze zprāvlyaju, on niti ezĕne pĕnĕzh nezna.

Vesz. Kajsze budemo pravdali? naj poztāvi vu Bank, y na kartu, kuliko ho-che, mi poztāvimo, kulikosze nam bude vidĕlo.

Pisz. Naj bude y tak!

Mat. Kulikosze pūti karte razdĕlyiti mōraju?

Jug. Vszaki mōra dva puti razdelyiti: potlam more preztati, kad bū hotel.

Mat. Ovo nitje pravichno, niti poste-no! ar vszāki, kada pri dobichku bude, bude igral, doklam kaszu napūni, onda preztāne, y to je krivo: nego vszāki naj tri puti razdĕlyi, cheterti pūt naj figūre podelyi: onda naj szrĕcha dokoncha! ja drugach neigram.

Vszi zkup. Naj-bude.

(*Mathiash dene pĕneze v-Bank, deli kārte, y ovisze muchĕch igraju, y po redu pĕneze na Bank mecheju, y je mlyeju, kak koi zgubi, ali dobi*)

Izhod III. Dva Mùsi: Dervish, y Bukvich: y perveshi.

(Dva Mùsi dojdú vu hisu, zgledávajusze, priztúpé odzàd k-Igrashem, y kad Mathiash zmìr dobìva, chùdijusze, y po perszah túcheju)

Vesz. (Poztàvi na figúru, y krikne)
Pèt forinti!

Pisz. (Poztàvi na figúru, y krikne)
Deszet forinti! (Mathiash obodvoje dobì)

Derv. (Vudrisze v-persza, y muchèch Bukvichu reche) Glej, glej, Kume! kakvé tì lépe novcze ovi norczy gubê! (donesze Hanzl pol policha Vtna, y dene musèm na drugi ztol)

Bukvich. Neztójê nye dràgo: nészà hodili za nye na Pospun.

Dervish. Hodi, Kume! szedémoszi pit. (szédeju k-ztolu)

Buk. Jeszili vidél, kaksze igraju?

Derv. Jaszèm stimal, da je to, Bog znà, kak zpametna igra; arsze jê jáko Gozpoda igraju: pak vídim, dabisze toga nashi paktìri igrati szramuvali; ar k-tomu chizto nikaj pameti né potrebno.

Buk. To nì velika fura! menisze vídi, da ova igra je szamo za to zmishlyena, da, koi je szréchen, more drugoga chizto opleniti.

Jug. Deszet forinti na ovu figúru.

Deru. (*Vudrisze v-persza, y reche*)
Jej, jej! meni, deszet Ranychki na on
falatchecz papéra.

Mat. Gozpone! ja imam poldvanajzt:
kuliko vi?

Jug. Poldeszet.

Mat. Anda dvadeszet forinti szim.

Buk. Vidish, vidish, Kume! deszet
je poztavil, pak je dvadeszet zgubil: pak-
szî josh z-toga nikaj nedèla.

Deru. Najbi tî pak vezda Pospon plàchati
mòral, bisze z-músem za krajczar tergal.

Pisz. Petnajzt forinti na ovu figùru.

Buk. Vîsh, vîsh! pak je vén petnajzt
Ranychki tam poztavil.

Deru. Mùchi, mùchi! jeli jê dobi!

Mat. Poldvanajzt!

Pisz. Jedenajzt.

Mat. Trideszet forinti szim.

Buk. Dobro tî jê obchînya! y ov je
trideszet Ranychki zgubil.

Deru. Prav mù je; jaszêm mù pred
trémi dnèvi mòral dva dukate dati predi,
kakmî je na moju Istanctiu Dreketum na-
piszal: y totî né bìlo chernoga, kak za
chetiri perzte vu shirni... kak pravo, tak
zdravo.

Buk. Jaj! jaj! Kume! dabisze mi Mù-
si ovakvè igre igrali, bi nasz pune Orszach-
ke hise bìle.

Deru. Znashli, Kume! datisze mube leh-
ko v-pavuchinu loviju: à Szersheni pavu-
chinu predereju.

Buk. Bogmê ti je to iztina; Sziromâk môra na vszakom prelazu veznuti.

Mat. (ztânesze, zdigne kaszu, y Jugovichu reche) Gozpone! vitzê 50 forinti poztavili, y zgubili: kfbiszî razloga dâl, pak za vrême prikratiti po malo poztâvlyal, bi zpametnéje býlo . . Vitzê od vashêh Roditelov na velike molbe priatelov vashêh vchera komaj 200 fl. dobili, ove ztê ovdé zaigrali, da nebudete imeli krajczara, zkojembisze odkûpili, da vasz nebi pesz zazczal: nêli to saloztno? . . Moja Gozpoda! jaszêm z-vami postêno igral, y pravichno dobil, kak szâmi vidite, okolo 550 fl. znám, da vszâki z-med vasz naj zadnyi kra czar je ovdé oztavil . . ja, hvâla Bogu! pri takvêm imetku jeszem, da ludzkoga novcza, navlaztito po ovakovi nezrednoztî zgublyenoga, nepotrêbujem . . vitzê z-pênèzi hitali, kak dabî jezera dohodka imeli, y zato nêztê vrédni pomiluvânya, negô bolye oni tam mùsi, koji czélo léto komaj tuliko zaszlûsiju, kuliko szamo jeden z-med vasz denesz jednu vuru je zgubil . . zato vam, sziromaski Kumeki iz dobichka mojega vu pomoch sivrênâya vszakomu prikasûjem ztô Ranychki; morebit vi nye bolye preczényati znali budete, kak ova Gozpoda.

Derv. (kada prime pêneze, velî) Pô nizno hvâlmi.

Buk. (kada zto fl. dobi, reche) Bog

im pláti. (*obodvamú rùku kushneju, y nazad k-ztolusze povernú*)

Mat. Ovéh drùgéh 350 fl. dàm v-Spitàl, na pomoch sziromàkov, koji pogiblyeju od nevòlye prez pomiluvànya onéh, koji nochi prechùjù, zdravju skòdè, y novcze morebit krivichno zpravlyaju, da je na ovakoy nàchin prez haszne zaigrati moreju . . szùdim, da kajztè zajéli y zapili, josh platili néztè, niti imate odkud . . zato ja vsze zplatím . . Kelner!

Izhod IV. Hanzl, y perveshi.

Hanzl. Ner zashafajo!

Mat. Doneszi 6 butèlh Tokajera.

Mat. (*Doklam Hanzl ide po vîno, govori*) Hochemoszi ovoga dnèva dobro vsiti: najmre pak ja, koiszém tak jako szréchen bìl. (*Hanzl donesze butele, postàvi na ztol, y Mathiashmú reche*) Vezdamí povéch, kajszù ova Gozpoda, y Mùsi zatroshili, y kaj butelé ztojè? ja hochu vsze zplatiti.

Hanzl. Tizti Tokajer je ta nar fineshi: tizt je z-Ogerzkiga od szvetiga Tokàja: je dober, ino fin, lega zkuszte . . je vszaka butela po tri guldinerje . . tizto pa bude zverglo — zverglo (*broji na perzte*) tri pa tri szo shiezt, pa tri szo sziedem: pa tri szo desziet: pa tri no tri, bo zverglo pietnajzt: Kuszilo oszem no stier diesziet no piet krajczerjev . . bù zverglo vsze vkiup stier no dvajszet guldinerjev.

Deru. Vragmû je Kranyzki materi, ni-
ti brojiti nezna.

Mat. Ovo imash trideszet forinti: kaj
je zvishega ober tvôga rachûna, naj tebi
bude, da onomu dati mogel budesh, kltê
bolye rachunati navchi.

Hanzl. Ja, Gozpûd! tiztiga drobisha
bom she zrajtal: an pa tizta velka rajtin-
ga mî mochnò gre . . nebojo nech vech
zashafali?

Mat. Nech! plachenszi: odhádyaj!

*Izhod V. Mathiash y perveshi prez
Hanzlna.*

Mat. Gozpoda! viztê jedno malo za-
mishlyeni . . puztête to na ztrân . . naj
vam ovo za navuk bude, da teske trûde,
y sulye vashe nigdar na pogibel szréche
nepoztavlyate; ar ona je neztalna: k-to-
mu znáte dobro, da ova igra je prepové-
dana, zakaj anda ovu prepovéd preker-
shujete? akosze zapovedi délale budû, a
nigdo nye obdersaval nebude, dapache
oni, kojibi za obdersavanye zkoznuvati
mórali, szami takaj prekershuvali, kakvé-
sze haszné obchinzkoga dobra imamo na-
déjati . . ali — puztémo ova na ztrân! bo-
chemosze z-ovum kaplyum razveszeliti, da
zábimo na nashe nevòlye, y technéje po-
chivali budemo . . Nam vszakomu jedna
butêla, vam pak dvém, Kumeki! jedna,
vsiteszi y vi kaj dobra!

Obodva. Liepo, ponizno hvàlimo.

Deru. To je josh jedino musko veszèlye, da toga ni, bi mòrali poparati.

Mat. Natochémo kupicze! Bog sìvi nashega preszvètloga Kràlya, kòisze zkerbi za szréchu, y haszen Domovine nashe. (pije)

Vesz. (netèchno reche) Boggà sìvi, akoprém ja zkerbi nyegove nechùtim: akoszì szàm kaj neprezkerbím, od nyega malu szlusbu, plàtchu josh menshu imam.

Mat. Dabi vszi velike szlusbe, y platche imeli, koji za nyimi hlepìju, gdébisze szlusbe, gdé novczi zmàgali? navlaztito dabi vszaki tuliko dobìval, kulikobi zaigrati mogel. . . Jeli vam nebi ovéh 200 fl. kojeztè malo predi zaigrali, za pòl léta posteno sìvétì zadozta bìlo?

Kopr. Gdo pak za nikaj szlúsil bude?

Mat. On, koi Domovinu lyùbi, obchinzku szréchu ische, y z-dikum szvoje marlyive szlusbe je zadovolyen.

Pisz. Kaj zpàda na mè dobro obchinzko, ako ja szàm zlo ztojím?

Mat. Na vszakoga Domovine Szìna zpàda naj bolye; ar obchinzko dobro dhàdya od oszebnoga dobra vszakoga Domovine Szìna: akosze anda vszàki za lazto vito dobro nebude zkerbel, da koju ztràn imeka Domovini alduvati more, odkud ona zmàgati bude mogla, da vashe szlusbe naplatì? . . . moreteli pravichno potrebuвати, da jedna ztràn Domorodczev dan

y nõchsze zkerbì, da kaj Domovini za ob-
chinzke potrebchine aldúje, kaj vi malo-
vrédno, y razzipno z-druge ztráné potep-
zti budete mögli? ako vszáki szamo od Do-
movine pomoch chakal bude, à vréme
zahman troshil, preztáne obdéršavanye po-
lyadélanýe, zapuztìjusze Mestrie, zaoztá-
neju dobri návuki, zgubìju mòch zapové-
di, zadnyich vszáki Ztalish oszlábé: ali kak
dugo ovo terpelo bude? . . doklam ono,
kaj Predyi nashi z-velikum zkerbjum, y
trádmì zpravili jeszu, raztepemo . . à kam
potlam?

Jug. Nemarim, kamgoder . . rajshi za-
izto kakti Oszel trávu grizti, kak prez za-
dovolyne plátche Domovini szlústiti.

Mat. Barembi onda vekshu haszen iz
vasz imela, kak vezda; bi saklye noszili!

Vesz. Ja rajshi Kernýakom poztati, kak
nekuliko léth za 50, ali 100 fl. szim tam
landrati kakti pesz.

Mat. Barbi onda izvasz szlaninu imeli.
(dobi na jen pút glavu Szvinyzku, à Ju-
govich Oszelzku)

Deru. (preztrashen reche) Jesh! jesh,
Kumeee! glejte, glejteee, kakvêszu ono
ztvari, potrijê Krisno drévo.

Buk. (takaj preztrashen reche) Jej!
jej! meniñ, kaj je toooo? to je Bosja ka-
stiga.

Kopr. Je, Bogmé! ravnosze hoche Bo-
gu z-nami ove norie imeti. (pije, y dob)
veliki nõsz, primesze za nyega, y reche

Teremtete! ovszé zajde, vszáki dän funt
Duhàna prejde vu nyega . . to né drugo
to, nego czopria!

Pisz. Ha, ha, ha! ovoszû chudnovita
preobräsènya! ov ima Oszelzku, on tam
Szvinyzku glàvu, ovsze pak dersì na nye
szvojém noszom, kakti puràn. (*natochi-
szì, pije, y pocherne vesz: na to poch-
ne Oszel tulyiti, Praszecz krúlyiti*)

Deru. Glej, glej, Kume! kakti je on
tam pochernél, kakti Vràg, potrigà sz. Kris.

Kopr. Hahaha! Kakovszì pak ti India-
necz?

Pisz. Kakov Indianecz?

Kopr. Vènszì chern, kakti Vràg: na!
poglejsze (*dàmù zerczalo*)

Pisz. (*Pogledasze, y reche szerdit*)
Erdegata! to móra czopria biti: to je prá-
vi on Czigan móral napraviti; arszémgà
zpozil, da je vu kupiczu nekakvòga práhà
metal . . Togamù neoprozim: toszì ti,
Czopèrnyak! napravil? (*Vszisze zdìgheju
na nyega, dagá primeju; onszè pak na
szmert oberne, nakajsze vszi oszupneju*)

Buk. Kume! ovdétì Vràg szvoju igru
tira, ovoszû nyegvè hamulie.

Deru. Besmò, Kume! nebili y nama
kobiline glàve priràszle.

Buk. Bog oszlobòdi, y sz. Anton! bi
nasz Sene doma z lopatamf potùkle.

Deru. Hodmò berse, dokleszmò czéli.
(*iduch govori: Zàztor opadne*)

Zpelyivanye IV.

*Izhod I. (Hisá Szmolkova: Szmolko
szám)*

Ako je to iztina, kajmí je Szúszed Kuzman povédal, to je vrédno, dasze vu vsze Novine poztàvi . . to je véndar velika Kozlaria, kojuszû ovi dva iz Jugovicha napravili . . kakov je on Bivol bìl, dasze je dàl vu to vputiti, da jedna tràva nevidnoga more vchiniti! . . hahaha! jabi rajshi to zdalka bìl gledéti, kak tri dni pijan biti.

Izhod II. Mathiash, y Szmolko.

Mat. Zdravo, moj Szmolko!

Szol. Ravnoztémí prav doshli! preszim vasz, jeli iztina, daztê vi z-Kuzmanom Jugovicha tak lépo zplatili?

Mat. Iztina práva!

Szol. Hahaha! vezda vérujem, daztê vi jeden vragometni Shelman: on pak josh vekshi Bivol.

Mat. Hotel je nevidlyiv bití, y chuti nash zpomenek . . chulje y chùtil tulikajshe.

Szol. Hahaha! tomisze dopáda . . to je vrédno, dasze vu nash Protokòl pri He-

metschnaidaru za vékivechni zpomeňek zapishe . . Barem vezda morebit kuliko k pameti dôjde.

Mat. Tesko tak berzo! Ovakovi Galantóni jeszu kakti veternyacha puska, koja nepreztanczè ztrélya, dok y kuliko zrâka vu szebi ima: tak y ovi doklam vsze szvoje decharie nezeztrélyaju, nepochineju, nit dôjdeju k-pameti . . premislzíte, komaj je tak zpláttben, yre je novu beda ztòchu napravil; hr vchera po proshnyah szvojuh priateľov dobil je od szvojuh Roditelov spo fl. yre denesz nit krajczara néma.

Szmol. Ah! hodte z-Bogom! kajszúmú vkradyeni?

Mat. Zaigral je nye na holber czvelfe!

Szmol. Prokléta igralova joshche Domovinu na nika j zprâvi.

Mat. K tomu pochelsze je pregovârjati, da rajshi kakti Oszel trâvu grizti, kak Krâlyu y Domovini prez zadovolyne plâtsche szlusiti; ter na jen pût dobil je Oszelzku glâvu.

Szmol. (Odzkachi od nyega, prekrîsisze, y reche) Ah! hodte; to ní mogûche!

Mat. Vérujte meni, kîszêm z-nyim igral, y poleg bil.

Szmol. Hahaha! vezda idem taki, pak budem vszakomu povédal, da je Jugovich dobil Oszelzku glâvu.

Mat. Dobil je bil, ali je y taki zgubil, szamo da zpozna, da nika j nezna, y vu szé vlézne.

Szmol. Y to povém, y to povém! vech nemorem dersati vu meni; arbisze razpuchil: z-Bogom!

Izhod III. Mathiash (szám)

Ovo je takaj jéden z-med onéh, koji radi ludzke falinge razglashújû, szamiszû pak morebit vnogo vekshéh puni . . od drugoga poste nosziti znâ, â nëchesze zmisliti, da nebû tomu dugo, da y nye-gvá bedasztôcha na szvétlo izide, kakje od Vràga péneze proszil, ter na mézto pé-nézh z-korbâchem zglôdan, y z-teklovînyem zplatchen.

Izhod IV. Mathiash, y Jugovich.

Jug. Dobro, daszêm vasz ovdé nashel, drâgi priatel!

Mat. Odkuda pak vi, moj Gozpone!

Jug. Ja ravno vezda od Gozpodina Perdifuke, koi mé je proszil, dabimû vecheresz chasza prikrâtil; ar zbog Vulogov neúfasze na Bâl iti.

Mat. Tak niti vi nepôjdete?

Jug. Za vòlyu ovakvôga priatela lehkoszê zdersim.

Mat. (szám za szé) Menisze chini za vòlyu prázne moshnye. (proti Jug.) to je lépo, da priatele tak prestimavati znâte . . kakztê pak vcherashnyega dneva zprevodili?

Jug. Dobro, y veszelo!

Mat. Radujemsze, daztê zadovolyni.

Jug. Tak chizto nészêm; arszêm malo neszrêchen bil vu igri.

Mat. Vu kakvi? *Jug.* Holber czvelse.

Mat. Gozpone! Gozpone! puztête vi takvû igru na ztrân.

Jug. Zakaj? igra je postena.

Mat. Postena, ali prepovédana, y jako neszrêchna.

Jug. Vendarszejû z-vekshinum igraju.

Mat. Najsze igraju, koji zapovédi obdersavati nêcheju, pak neznaju kam z-pénezi: za vasz je vszaki Krajczar potreben. . . Czeszar bi naj bolye vchinil, dabi takvû ostru zapovéd ván dál, da vszaki, koisze z-med Velikâshev ovu igru bi igral, vszaki pût po 10 fl. z-med pomenshéh pako po pêt na obchinzki Spital dati bi móral: . . bi vidéli, da chesz malo vréme rajshi bisze igrati preztali, kak na ov nâchin sziromâkom na pomoch kaj podélyiti . . vnôgi, koi nemâra drugach zgubiti dvé, tri ztò forinti, bi za pêt ali deszet zdihával, koje bi v-Kaszu sziromâkov dati móral . . y ovakbisze ta obchinzka selya igre na jeden put dokonchala . . pak jezteli vnogo zgubili?

Jug. Bagatelu! . . 200 forinti!

Mat. Jaj meni! pak je to vam bagatela? imateli na lèto tuliko dohodka?

Jug. Biliszmò chetiri pri Angelu na Jusini: pak doneszla je neszrêcha med

nasz jednoga hunczfuta, tepcza, kfsze je zdal za tergovcza volòv iz Banàta: mi stimajúchi, dagà malo pri moshnyé zlehkótimo, nasznúbilismòga z-nami igrat holber czvelse: y on Czigan dobil od vszèh nasz okol 550 fl. tak da nit jednomu krajczar v-sepu nè oztal . . zadnyìch kùpil nam je Tokajera, y vszakomu nekakvòga praha del vu kupiczu, y kakszmò te kupicze izpili, jeden Oszelzku, drugi Szvinyzku glàvu je dobil: jednomu veliki nosz je priràszel . . drugi pak pochernél, kakti Vràg: ter kadabisze bíli proti nyemu zdi-gnuli, dabigà zbog nyegove cziganie ztùkli, na jedenput obernesze na szmert, y vsze nasz od ztràha na czedilu oztàvi.

Mat. To nemòra chlovek biti.

Jug. Gozpone! pravi chlovek; z-nami je jél, pil, y igralsze: nego mòra parlavita Hunczfut, y Czopernyak biti.

Mat. Kakov Czopernyak? . . gdészú vezda Czopernyaki? . . véndar vi vezdashnyi Mudriashi nevérujete Boga, kambi pak Vràga, y czoprije véruvali?

Jug. Ja moram véruvati; arszëm imel Oszelzku glàvu, y kadszëm hotel govoriti, onda mì je réch zabégla na Oszelzku popévku: moj pajdash mì je pak kontrual kakti Neroztec.

Mat. Hahaha! pak kak dugo je to ter-pelo?

Jug. Né dugshe od pòl fertàlya, y on daszmò nazàd nashe glàve dobili.

Mat. To je kastlga Bosja!

Jug. Zakaj bi nasz Bog kastiguval?

Mat. Kajti szréchu, y Bosje dáre nevsívate, kakbi mórali.

Jug. To je babji zrok.

Mat. Ali véndar zpodoben iztini.

Jug. Najbû to na ztrân za vezda . . ja szêm doshel vu onom poszlu, kakztémf obechali, damî najdete priliku z fantitisze nad Kuzmanom, oném Lajharom, ki mē je tak merzko zplatil.

Mat. Zaizto vréden je y on, dagâ chlovek zplati, y napelya, ar je poleg vszega toga veliki Grobian.

Jug. Ter kakov Grobian! toszêm ja naj bolye zpoznal, y zatobimû rad odvernúti.

Mat. To naj lehkshe!

Jug. O! z-tém bolye, drâgi priatel!

Mat. On chez malo vrémèna k-meni dôjde; ar ima z-menum nekaj poszla, y kajti z-vami od potlam né bil, kak vam je onu pszinu vchinil, zato kak berse zachûje, da vi k-meni idete, budesze y on hotel zkriti, da bude chul, kaj pak vi od nyega govorite, y zatogâ zkrîjem vu jeden sakely, y vam rechem, da je Stokfish nutré: viszi pak doneszéte jednu sitku paliezu, ter kada vam prilichno bude, odvernitemû vszakoga hraohka.

Jug. O mùdra, y premùdra miszel! nebisze niti Angel toga domiszliti mogel:

ja-

jasze szegurno terszil budem vsze bràchke moje nadomeztiti.

Mat. To vam je dozta za vezda: to drugo pazéte, da dobro zpelyate . . vezda odidéte, y chez fertaly za nyim dojdéte, to drugo bude na moj zkerbi.

Izhod V. Mathiash (szàm)

Jedno malo po noszu dati takovém neskodé, kojiszû Grobiani, szvoivolyni, y zkup oholni; arsze navchljju vlyudneshi biti, kadasze dobro zplatiju, y zpaziju, daszûszâ tomu szâmi krivi, ter ovak drugi pût budû zpametneshi.

Izhod VI. Kuzman, y Mathiash.

Kuzm. Dober dàn, Gozpone! komajszêmsze z-doma odtergnul.

Mat. Dobro doshli, moj Szûszed! imateli vsze pripravno, y na pameti?

Kuzm. Vsze do naj menshega.

Mat. Anda dobro, szedéteszâ, pakmâ povédajte.

Kuzm. Anda — pishéte naj pervich Petra Zimogrozovicha: nyemuszêm zimzku Ambrelu z-malovínium podztavil.

Mat. Hahaha! gdo je to vidél, ambrela z-kerznom podztávlyati? to nî mogúche.

Kuzm. Mogúche, mogúche; ar vezdashni Kalaferi vre neznaju, kajbi nevoga zmishlyavali.

Mat. Kaj ztojì? *Kuzm.* 35 forinti.

Mat. To je Sidovzka czéna!

Kuzm. Kaj stimate? to je josche malo; ar jeden takov Kalafer nemára trojverztno platiti, szamo da kaj novoga ima.

Mat. (*pishe, y reche*) fl. 35.

Kuzm. Pishete Antona Porczelánovi-cha: ovomuszém staubmontl z-gerlczi ope-remal.

Mat. Y to je nekaj novoga, kaj josh nészém chul . . kaj ztojì?

Kuzm. Forinti 40. *Mat.* Y to je grobianzki.

Kuzm. Nikaj zato; ovakví filigran lyúdi, koji hocheju naczifrani biti kakti Vuzmeni Janheczi, móraju szvoju chalar-nozt dràgo platchati.

Mat. (*pishe, y zgovori*) fl. 40.

Kuzm. Pishete Gozpu Prezimenovichku; nyojszém jedno zimzko branilcze z-polyzkemi Zajczi oblékel.

Mat. Tojsze nechúdim tak, kak muském glávam.

Kuzm. Najtesze nit muském glávam chuditi; ar vam né mogúche zkoro preszuditi vezda, koi zpol je chalarneshi.

Mat. To je zkoro iztina . . kaj ztojì?

Kuzm. 25 forinti. *Mat.* To né zdu-shno.

Kuzm. Dapache kak naj bolye; arszí ona szàma nî dàla délati, nego jeden dober priatel: da pak ovakovi priateli nebudâ tuliko troshili; arszû z-vekshinum ma-

lo imajúchi, zàto mi Mestri mòramo nye dobro podferczavati, ter ovak morebit zatergnesze nàvada ovakvòga priatelztva, akoprém z-nashém kvàrom.

Mat. Zkoro, y prav imate. (*píše, y veli*) fl. 25. (*zatémsze taki ztáne gledét na oblok, y vernesze*)

Kuzm. Koga pazite?

Mat. Obechalsze je Jugovich k-meni, y zàto pázim, da nebi naglo nadoshel.

Kuzm. Jee! pishéte, y nyega . . vidish, bìl bi zkoro pozabil . . nyemuszhém Porkush Juriush z-Oszelzkum koszmatum kosum oblékel.

Mat. Pak jeli szàm on tu bedaztochu zmiszlil?

Kuzm. Jaszémgà vu to vputil.

Mat. Iz kojega zroka?

Kuzm. Iz toga, da on, koi knyige ima, pakjé nechtéje, tak zpameten bìva, kak on, z-chijumszù kosum obléchene.

Mat. Ovo je jedna zpamétna miszel!

Kuzm. No! vidite, da y kerznàri negda nekaj zpamétnoga imaju, kaj iz gornye polyicze zneti mogu.

Mat. Kuliko vam je pak dúsen zàto?

Kuzm. Kosumù' prikasùjem, szamomù' koncez platì.

Mat. Kuliko za nye? *Kuzm.* Dva krajczare. *Mat.* To né vrédno písati.

Kuzm. Aksze Krajczar k-Krajczaru ne bù zpravlyal, nebudù nigdàr Ranyehki.

Mat. (ztànesze opet gledét, y reche)
Vezda ide Jugovich.

Kuzm. Ala! Gozpone! jabisze rad nekam zkriti, dabigà chul, kajda od vcherashnye Komédie bude govoril.

Mat. Ako hochete, moretesze vu ov sakely zkriti, y lekho vsze chuli budete.

Kuzm. Ah! to je fino, dajte berse, dok nedòjde.

Mat. Ovo je! szamo nuter . . (Oblechegà, y veli) vezda vasz mòram dolé polositi: visze pak nit negenète, da nebi on zpazil, da je kaj sivoga nutré.

Kuzm. Ja budem kak klada.

Mat. Muchete, muchete; vre je ovdé na vràtéh.

Izhod VII. Mathiash, Kuzman, y Jugovich.

Jug. Vreszém povszùd onoga Czigàna Kuzmana izkal, y nigdégà nészém nashel . . zadnyichszém stimal, da je ovdé, pakgà nit ovdé ni.

Mat. Bil je malo predi ovdé, pak je odishel.

Jug. Gdésze goder z-nyim zeztànem, budemga z-ovum paliczum tak tukel, kak ti ovoga saklya. (vudri z-paliczum nekuliko pùti po saklyu)

Mat. Zakaj? mort zato, da vam szvoju kchér dati nèche?

Jug. O! zàto naj menye: kajbi z-oném teletom pri hisi?

Mat. Najte, najte! ona je véndar zvu-
chena, bogata, y sznasna.

Jug. Nikaj nebi z-nye bílo, dok nebi
po nyi vszaki dàu, kakti po saklyu mlàtil.
(*vudri nekuliko puti po saklyu*)

Kuzm. (*Szám za szé*) Óv je pochel
dobro mlàtiti.

Mat. Mochi je, y prez toga z-lépem
nàchinom vsze opraviti.

Jug. Nikaj! ono tele. vam je tak gru-
bo, kak y Otecz. . . y zatobi z-nyum ovak
morati baratati. (*vudri nekulikopùt po
saklyu, y pita*) Kaj vu ovém saklyu ima-
te?

Mat. Jeden dober priatel, mē je pro-
szil, dabimù Stokfisha pripravil.

Jug. Tak je Stokfish ovdé? oh! jagà
nikak neterpim. . . ar je tverda, y netē-
chena ztvàr. (*opetgà nekuliko pùt vudri*)

Kuzm. (*Szám za szé*) Pravmì je, Bog-
mē! daszēm takov Stokfish bìl, daszēmsze
v-sakely dàl napelyati.

Jug. Jaszēm chul, dasze Stokfish mòra
jako túchi, predi, kaksze za haszen ober-
ne (*pakgà vudri*)

Mat. Mochi je, y prez tuchenya ha-
szen imeti, akosze z-vrélum vodùm po-
pàri.

Kuzm. (*szám za szé*) Nebili jē Vrâg
tental, dabimē josh poparili.

Jug. Imate gdé vréle vodè?

Kuzm. (szám za szé) Hochejumé, Bogmé!

Mat. Ne vezda, ne, nego predi, kaka chlovek jezti hoche.

Jug. Jaszém chul, da je Stokfish naj bedaztesha ztvár.

Mat. Jednáko kák Oszel: nego ne vszáki, szamo on, koisze dá v-sakely vloviti.

Jug. On on! (pakgá bije)

Kuzm. (Szám za szé) Ala! sivolitimí brachke odvracha!

Jug. Ja imam denesz oszebujnu völyu hariti; ar imam prav sitku palichiczu: glejte, kaksze rada prijémlye. (pakgá nekuliko püt vudri)

Kuzm. (Szám za szé) Chütim ja to, chütim: veliki tiszém Oszel bil.

Mat. Najte, hochetemí saklya razdreti.

Jug. Nèchu ja saklya, neg Stokfisha... dabisze gdé na Kuzmana naménil, vsze ovakbigá snoral. (bijegá) bimú pokazal, kaksze na miru vu jeden küt plyúje.

Kuzm. (szám za szé) Y ja tebi, kaksze po jedném saklyu bije.

Jug. Drági priatel! kaj vam dám za ov Stokfish, y sakely?

Mat. Kajbi vi z-nyim?

Jug. Biszigá domom odneszel, pakbigá onde z-kihachum dotémar tukel, dokbi vesz mehkek kakti kasha bil.

Kuzm. (szám za szé) No! tobimí josh falelo.

Mat. Nemoremgá dati; arsze vszaki hip nadéjam priatela.

Jug. Andaszegá barem ovdé hochu naglodati (*bijegá ostro*)

Kuzm. Ala! rukatí vszehla.

Mat. Najte! hochete mi saklya preglodati.

Jug. Najgá preglodyem: barem budem videl, jeli vre mehkek Stokfish, ali né.

Mat. Ono vam je ravno vezda. (*gledi chez oblok*) Kuzman domov preshel, hodtê berse za nyim.

Jug. Taki idem k-nyemu, pakgá budem vsze ovak pràshil (*harigá*) vsze ovak! (*vudrigá, y odide*)

Izhod VIII. Kuzman, y Mathiash.

Kuzm. (*odpíra po malo saklya, y p'aho píta*) Jeli odishel?

Mat. Je, je odishel.

Kuzm. (*vléchesze iz saklya, y veli*) Vitztê mene vu Vragometnu kashu nape-lyali . .

Mat. Zakaj?

Kuzm. Zakajztemê vu ov prokleti sakely zpravili?

Mat. Kamszêm drugam pak hotel?

Kuzm. Zakajztemû barem rekli, da je Stokfish nutré?

Mat. Gdobisze bil domiszlil, da je on na Stokfisha tak zezvet.

Kuzm. Pravmî je, Bogmê! zakajszêm takov Oszel bil, paksze dâl v-sakely navâbiti.

Mat. Jaszêm mû govoril, najmi saklya nerazdere: ali je on z-tém bolye po nyem mlâtil.

Kuzm. Ah! je, je: rûkamû odpâla: kak dabi znal, daszêm ja v-saklyu.

Mat. Ja neznam, kakvû je vólyu imel tak po saklyu mlâtiti.

Kuzm. Takmê je zglodal, daszî je vszakoga hrachka dvojverzt nadoméztîl . . ja znâ n, daszûmî vsza plêcha cherna; ar je nemilo po meni nabîjal . . vezdabi ishel domom, dabisze z-sganiczum naterl, ali ako Sena moje chernyavke zpâzi, josh bolye mê ona bû glodala.

Mat. Terpête, dok Sena z-doma prejde, ondasze dajte po kohèri natréti.

Kuzm. Tak, y bude . . z-Bogom! . . aj! ti ztâri Stokfish, ti!

Mat. Chakajte! ovo vam je vash Popisz.

Kuzm. Naj bû, naj! prepîszalmîgâ je on Lajhar vszega dobro na plêchá.

Izhod IX. Mathiash. (Szám)

Y ovogaszêm verlo odpravil; bude pametil, kaksze v-saklyu ludzki zpomenki poszlûshaju, y po tomsze barem oztâvi takvê zvedlyive návade . . koje né mochi z-razumnemi zroki od kakvôga zla odver,

nuti, mòrajusze z-chutlyivemi nàchini od-putiti.

Izhod zàdnyi. Mathiash, Piszàrovich, Veszelkovich, Koprinovich, potlam Jugovich, Kuzman, y Szmolko.

Pizar. Totuszí? ti Tepecz!

Kopr. Imamo z-tobum velik rachùn.

Mat. Szùdim, da chizto nikakovi.

Veszel. Paksze podztùpish josh pravičhnoga chiniti?

Pisz. Nízì ti on tergovecz, koiszí sznoch-ka) pri Angelu od nasz cziganyzki novcze pobral?

Vesz. Y josh potlam z-nasz takvé nor-če napravil?

Kopr. Stimash, dasze to né zeznalo?
O! dójde, y vishe toga josh na szvétlo.

Jug. (izide vàn) Oho! Domine Studioso! izishleszù vashe cziganie vàn: zeznalszém ja, kakzté vi Kúzmanu povédali, daztémé vkanili z-jednum trávum, koje nevidnoga chinì, y opomenuligà, dasze naj dersì, kak damé nebi videl, pakmé je vszega poplyuval.

Pisz. Oho! to je pak nekaj novoga.

Kuzm. (izide vàn) Dober dàn, Czigan Dià! kakszù moja plècha? vizté véndar jeden parlavita Lajhar; néztéli vi Gozponu Jugovichu napervo povédali, da mé hochete v-sakely navàbiti, daszì on bude mogel nadoméztiti onu shelmariu, kojuszém mù ja po vashem naputku vchinil?

Kopr. Y toje nekaj novoga!

Jug. Ovak, kadasze chlovek kakvômu tepezu zaufa, nyega zplati.

Szmol. (*Izide van*) Tûztê vi, Galse-nyak! kîztê meni krivi, da vesz ztuchen, y zpotert czêle tri tjedne z-poztelye né-szêm zishel?

Kuzm. Kaj je, y z-vami, Szûszed! kakvû kozlariu napravil?

Szmol. Ter vragometnu! . . Jaszêmsze z-nyim pri ruchku zpominal, kakbi chlo-vek môgel bogat pôztati, y pitalszêmgâ, nebili bilo dobro v-risz iti, od Vràga pé-nêzh proszit: on na to pochne meni vesz nâchin pripovédati, kak môra chlovek sze-be z-jedném palasbem na krisànyu obkru-siti, kak ztrâhi dohâdyaju, kak né szméli z-kola iziti, y vnôga drûga . . ja nekuliko od selye bogatztva, nekuliko od gyegyer-nozti vusgân dokoncham z-détichi moje-mi, gda, y kam v-risz pojdemo . . on pak, kakli je zeznal, kakli nê, podshun-ta jednoga meszarzkoga deticha, na nasz . . on nebudi lén, oprâvisze kakti Vràg.

Kuzm. Proszim vasz, nezabéte vashe postene réchi, kak je bil oprâvlyen?

Szmol. Vesz z-cherném kerznom, ve-like roge, kervavi jezik, y dúgi rêp.

Kuzm. Je vam, Bogmê! on izti, ko-jemuszêm ja hlache, y kratki Rekl iz cher-noga kerzna délal, y k-tomuszêm mú mô-ral k-hlacham rêpa pridélati . . vidish, vi-dish! hamulie.

Jug. No! potlam? Szúszed!

Szmol. Mi anda dojdemo na rechëno mézto: szvléchemosze do rubache.

Kopr. Zakajztésze do rubache szvlá-chili?

Szmol. Kajti mé je on Czigan vpútil, da tak móra biti; ar je vre onda znal, kakovu pszinu bude napravil, y zato mé je vpútil vu to, da nam korbách lehkshe do kose dójde . . napravimo anda okolo nasz kolobára, tri krát zafuchnemo: na jeden krát dójde Vrág z-jedném velikém korbáchem: pochne on nasz ogrinayati: misze méshamo, kakti piskori v-tészném méztu: ali on na vsze ztráné túche, mláti, kaj more, y kud doszese . . misze nészmo úfali pobéchi, da nasz nebi odneszel, andasz mó to mlátschenye viteski terpeli czelu vuru . . zatém odíde, y takisze poverne, pak nam biti jeden sakely, da je zaskrebetal, y onda zevszém odíde . . mi puni vezzèlya, akoprém, y puni debeleh disavkih, kakszmò zachuli v-saklyu skrebetati, na vsze szmò zàbili, izídemo z-risza, y saklya odneszemo.

Kuzm. Néli to moret on sakely bìl, v-kojémzté vi, Domine! onoga (na szé kàse) Stokfisha imeli?

Szmol. Kadasz mó domov doshli, y saklya razvèzali, nashlismò nutré szàmo zteklovinye, y od zgora ov falatchecz pápera.

Jug. Dajtedagâ szim!

Szmol. To vam je! jagà nészém me-
gel chtéti; ar na ochale nevídim: dajte vi
poglejte, kaj je nutré ta meszarzki Vràg
napiszal.

Jug. (*Odvíne papéra, y poehne na
glász chtéti*) *Kakovomusze pomochníku
gdo utéche, z-takovémisze pénèzi zplát-
cha . . neischi bogatztva po hmàn pù-
téh, y nachinih; ar, ako dober, y mar-
lyiu budesh, szamo tt dójde: ako bu-
desh lén, y razzzipen, nésziga vréden.*

Szmol. Takmî Bog pomozí, ovoga ná-
vuka takmî je z-korbàchem v-plècha zabil,
dagà budem chútil, y pametil, doklam
síř budem.

Mat. Anda ztê vszi zkupa vashe proti
meni tusbe povédali? dobro . . na vsze
ove ja odgovárjam: — vi, Domine Piszà-
rovich! jezte szamo jeden Piszár pri Vá-
rashu, szlúsíte na léto zto forintí . . zai-
graliztê sznochkaj 150 fl. anda za ove na-
doméztiti móratesze vishe pùti vu cziga-
nie, y krivichna pobiranya prekoredne
plátche za piszanye vashe puztiti, koje fa-
linge cherniju obrasz postenoga szerdcza,
y zàto jezte pochernéli, dasze vszigdàr
zmiszlite *ad punctum Honoris* . . vi, Do-
mine Koprìnovich! zgubiliztê 100 fl. jezte
szíromaski Juratush prez plátche . . Rodi-
teli vashi jeszu szíromaski Szlobodnyàki,
kóji z-teskémi súlyi zkerbéliszû ztroske za
skólanye vashe, da ove nyim, kada na
vash Ztálísh dójdete, z-vashum pomoch-

jum nadoméztite . . za vasz né vétre dé-
 lati, josh menye téske vashéh Domárov
 sùlye na pogibel igre poztávlyati, . . zato-
 ztê dobili velikoga nosza, dasze vszigdar
 za nyega primete, y zmiszlite, kajztê, y
 odkudztê? . . Domine Jugovich! vam-
 szém vre predi vnogo hasznovitoga pové-
 dal: daztê od Kuzmana poplyuvani, jezte
 zplatcheni za vashu bedaztòchu . . daztê
 dobili Oszelzku glàvu, vrédiztêjê bìli; ar-
 ztêjû, y szàmi seleti, y valuvati mórate,
 da chizto malo v-glàvé imate, pak véndar,
 y za ono malo obilnu plàtchu od Do-
 movine potrebujete . . glàvo ztêsze Oszel-
 zke mentuvali, kulikosze zpodobe dotìche,
 ali bojimsze, daszû vam véndar mosdya-
 ni oztali . . Gozpon Veszelkovich! viztê
 rajshi Praszczem hoteli biti, kak za ztò
 Ranychki na léto szlúsiiti, y zatoztê dobili
 Szvinyzku glàvu; kajti najmre rajshibisze
 vu lénoztì, y manguvànyu pitati, kak
 marlyivosze tersziti z-malém zadovolyni
 biti . . glàvuztê Szvinyzku na berzom zgu-
 bili, alisze bojim, da vam je nàrava oztá-
 la . . Szùszed Kuzman! kîsze v-sakely zkri-
 va, da chuje ludzke od szebe zpomenke,
 móra ali jako zlocheztoga zpoznanya, ali
 veliki Stokfish biti; ar, koi dobro chinì,
 akosze nebo zrùshi, szegùrengâ gledél bu-
 de . . zatoztê bìli vrédni, da vasz je Jugo-
 vich malo pretepel . . Vam, Szmolko Szù-
 szed! je Vrâg, kojegaztê pénèzh proszili,
 dozta nàvuka z-korbàchem, y potlam na

papéru, kakztê malo predi chuli, za zpo-
menek dàl . . dersétesze onoga, y plècha
vasha czéla budeju . . Ovoszû moji zroki,
y nàchini, z-kojémi ja za vashe dobro
ovak z-vami baratal jeszem . . daszem glà-
ve druge, cherni obrasz, velikoga nosza,
szmert, y drúga izkàzal, nechudétesze; to
onomu, koi po skòlah hodi, y marlyivo
vu izvédanyu nàravzkéh pripetchènyh ter-
szisze vuchiti, lehko vchiniti je; y zàto
ova pripetchènya ne czopriam, nego nà-
vuku, y znànyu naravzkomu pripiszati
mòrate; to meni vérujte; arszém

GRABANCZIÁSH DIÁK.

(Nad to vszisze oszúpneju, y Zasztorsze zpuzi!)

R O N E C Z.

NADGOVOR.

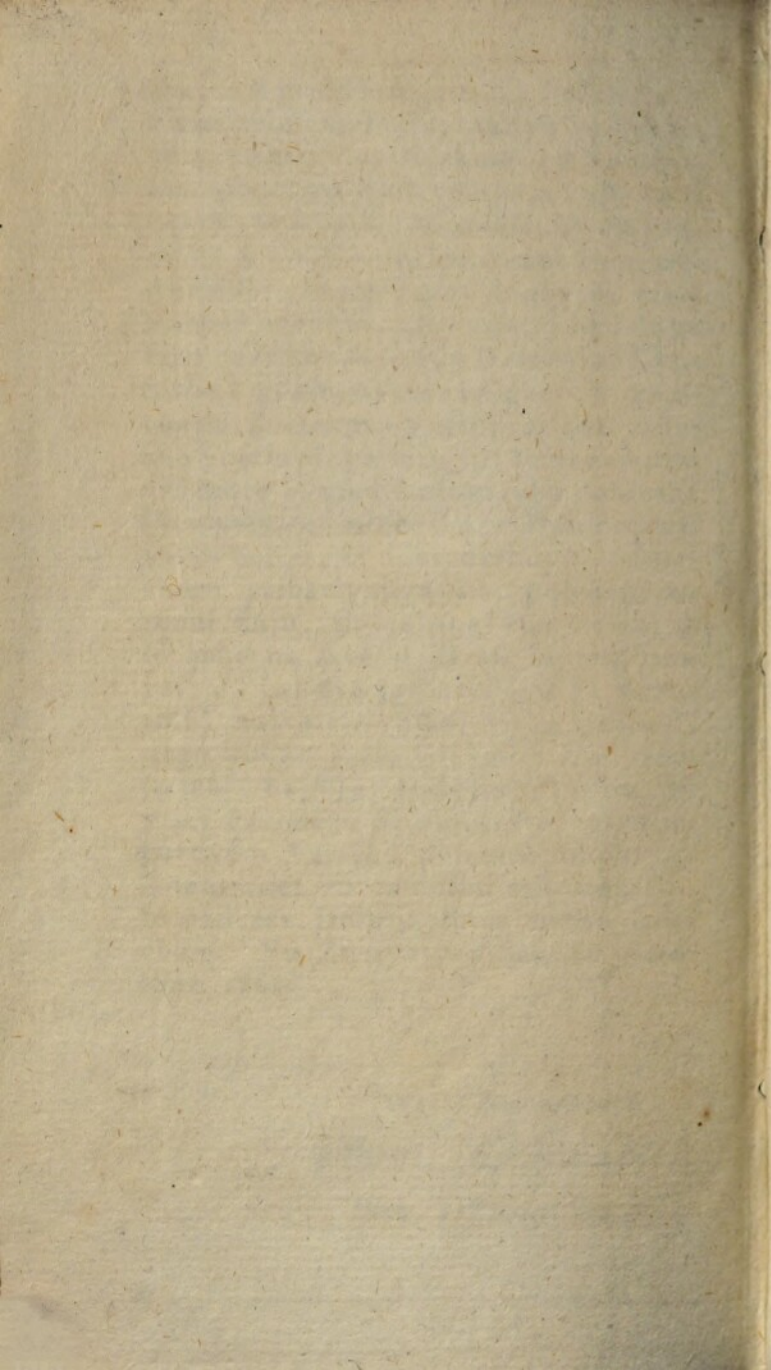
Vidèchi mal zevszema broj iztin-
zkéh Jezika, y Domovine (ar
ova nekak zkupa hodiju) Lyubitelov,
vu predgovortu *Izbora* mojega mislil
jeszem, da *Izbor* rechèni zadnyi po-
szel rùkh mojéh bude: potlam vén-
dar y od nekojéh *Izvishenéh* z-osze-
bujném daruvan nagnyenyem, na ko-
jém oszebito zahvalen biti móram, y
od nekoliko drechnéh *Domorodczev* tak
z-réchmi, kak poglavitémi liztmi zno-
vich podsgán, da od nakányenya ne-
odztúpim, pri *Zvershetku*, y konczu
iztoga *Izbora* ochituval jeszem, da,
ako zpoznam, daszém barem nekojém
(ar gdobi vszém vpetil?) drág, y povolyen,
Horvatzke Igrokaze, koje k-rukam
dobiti budem mogel, y koji tak
navuk dobroga dersánya, kak y chiztò-
chu Jezika zadersávaju, za vugodno
chtéjenye *Szlavnoga Jezika* nashega
Lyubitelom predati selim . . Nut! ja
réch moju dersal jeszem, ter dva *Igrokaze*
(ar visheih, morebiti iz jála, do-
biti nészém mogel) najmre: *Lyubomirovicha*,
kojega viteski *Domorodecz Mat. Jàndrich*
Pl. v-Czirkveni je szlosil, y *Grabaneziàsha*
Diàka, iztinzkoga onoga mládéh
navlaztito lyùdih *Navuchitela*, kojega
vnogi seledi je-

szu, na szvétlo dajem . . Selim ja y
vishe zpodobnéh dugoványh ván dati:
oszebujno jeden Réchnik, y Szlovni-
czu Szlavnoga Jezika nashega: ali, kajti
ova y vishe zkup szlosenéh Domorod-
czev, y veliki ztroshek oszebujno po-
trébujú, prez velikoga dogovora zver-
shitisze nemogu, zato vsze, y szlédnye
szlavne Domorodcze, y Domovine Lyu-
bitele k-poszlu ovomu zasgano, y szerd-
cheno pozivam, y nagovárjam; szlo-
sno poszluványe vsza naj tesesha opra-
viti more — medtém toga, ako dalneshe
Piszmotvore moje drági Domorodczy
chtéti seliju, iz dovezdashnyéh surne-
shega pribávlyanya naj polehchiczu
meni daju, da ja one kak berse, y
lehkshe na szvétlo dávati budem mo-
gel! . . ovi dva Igrokazi (vu 12 Arku-
shih) nezvezani nikaj vishe neztojé,
nego kuliko szám Grabancziash predi
je ztál: najmre: trideszet groshih W.
y pri *Ferenczu Szuppan* Knyigaru na
gornyem Vårashu dobitisze mogu . .
Z-tém opet vu dalneshu szlavnéh Do-
morodczev Dobrohotnozt mene izrú-
cham. Vu Ztenyevczu dán 14. Szvé-
chua 1822.

Iztinzki Domorodecz

Thom. Miklóushich

Pleb. v-Zteny. m. p.

Österreichische Nationalbibliothek

+Z183062907

